

(Ministru kabineta
2025. gada
rīkojums Nr.)

**Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un
drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam**

Rīga, 2025

Saturs

Saīsinājumu saraksts	3
Ievads	5
Kopsavilkums.....	7
1. Esošās situācijas raksturojums	11
2. Plāna mērķis un rīcības virzieni	17
3. Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Kļūda!

Grāmatzīme nav definēta.

Pielikumi

- 1.pielikums. Rīcības plāna sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem, attiecīgās nozares prioritātēm, tiesību aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem un Eiropas Savienības politiku instrumentiem
- 2.pielikums. Kritēriji un kārtība, kādā tiks izvērtēti pašvaldību sākotnēji iesniegtie priekšlikumi mobilitātes un pakalpojumu infrastruktūras jomās divējādas lietojamības kontekstā

Saīsinājumu saraksts

AER	Atjaunojamie energoresursi
AiM	Aizsardzības ministrija
ANM	Atveseļošanas un noturības mehānisms
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESPON	Eiropas Teritoriālās attīstības un kohēzijas novērošanas tīkls
FM	Finanšu ministrija
IeM	Iekšlietu ministrija
IeM IC	Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs
IIN	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
JC	Jaunsardzes centrs
JSPA	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
KEM	Klimata un enerģētikas ministrija
KLP SP	Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023.-2027. gadam
KM	Kultūras ministrija
LATO	Latvijas Transatlantiskā organizācija
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LEADER/SVAA	Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervence "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LM	Labklājības ministrija
LPR	Latgales plānošanas reģions
LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
LVC	VSIA "Latvijas Valsts ceļi"
LVRTC	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs
MAF	Mediju atbalsta fonds
MFF	ES daudzgadu finanšu shēma
MK	Ministru kabinets
MPK	Militārais pamatkurss
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi
NAP2027	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam
NATO	Ziemeļatlantijas līguma organizācija
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NĪN	Nekustamā īpašuma nodoklis
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
OECD	Ekonomiskās Sadarbības un Attīstības organizācija
P&A	Pētniecība un attīstība

PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PPP	Publiskā – privātā partnerība
RŠV	Robežšķērsošanas vieta
RTA	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
SM	Satiksmes ministrija
TAP	Tiesību aktu projekts
TPF	Taisnīgas pārkārtošanās fonds
UIN	Uzņēmumu ienākuma nodoklis
VAD	Valsts aizsardzības dienests
VAM	Valsts aizsardzības mācība
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VK	Valsts kanceleja
VM	Veselības ministrija
VNĪ	VAS “Valsts nekustamie īpašumi”
VP	Valsts policija
VPR	Vidzemes plānošanas reģions
VRS	Valsts robežsardze
VRK	Valsts Robežsardzes koledža
VSC	Iekšlietu ministrijas veselības un sporta centrs
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVA	Visaptveroša valsts aizsardzība
ZM	Zemkopības ministrija
ZPR	Zemgales plānošanas reģions
ZS	Zemessardze

Ievads

Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam (turpmāk – plāns) ir īstermiņa plānošanas dokuments, kas detalizē un attīsta Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam¹ ietvertos mērķus un uzdevumus.

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) plānu ir izstrādājusi, ņemot vērā Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2022. gada 23. augusta sēdes protokola Nr. 41 39. § 2. punktā doto uzdevumu^{2,3}, kas ir sniegts, ievērojot ilgstoši pastāvošās nelabvēlīgās tendences Latgales plānošanas reģiona sociālekonomiskajos radītājos, kā arī nepieciešamību nodrošināt pēctecību iepriekšējos Rīcības plānos Latgales reģiona izaugsmei (2013.–2014. gadam, 2015.–2017. gadam un 2018.–2021. gadam) iekļautajām iniciatīvām, lai Austrumu pierobežā radītu iespējas mazināt reģionālās attīstības atšķirības ar pārējiem Latvijas reģioniem.

Uzsākot plāna izstrādi 2022. gadā, tas galvenokārt tika vērsts uz Latgales reģiona sociāli ekonomisko attīstību, mazinot reģionālās attīstības atšķirības, līdz ar to iekļaujot pamatā VARAM pārziņā esošos pasākumus. Bet, ņemot vērā Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu radīto ietekmi uz Eiropas Savienības (turpmāk – ES) Austrumu pierobežas reģioniem, jautājums ir vērsies plašāk.

2023. gada 12. maijā VARAM organizēja starptautisku konferenci “Austrumu pierobeža: attīstības iespējas un izaicinājumi attāļajiem reģioniem”, kurā piedalījās pārstāvji no Eiropas valstīm, kas robežojas ar Krieviju un/vai Baltkrieviju – Polijas, Somijas, Norvēģijas, Lietuvas un Igaunijas. Pēc šīs konferences Austrumu pierobežas drošības jautājumi tiek daudzkārt analizēti kā kopējais izaicinājums visām valstīm, kas robežojas ar Krieviju un/vai Baltkrieviju, un ES kopējās drošības kontekstā (sk. par aktuālajiem starptautiskajiem projektiem nodaļā “Esošās situācijas raksturojums”).

Apkopojot konferencē izskanējušo citu valstu pieredzi un nepieciešamību pēc plašāka rīcības modeļa Austrumu pierobežas attīstībai, tai skaitā ņemot vērā drošības aspektus, izkristalizējās nepieciešamība pēc visu politiku, kas ietekmē Austrumu pierobežu, kopīga piedāvājuma un plašāka starpinstitucionāla sadarbības modeļa Austrumu pierobežas attīstībai. Tādējādi 2023. gadā un 2024. gadā⁴ plāns papildināts ar nozaru ministriju sniegto informāciju par pasākumiem, kas tiek/tiks īstenoti Austrumu pierobežā, sekmējot tās attīstību un nostiprinot tās drošību.

Līdz ar to izstrādes procesā plāns ir pārveidots par dokumentu, kas vērsts uz plašākas teritorijas – Latvijas Austrumu pierobežas (kas tiek definēta kā visas Latgales plānošanas reģiona pašvaldības un Alūksnes novada pašvaldība, kurai ir robeža ar Krieviju) – attīstību, un tam ir paplašināts tematiskais tvērums, aptverot arī pasākumus drošības stiprināšanai.

Plānā iekļautie pasākumi vērsti uz: 1) drošības stiprināšanu; 2) ekonomisko attīstību; 3) cilvēkresursu attīstību.

¹ Apstiprinātas ar MK 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587.

² VARAM izstrādāt un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram līdz 2022. gada 30. decembrim noteiktā kārtībā iesniegt izskatīšanai MK rīcības plānu Latgales reģiona ekonomiskajai izaugsmei 2023.–2025. gadam.

³ Ar šo plānu tiek izpildīts arī MK 2023. gada 21. novembra sēdes protokola Nr. 58 66. § 7. punktā dotais uzdevums (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai līdz 2024. gada 31. martam sadarbībā ar Finanšu ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju izstrādāt konceptu atsevišķai finanšu programmai, lai atbalstītu pie Eiropas Savienības ārējās robežas esošās pašvaldības, kurās politiski drošības apsvērumu dēļ tiek nolemts saglabāt izglītības iestādi, neskatoties uz to, ka konkrētajā izglītības iestādē izglītojamo skaits neatbilst valstī noteiktajiem kvantitatīvajiem kritērijiem ar mērķi nodrošināt finansējumu kvalitatīvas izglītības īstenošanai, kā arī pievēršot pastiprinātu uzmanību izglītības iestādē esošo izglītojamo un personāla drošības nodrošināšanai, ņemot vērā potenciālo apdraudējumu.)

⁴ T.sk. pamatojoties uz Austrumu pierobežas sociālekonomiskās attīstības un drošības stiprināšanas tematiskās komitejas lēmumu.

Plāna projekta izstrādē un apspriešanā tika iesaistīts plašs ieinteresēto pušu loks.⁵ Tas vairākkārt apspriests arī Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijā, t.sk. pieaicinot nozaru ministriju pārstāvjus un citas ieinteresētās puses. Īpašu uzmanību pievēršot drošības jautājumiem, savu redzējumu par plāna pilnveides nepieciešamību 2024. gada 13. martā sniedzis Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs.

Par pilnveidoto plānu tika diskutēts MK Austrumu pierobežas sociālekonomiskās attīstības un drošības stiprināšanas tematiskajā komitejā⁶ 2024. gada 2. maijā, 11. jūnijā un 17. septembrī.

Izstrādājot plānu, tika ņemta vērā arī citu ES Austrumu pierobežas valstu pieredze - arī Igaunijā⁷ un Somijā⁸ ir izstrādātas īpašas atbalsta programmas Austrumu pierobežas teritoriju atbalstam. Šajā plānā ir ņemti vērā drošības izaicinājumi, tāpat kā Somijā, attiecīgi paredzot uz drošības stiprināšanu vērstas rīcības. Būtiska tēma plānā gan šajā, gan Igaunijas un Somijas gadījumā ir uzņēmējdarbības, ekonomiskās aktivitātes veicināšana, nodrošinot jaunu darbavietu radīšanu Austrumu pierobežā kā pamatu iedzīvotāju labklājības celšanai un attiecīgi depopulācijas samazināšanai. Tāpat kā Somijā, arī šajā plānā uzsvērta nepieciešamība pārvirzīt ekonomiskās sadarbības saites no agresorvalstīm uz citiem sadarbības partneriem. Latvijas Austrumu pierobežā līdzīgi Somijas dokumentam arī plānotas aktivitātes attiecībā uz izglītību un pētniecību, kā arī teritorijas sasniedzamību.

Arī ar Igaunijas Austrumu pierobežas plānu ir daudz kopīga – uzņēmējdarbības veicināšana, dzīves vides uzlabošana, pilsoniskās sabiedrības stiprināšana Austrumu pierobežā. Papildus Igaunijā tiek aptverti arī sociālie pakalpojumi. Atšķirībā no Latvijas, Igaunijā atbalsta ietvaros Austrumu pierobežai aptvertas arī vides un zaļās tehnoloģijas, atjaunojamā enerģija, dabas resursu izmantošana (īpaši jaunu tehnoloģiju ieguvei un kritisko zemes metālu ieguvei), aprites ekonomika, udeņraža ražošana un tūrisma nozare.

Plāna struktūra veidota, ievērojot MK 2014. gada 2. decembra noteikumu Nr. 737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” 4.nodaļā noteiktos nosacījumus plāna saturam.

⁵ Tas tika apspriests vietējās diskusijās – 2023.gada 14.septembrī Daugavpilī un 15.septembrī Rēzeknē. No 2023.gada 27.novembra līdz 8.decembrim norisinājās plāna publiskā apspriešana Vienotajā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portālā. Plāna izstrādes ietvaros pēc konsultācijām ar nozaru ministrijām daļēji ņemti vērā individuāli saņemti Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras priekšlikumi plānā ietveramajiem pasākumiem, kā arī Latvijas Pilsoniskās alianses priekšlikumi.

⁶ Izveidota ar Ministru prezidenta 2024.gada 30.aprīļa rīkojumu Nr. 2024/1.2.1.-158.

⁷ Igaunijas austrumu pierobežas Ida-Vīru reģiona attīstības plāns apstiprināts 2021. gadā un tā darbības termiņš ir 2030.gads, attiecīgi kara ietekme tajā nav ievērtēta.

⁸ Somijas valdības apstiprinātais dokuments “Austrumsomija – jauns virziens” izstrādāts 2023. gadā, tieši reaģējot uz Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu sākšanos.

Kopsavilkums

Latgales reģions un Alūksnes novada pašvaldība ir arī Eiropas Savienības un NATO ārējā robeža. Līdz ar to šī brīža ģeopolitiskajā situācijā jāpievērš daudz lielāka uzmanība Austrumu pierobežai, lai reģionā dzīvojošie iedzīvotāji justos droši ar vēlmi dzīvot un strādāt Latvijā.

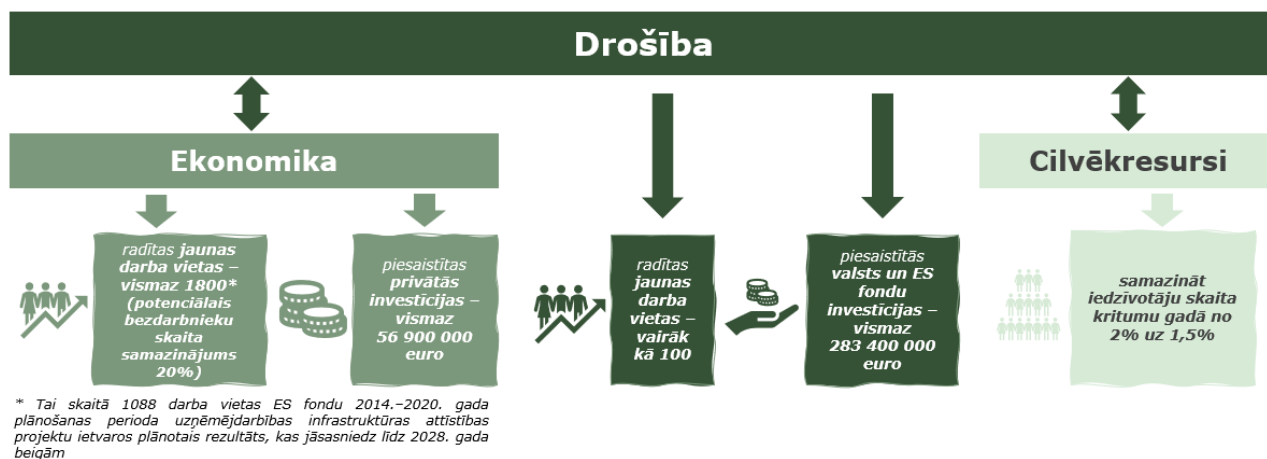
Plāns izstrādāts, ņemot vērā MK doto uzdevumu, kā arī ģeopolitisko situāciju ES Austrumu pierobežā pēc Krievijas sāktā pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu un Austrumu pierobežas sociālekonomiskos izaicinājumus.

Būtiskākie izaicinājumi, ko nepieciešams risināt Austrumu pierobežā Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu ietekmē, kas kopīgi ar citām Krievijas un Baltkrievijas robežvalstīm Eiropas Savienībā:

- pastiprināta jau esošā nelabvēlīgā ekonomiskā situācija, grūtības saglabāt uzņēmējdarbības aktivitāti, tostarp mazos un vidējos uzņēmumus;
- negatīvā ietekme uz iedzīvotāju drošības sajūtu un paaugstināta sociālā spriedze, līdz ar to nepieciešamība stiprināt sabiedrības noturību un sagatavotību;
- negatīvā ietekme uz potenciālajām investīciju plūsmām, traucēti transporta koridori, pārtrauktas tūristu plūsmas.

Mērķis: Austrumu pierobežā veidot **atbalsta programmas investīcijām, integrācijai, mobilitātei un dzīves kvalitātes uzlabošanai**, kas **tuvina reģionu ekonomisko konkurētspēju pārējiem Latvijas reģioniem**, veicinot **uzņēmējdarbību**, stiprinot pierobežas **drošību** un iedzīvotāju **noturību** pret krīzēm, panākot **reģionālā IKP starpības samazinājumu par 2 procentpunktiem**

Ar mērķi Austrumu pierobežā tuvināt reģionu ekonomisko konkurētspēju pārējiem Latvijas reģioniem, veicinot uzņēmējdarbību, stiprinot pierobežas drošību un iedzīvotāju noturību pret krīzēm, plānā iekļautie pasākumi vērsti uz: 1) drošības stiprināšanu; 2) ekonomisko attīstību; 3) cilvēkresursu attīstību.⁹

Plānā ir ietverti pasākumi un aktivitātes, kas papildina/paplašina esošos pasākumus un citos nacionālā līmeņa plānošanas dokumentos ietvertās intervences, kas tiek īstenotas vai nu tikai austrumu pierobežā vai Latgalē, vai cita starpā arī Austrumu pierobežā vai Latgalē, kuriem **ir piešķirts finansējums vai tie tiks īstenoti esošo resursu ietvaros, vai arī finansējums tiks rasts atbildīgās nozares ministrijas budžeta ietvaros** - 59 pasākumi¹⁰, no kuriem 58 pasākumu kopējais piešķirtais

⁹ Plānā detalizēti tiek ietverti tikai tādi pasākumi, kuriem rādītāju un/vai finansējuma sadaļā var izdalīt Austrumu pierobežas vai Latgales daļu.

¹⁰ No tiem tikai Austrumu pierobežā īstenojamie pasākumi 17 (1.1.; 1.5.; 1.6.; 1.7.; 1.9.; 1.10.; 1.13.1.; 1.13.2.; 1.14.; 1.15.2.; 2.6.; 2.28.; 2.29.; 2.30.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.12.), Latvijas mērogā īstenojamie pasākumi, t.sk. Austrumu pierobežā – 42 (1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.8.; 1.11.; 1.12.; 1.15.1.; 2.1.; 2.2.; 2.3.; 2.4.; 2.5.; 2.7.; 2.8.; 2.9.; 2.10.; 2.11.; 2.12.; 2.13.; 2.14.;

finansējums ir 644 598 937 *euro* (nodaļā “Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji”).

DROŠĪBA

Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju ES Austrumu pierobežā pēc Krievijas sāktā pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu Austrumu, šī virziena ietvaros piešķirtā finansējuma ietvaros paredzēta:

- infrastruktūras attīstības projektu īstenošana un dienestu reaģēšanas spēju stiprināšana, izbūvējot 11 jaunus katastrofas pārvaldīšanas centrus Austrumu pierobežas teritorijā (Dagdā, Ilūkstē, Daugavpilī, Līvānos, Viļānos, Alūksnē, Preiļos, Balvos, Krāslavā, Ludzā, Rēzeknē)¹¹;
- Latvijas Austrumu robežas pretmobilitātes plāna īstenošana, izveidojot pretmobilitātes materiālu parkus 25 vietās un nodrošinot vairāk kā 100 darba vietas vietējiem iedzīvotājiem;
- sešu militāro bāzu (Daugavpilī, Rēzeknē, Lūznavā (Rēzeknes novads), Preiļos, Meža Mackevičos (Augšdaugavas novads), Alūksnē) darbības nodrošināšana un 550 Valsts aizsardzības dienesta karavīru izvietošana Latgales reģionā;
- divējāda lietojuma produktu ražošanas nodrošināšana, stiprinot reģiona gatavību krīzēm un atturēšanas spējas, kā arī uzņēmējdarbības iespējas;
- pasākumu īstenošana informatīvās telpas stiprināšanai, krīzes vadībai un nevalstisko organizāciju (turpmāk – NVO) sektora spēcīnāšanai;
- Austrumu pierobežas stiprināšanas jautājuma kā visas ES drošības jautājuma virzīšana un finansējuma piesaistīšana specifiski ES Austrumu pierobežas valstīm un reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un/vai Baltkrieviju, Eiropas Savienības daudzgadu budžeta ietvarā pēc 2027. gada.

EKONOMIKA

Austrumu pierobežas teritorijas iedzīvotāju labklājības celšanai piešķirtā finansējuma ietvaros būtiski ir īstenot reģiona ekonomikas attīstību veicinošus atbalsta pasākumus, padarot Austrumu pierobežas teritoriju par pievilcīgāku vietu uzņēmējdarbības veikšanai, t.sk.:

- 1 800¹² jaunu darba vietu radīšana īstenoto uzņēmējdarbības atbalsta pasākumu rezultātā, t.sk. eksportējošos uzņēmumos, Latgales un Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas instrumenta darbības ietvaros, industriālajā parkā u.c.;
- investīciju novirzīšana industriālā parka izveidei Daugavpils valstspilsētā, kā arī citās Austrumu pierobežas pašvaldībās attīstot infrastruktūru un teritorijas uzņēmējdarbības atbalstam, piesaistot 56,9 milj. *euro* privāto investīciju;
- Latgales un Rēzeknes SEZ atbalsta turpināšana un robežu paplašināšana (iekļaujot Alūksnes novadu), paaugstinot uzņēmumu konkurētspēju, eksportu un produktivitāti;
- atbalsta sniegšana 34 mazajiem un vidējiem uzņēmumiem inovāciju klāsteru programmas ietvaros;

2.15.; 2.16.; 2.17.; 2.18.; 2.19.; 2.20.; 2.21.; 2.22.; 2.23.; 2.24.; 2.25.; 2.26.; 2.27.; 3.1.; 3.2.; 3.6.; 3.7.; 3.8.; 3.9.; 3.10.; 3.11.; 3.13.; 3.14.).

¹¹ Šobrīd finansējums ir pieejams 7 katastrofu pārvaldības centru būvniecībai (Dagdā, Ilūkstē, Daugavpilī, Līvānos, Viļānos, Alūksnē, Preiļos), bet plāna īstenošanas periodā ir plānota 11 katastrofu pārvaldības centru būvniecība.

¹² T.sk. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM 5.6.2. "Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām" un SAM 3.3.1. "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām" jaunradīto darba vietu rezultāts Latgalē - 1088 darba vietas, kas sasniedzamas līdz 2028.gada beigām.

- aizdevumu sniegšana ar kapitāla atlaidi eksportējošiem komersantiem, aizdevumu produktivitātes kāpināšanai, kā arī starta un izaugsmes aizdevumu sniegšana, nodrošinot finansējumu uzņēmējiem 36,5 milj. *euro* apmērā;
- atbalsta sniegšana ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējas veicināšanai, mazo saimniecību attīstībai, gados jaunu lauksaimniecību dibināšanai, sniedzot atbalstu vairāk kā 10 000 saimniecībām;
- atbalsta sniegšana energoefektivitātes paaugstināšanai uzņēmējdarbībā, ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē, nodrošinot siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu 674,25 CO₂ ekvivalenta tonnas gadā;
- publiskās privātās partnerības modeļa ieviešana mājokļu būvniecībai ar īres subsīdijām;
- 143 sociālo mājokļu atjaunošana vai jaunu sociālo mājokļu būvniecība;
- ieguldījumu nodrošināšana daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai un pārejai uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu, samazinot primārās enerģijas patēriņu 1 390,65 MWh gadā;
- pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti, panākot primārās enerģijas patēriņa pašvaldību ēkās un infrastruktūrā samazinājumu vismaz par 1 218 856 kWh/gadā;
- investīciju ieguldīšana mobilitātes veicināšanai, t.sk. valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana, nodrošinot novadu administratīvo centru un tajos sniegto pakalpojumu un darba vietu drošai sasniedzamību¹³, Daugavpils Vienības tilta rekonstrukcija;
- uzlabota valsts ārējās sauszemes robežas infrastruktūra, t.sk. ceļu infrastruktūra un viedie risinājumi rindu mazināšanai;
- 18 bezemisiju transportlīdzekļu iegāde pašvaldību vajadzībām, uzmanību pievēršot izglītojamo mobilitātei un vienlaikus veicinot skolu tīkla sasniedzamību;
- ieguldījumu veikšana publiskās ārtelpas attīstībā, izveidojot jaunas vai atjaunotas atvērtās zonas (publiskās teritorijas) pilsētvidē 245 392 m² platībā;
- viedo pašvaldību attīstības sekmēšana, izveidojot vismaz vienu viedu risinājumu pašvaldību autonomo funkciju īstenošanā un pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanā;
- atbalsta nodrošināšana nelauksaimniecības uzņēmējdarbības attīstībai, tostarp jaunu darba vietu radīšanai, atbilstoši vietējo rīcības grupu izstrādātajām stratēģijām;
- investīciju veikšana platjoslas tīklu "pēdējās jūdzes" infrastruktūras attīstībā, 1657 mājāsaimniecībām, uzņēmumiem, izglītības iestādēm, ārstniecības iestādēm un citā sabiedriskām ēkām nodrošinot piekļuvi platjoslas savienojumiem ar ļoti augstas veiktspējas tīklu.

CILVĒKRESURSI

Austrumu pierobežas drošības un ekonomiskās attīstības jautājumi ir cieši saistīti ar teritorijas apdzīvotību, Austrumu pierobežas pievilcīgumam īstenojot šādus pasākumus:

- uzņēmēju vajadzību un augstākās izglītības un zinātnes piedāvājuma sinerģijas stiprināšana;

¹³ Saskaņā ar VSIA *Latvijas Valsts ceļi* informāciju 2025.gadā plānoti būvdarbi uz šādiem valsts reģionālajiem un vietējiem autoceļiem Austrumu pierobežā: P39 Alūksne – Ape, P70 Svente - Lietuvas robeža (Subate), V569 Malta - Lazareva – Priežmale, V687 Vecpils – Biķernieki – Bramanišķi, V783 Jēkabpils-Dignāja-Ilūkste (informācija uz 08.01.2025. ūmekļa vietnē <https://lvceli.lv/celu-tikls/buvnieciba-un-uzturesana/aktualo-buvobjektu-saraksts/>).

- Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas integrācija¹⁴ Rīgas Tehniskās universitātes ekosistēmā, nodrošinot četras jaunas studiju programmas un grantus doktorantūras un postdoktorantūras studentiem;
- Daugavpils Universitātes darbība, nodrošinot konkurētspējīgu augstākās izglītības piedāvājumu reģionā, stiprinot zinātnes kapacitāti ar ietekmi uz ekonomisko transformāciju, piesaistot un noturot akadēmisko personālu;
- reģionam un lauksaimniecības nozarei nozīmīgās Malnavas koledžas darbības turpināšana koledžas statusā, īstenojot īsā cikla augstākās izglītības programmas, kā arī vismaz 4 pieejamības jeb izņēmuma skolu (t.sk. Kārsavas vidusskola, Kaunatas vidusskola, Dagdas vidusskola un Tilžas pamatskola) nodrošināšana;
- šķēršļu mazināšana vispārējās izglītības satura apguvei, nodrošinot portatīvās datortehnikas pieejamību izglītojamiem no sociāli neaizsargātām grupām un nodrošinot datu pārraides pieejamību digitālo tehnoloģiju izmantošanai mācību procesā;
- vismaz 200 jauniešu apmācīšana Militārā pamatkursa pirmajā līmenī;
- slimnīcu neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas nodaļas darba stiprināšana, papildus izveidojot 34 aprūpes atbalsta personu darba vietas;
- Veselības ministrijas (turpmāk – VM) līdzdalības nodrošināšana Sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) “Daugavpils reģionālā slimnīca”, kas veicinās vienlīdz pieejamus un kvalitatīvus veselības aprūpes pakalpojumus Latgales reģiona iedzīvotājiem;
- remigrācijas veicināšana, nodrošinot 95 atgriezušās personas gadā;
- jaunu vienoto pakalpojumu pieteikšanas kontaktpunktu izveide, izvēršot esošo Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (turpmāk - VPKAC) tīklu – Balvu novadā (3), Līvānu novadā (2), Preiļu novadā (3), Augšdaugavas novadā (5), Ludzas novadā (18).

Vienlaikus, ņemot vērā ģeopolitiskās situācijas ietekmes ilgtermiņa raksturu, attiecībā uz investīciju prioritātēm Austrumu pierobežā pēc 2027. gada, norādāmas:

- atbalsts ekonomiskās attīstības veicināšanai, pakalpojumu pieejamībai un drošības situācijas uzlabošanai, stiprinot noturību un veicinot iedzīvotāju noturēšanu un piesaisti;
- atbalsts divējādā lietojuma infrastruktūrai, krīzes vadības pasākumiem;
- ES pārrobežu sadarbības programmu paplašināšana, dodot iespēju slēgto sadarbības virzienu vietā sadarboties, piemēram, ar Polijas vai Somijas reģioniem;
- rīcības reģionālo un vietējo institūciju kapacitātes stiprināšanai.

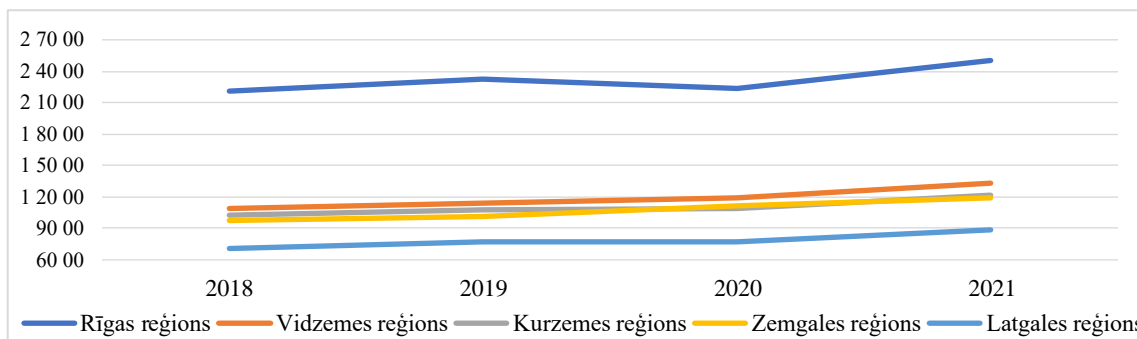
Plāns pašlaik paredz tiešus ieguldījumus un to sasniedzamos rezultātus, vienlaikus plāna ieviešanas ietvaros jāveic monitorings par ieguvumiem plāna pasākumu ieviešanā (netiešā ietekme) – ietekme uz uzņēmējdarbību/nodarbinātību un pakalpojumu sniegšanu, ar infrastruktūras izveidi un pasākumu nodrošināšanu saistīto netiešo ieņēmumu analīze. Plāna īstenošanas uzraudzībai VARAM aicinās Latvijas Bankas ekspertus veikt šo izvērtējumu.

Plāna ieviešana notiks, strādājot partnerībā ar nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa iestādēm un ieinteresētajām pusēm.

¹⁴ RTA reorganizācija tiks veikta līdz 2025.gada 1.aprīlim atbilstoši [MK 23.05.2023. rīkojumam Nr.297, Par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas reorganizāciju](#). RTU pēc reorganizācijas (t.i., pēc 1.aprīļa) nodrošinās studiju programmu pārņemšanu un attīstīšanu un iepriekš RTA uzņemto saistību pārņemšanu (attiecībā uz dažādiem specifiskā atbalsta mērķa darbības programmām u.c.).

1. Esošās situācijas raksturojums

Laika periodā no 2018. līdz 2021. gadam iekšzemes kopprodukts (turpmāk – IKP) uz vienu iedzīvotāju starp reģioniem visstraujāk pieaudzis reģionos ārpus Rīgas reģiona – Latgales reģionā IKP uz vienu iedzīvotāju pieaudzis par 25% (sasniedzot 8 833 *euro*), Vidzemes reģionā par 23%, Zemgales reģionā par 22%, Kurzemes reģionā par 18%, Rīgas reģionā tikai par 13%:

1.attēls. IKP uz vienu iedzīvotāju plānošanas reģionos 2018.-2021. gadā. Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Vienlaikus būtiski uzsvērt, ka IKP uz vienu iedzīvotāju starpība starp reģioniem samazinās, piemēram, ja 2018. gadā Rīgas reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju bija 3,1 reizi lielāks nekā Latgales reģiona, tad 2021. gadā tas ir samazinājies līdz 2,8 reizēm.

Divi galvenie aspekti, kas raksturo izaicinājumus Austrumu pierobežā, ir:

- reģionālās attīstības atšķirības¹⁵ salīdzinājumā ar citiem Latvijas reģioniem un valsts vidējiem rādītājiem (nelabvēlīgas tendences teritorijas sociālekonomiskajos rādītājos¹⁶, kas pastāv ilgtermiņā);
- Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu radītā ietekme.

straujāks **iedzīvotāju skaita samazinājums**
(vidēji Latvijā -7%; Latgalē -17,3%)

zemāks **IKP uz vienu iedzīvotāju**
(vidēji Latvijā 17 710 EUR; Latgalē 8 833 EUR)

augstāks **bezdarba līmenis**
(vidēji Latvijā 6,8%; Latgalē 10,3%)

zemāks **ienākumu līmenis**
(vidēji Latvijā 1 537 EUR; Latgalē 1 083 EUR)

paaugstināti **drošības riski**
(robeža ar Krieviju un Baltkrieviju)

2.attēls. Galvenie statistikas dati, kas raksturo Austrumu pierobežas/Latgales plānošanas reģiona izaicinājumus. Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati.

¹⁵ Latvijas reģionālās attīstības atšķirības pēc IKP uz vienu iedzīvotāju reģionālā sadalījuma ir starp augstākajām OECD (avots: OECD. *Regions and Cities at a Glance 2022 – Latvia*. Pieejams: <https://www.oecd.org/regional/LVA-RCG2022.pdf>) un ES (avots: Eurostat dati) valstu vidū. Līdz ar to reģionālās attīstības atšķirību starp teritorijām mazi nāšana ir viens no būtiskajiem ilgtermiņa izaicinājumiem Latvijas reģionālajā politikā.

¹⁶ Austrumu pierobežā jau ilgstoši pastāv izteiktākās negatīvās sociālekonomiskās tendences starp Latvijas reģioniem – augsta migrācija jeb iedzīvotāju aizplūšana uz citiem reģioniem un valstīm, zema ekonomiskā aktivitāte un augsts bezdarba līmenis, zemāks ienākumu līmenis, kā arī zema uzņēmējdarbības aktivitāte. Piemēram, iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējos 10 gados būtiski atšķiras reģionāli – Rīgas reģionā laika periodā no 2013. gada līdz 2023. gadam iedzīvotāju skaits ir nedaudz pieaudzis, kamēr Latgales reģionā tas ir samazinājies par 17,3% (par vairāk nekā 51 tūkst.). Savukārt attiecībā uz bezdarbnieku skaitu jāsecina, ka ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars kopējā bezdarbnieku skaitā Latgales reģionā pēdējo piecu gadu laikā bijis ap 35%-50%, savukārt pārējos reģionos ap 10%-20%, kas nozīmē, ka Austrumu pierobežā ir ievērojami augstāks ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars nekā citviet Latvijā.

Kā jau minēts ievadā, plāns tā sākotnējā izstrādes posmā bija vērsts galvenokārt uz ekonomiskās izaugsmes veicināšanu un reģionālo atšķirību mazināšanu. Taču, izvērtējot ģeopolitisko situāciju, ko pamato arī zemāk norādītie pētījumi, būtiska loma plānā tika iezīmēta Latgales reģiona un visas Austrumu pierobežas drošības jautājumiem. Sadarbībā ar nozaru ministrijām pilnveidotā plāna pašreizējā redakcija saturiski ir daudz plašāka, nekā tās sākotnējais priekšlikums, ietverot arī tādas jautājumus kā uzņēmējdarbība, mobilitāte, mājokļi u.c.

Ņemot vērā cita starpā Somijas pieredzi, nepieciešams padarīt Latvijas Austrumu pierobežu par pievilcīgāku vietu gan tautsaimniecības attīstības veicināšanai un investoru piesaistei, gan iedzīvotāju noturēšanai un piesaistei Austrumu pierobežas teritorijai. Robežas aizvēršana un sadarbības ar Krieviju un Baltkrieviju pārtraukšana, apstājoties cita starpā pārrobežu tirdzniecībai un tūrismam, ir izaicinājums un vienlaikus arī stimul Austrumu pierobežā meklēt jaunus attīstības un izaugsmes virzienus. Cita starpā, iedvesmojoties no Somijas piemēra, arī šajā plānā ir ņemti vērā drošības izaicinājumi, attiecīgi paredzot uz drošības stiprināšanu vērstas rīcības. Dominējošā tēma plānā gan šajā, gan Igaunijas un Somijas gadījumā ir uzņēmējdarbības, ekonomiskās aktivitātes veicināšana, nodrošinot jaunu darbavietu radīšanu Austrumu pierobežā kā pamatu iedzīvotāju labklājības celšanai un attiecīgi depopulācijas samazināšanai. Tāpat kā Somijā, arī šajā plānā uzsvērta nepieciešamība pārvirzīt ekonomiskās sadarbības saites no agresorvalstīm uz citiem sadarbības partneriem. Latvijas Austrumu pierobežā līdzīgi Somijas dokumentam arī plānotas aktivitātes attiecībā uz izglītību un pētniecību, kā arī teritorijas sasniedzamību. Arī ar Igaunijas Austrumu pierobežas plānu ir daudz kopīga – uzņēmējdarbības veicināšana, dzīves vides uzlabošana, pilsoniskās sabiedrības stiprināšana Austrumu pierobežā.

No pētījumiem, kas veikti pirms Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu uzsākšanas, Eiropas Teritoriālās attīstības un kohēzijas novērošanas tīkla (turpmāk – ESPON) pētījuma “BusDev - Uzņēmējdarbības attīstības iespējas pie ES ārējām robežām” ziņojumā¹⁷ norādīts, ka robeža izjauc ekonomisko telpu un slēdz tirgus tās otrā pusē. Apvienojumā ar perifēro atrašanās vietu un reto apdzīvotību tas negatīvi ietekmē reģionālo ekonomiku. Rezultātā uzņēmumi saskaras ar problēmām, kas saistītas ar piekļuvi visu veidu tirgiem, jo īpaši darbaspēkam un finansēm. Uzņēmējdarbības atbalsta finansējuma apguve bieži vien ir krietni zemāka par vidējo rādītāju valstī. Nepietiekami attīstītā pieejamība/sasniedzamība tiek uzskatīta par izšķirošu šķērslī Austrumu pierobežas attīstībai. Austrumu pierobežas atrašanās vieta palielina izmaksas, kas padara uzņēmumus mazāk konkurētspējīgus salīdzinājumā ar tiem reģioniem, kas atrodas tuvāk lielākajiem transporta tīkliem. Reģionā nav pienācīgas lidostas, un lielākie transporta mezgli atrodas vairāk nekā 200 km attālumā.¹⁸ Attiecīgi plānā tiek piedāvātas rīcības uzņēmējdarbības veicināšanai (piemēram, Latgales un Rēzeknes Speciālo ekonomisko zonu atbalsta pilnveidošana), mobilitātes uzlabošanai (piemēram, valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana).

Transports un infrastruktūra – Austrumu pierobežas atrašanās vieta palielina izmaksas, kas padara uzņēmumus mazāk konkurētspējīgus salīdzinājumā ar citiem reģioniem

Ekonomiskie aspekti – robeža izjauc ekonomisko telpu un slēdz tirgus tās otrā pusē

3.attēls. Izaicinājumi Austrumu pierobežā pirms Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu uzsākšanās.

No pētījumiem, kas veikti pēc Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu uzsākšanās, izriet iepriekšminētie aspekti kavēja Austrumu pierobežas attīstību miera laikos, kad arī šīs teritorijas

¹⁷ ESPON. BusDev - Business Development Opportunities at External EU Borders. (December 2019 – January 2021). Pieejams: <https://www.espon.eu/bus>

¹⁸ ESPON. BusDev - Business Development Opportunities at External EU Borders. Pieejams: <https://www.espon.eu/bus>

saskarās ar tādiem nozīmīgiem izaicinājumiem kā depopulācija un zema ekonomiskā aktivitāte, taču ģeopolitiskā situācija ir būtiski mainījies līdz ar Krievijas pilna apmēra agresijas karu pret Ukrainu.

Drošības aspekti – pēc kara sākuma ir pieaugušas bažas par robežu drošību, nelegālo migrāciju un iespējamu konflikta izplatīšanos. Esošā ģeopolitiskā situācijā aktualizē jautājumus par kritiskās infrastruktūras darbības nepārtrauktības nodrošināšanu.

Transports un infrastruktūra – pieprasījums pēc transporta pakalpojumiem uz Krieviju un Baltkrieviju pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā faktiski ir apstājies, ietekmējot preču un cilvēku plūsmu visā Austrumeiropā, tirdzniecību un tūrismu

Ekonomiskie aspekti – karš īpaši ir skāris tās valstis, kurām pirms kara sākuma bija spēcīgas ekonomiskās saites ar Krieviju vai Baltkrieviju

Energoapgāde – Krievijas agresija pret Ukrainu izraisījusi degvielas cenu pieaugumu ES, kā arī Krievijas agresija pret Ukrainu rada bažas par energoapgādes drošību un energoresursu pieejamību

Bēgļu krīze – karš izraisījis ievērojamas Ukrainas civiliedzīvotāju kustības, daudziem cilvēkiem meklējot patvērumu kaimiņos esošajās ES valstīs

4.attēls. Jauni izaicinājumi Austrumu pierobežā pēc Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu uzsākšanās.

Pēc VARAM iniciatīvas SIA ERNST & YOUNG BALTIC sagatavoja pētījumu par Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu radīto ietekmi¹⁹. Pētījumā tika identificēta ietekme - izaicinājumi tādos aspektos kā drošība²⁰, ekonomika²¹, energoapgāde²², bēgļu krīze²³ un transports un infrastruktūra²⁴.

¹⁹ Ernst&Young. Izvērtējums par kara Ukrainā radīto ietekmi uz Eiropas Savienības Austrumu pierobežas reģioniem (2024).

²⁰ Pētnieku aptaujātie uzņēmēji atzīmējuši, ka būtiski jāpievēršas valstu tēla un pievilcības ārvalstu investoriem uzlabošanai. Ārvalstu investoriem un potenciālajiem klientiem nav pietiekamas izpratnes par Baltijas reģiona pašreizējo drošības situāciju, kā arī par to kāda veida produkti šeit pieejami un kādu jomu uzņēmumi šeit darbojas.

²¹ Eksporta apjoms faktiskajās cenās, salīdzinot 2022. gadu un 2023. gadu, visās valstīs, izņemot Poliju, ir samazinājies, lielāko kritumu piedzīvojot Latvijā (11%). Secināms, ka valstu tautsaimniecības ārējos tirgos kopumā ir kļuvušas mazāk konkurētspējīgas.

²² Enerģētika ir joma, kurā salīdzinoši asāk valstis ir izjutušas kara ietekmi, esot akūtai nepieciešamībai pārorientēties no Krievijas energoresursu tirgus kā ģeogrāfiski, tā arī enerģētikas avotu ziņā.

²³ Saskaņā ar CSP datiem, 2022. gadā Latvijā ieradās 23 335 Ukrainas kara bēgļi un 958 citi Ukrainas pilsoņi, kas veido 62,7% no starptautisko ilgtermiņa imigrantu plūsmas valstī (38 708). Imigrantu skaits Latvijā 2022. gadā, salīdzinot ar gadu iepriekš, vairāk nekā trīskāršojies.

²⁴ Analizējot dzelzceļa pārvadājumu struktūru Latvijā, līdz 2020. gadam dzelzceļa tīkla izmantošanā dominēja kravu pārvadājumi. Kopš 2020. gada šī situācija ir mainījies un 2020. gadā pasažieru pārvadājumu daļa vilcienu kilometru izteiksmē sasniedza 56%, 2021.gadā – 58%, bet 2022. gadā jau 60,6% no kopējiem vilcienu kilometru rādītājiem dzelzceļa tīklā. Karadarbība Ukrainā un tai sekojošās sankcijas un pārvadājumu ierobežojumi samazina dzelzceļa infrastruktūras noslodzi kravu pārvadājumos. 2022.gadā sauszemes tranzītā bijis 54% kritums salīdzinājumā ar 2019.gadu. Vērtējot potenciālās izaugsmes iespējas dzelzceļa pārvadājumiem Latvijā, diversificējot dzelzceļa darbību un kravu plūsmas, ir identificēti vairāki būtiski pozitīvi faktori un iespējas:

- Eiropas – Āzijas pieaugošā transporta loma un tranzīts uz Ziemeļeiropas un Skandināvijas tirgiem.
- līdz ar Eiropas un Āzijas savstarpējās tirdzniecības apjomu pieaugumu pastāv iespēja piesaistīt jaunas kravu plūsmas pārvadājumu maršrutos starp Eiropu un Ķīnu, tostarp preču tālākai nogādei uz Ziemeļeiropu.
- Dziļāka integrācija vienotajā Eiropas dzelzceļa telpā un efektīvi multimodālie savienojumi (TEN-T koridors, RFC 8 , potenciāli Baltijas jūras – Melnās jūras – Egejas jūras koridors u.c.);
- ostu partnerība dzelzceļa pārvadājumu biznesā un labi attīstīta dzelzceļa infrastruktūra to teritorijās;
- kopīgu attīstības projektu īstenošana, veidojot ciešāku sadarbību Baltijas valstu infrastruktūras pārvaldītāju starpā;

	Izaicinājumi/problēmas	Attīstības iespējas
Drošība	Drošības aspekti – pēc kara sākuma ir pieaugušas bažas par robežu drošību, nelegālo migrāciju un iespējamu konflikta izplatīšanos. Esošā ģeopolitiskā situācija aktualizē jautājumus par veselības nozares kritiskās infrastruktūras darbības nepārtrauktības nodrošināšanu.	Drošības aspekti: <ul style="list-style-type: none"> • Pasākumi, lai pilnveidotu veselības nozares kritiskās infrastruktūras darbības nepārtrauktību, tādējādi nodrošinot iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību. • Operatīvo dienestu spēju stiprināšana, paaugstinot nodarbināto atalgojumu un nodrošinot materiāltehniskos resursus. • Divējādas lietojamības risinājumu īstenošana, t.sk. nodrošinot militāro un civilo pielietojumu, fokusējoties tieši uz mobilitātes un pakalpojumu jomām
Ekonomika	Transports un infrastruktūra – Austrumu pierobežas atrašanās vieta palielina izmaksas, kas padara uzņēmumus mazāk konkurētspējīgus salīdzinājumā ar citiem reģioniem	Transports un infrastruktūra: Pastāv iespējas Austrumu pierobežā attīstīt ar kravu pārvadājumiem saistīto infrastruktūru, kur šādos pārvadājumos ir ieinteresēti: <ul style="list-style-type: none"> • kokmateriālu ražotāji un tirgotāji; • graudu produkcijas apstrādes uzņēmumi; • degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu tirgotāji (sk. 14.zemsvētras piezīmē detalizēti).
	Transports un infrastruktūra – pieprasījums pēc transporta pakalpojumiem uz Krieviju un Baltkrieviju pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā faktiski ir apstājies, ietekmējot preču un cilvēku plūsmu visā Austrumeiropā, tirdzniecību un tūrismu	Ekonomiskie aspekti: <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt instrumentus uzņēmumu tirgu diversifikācijai • Nodrošināt instrumentus jaunu, t.sk., duālu, produktu izstrādei un ražošanas paplašināšanai • Cēl cilvēkkapitālu, tostarp prasmes un zināšanas, atbilstoši darba tirgus izmaiņām
	Ekonomiskie aspekti – robeža izjauc ekonomisko telpu un slēdz tirgus tās otrā pusē	Ekonomiskie aspekti: <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt instrumentus jaunu, t.sk., duālu, produktu izstrādei un ražošanas paplašināšanai • Cēl cilvēkkapitālu, tostarp prasmes un zināšanas, atbilstoši darba tirgus izmaiņām
Cilvēkresursi	Energoapgāde – Krievijas agresija pret Ukrainu izraisījusi degvielas cenu pieaugumu ES, kā arī Krievijas agresija pret Ukrainu rada bažas par energoapgādes drošību un energoresursu pieejamību	Energoapgāde: <ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt risinājumus biometāna ražošanas un ievadei dabasgāzes pārvades infrastruktūrā. • Veicināt atjaunīgās enerģijas attīstību saskaņā ar Enerģētikas likuma ietvaru, sabalansējot valsts drošības un enerģētikas intereses
	Bēgļu krīze – karš izraisījis ievērojamas Ukrainas civiliedzīvotāju kustības, daudziem cilvēkiem meklējot patvērumu kaimiņos esošajās ES valstīs	Bēgļu krīze: <ul style="list-style-type: none"> • Dienestu spēju stiprināšana, labāka gatavība krīzēm (t.sk. sabiedrībā – zemessardze) • Turpināt NVA pakalpojumu nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem - stiprināt NVA kapacitāti, lai darbinieki Ukrainas civiliedzīvotājiem varētu sniegt papildus pakalpojumus.

Pirms kara Kopš kara

5.attēls. Izaicinājumi un attīstības iespējas Austrumu pierobežā pēc Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu uzsākšanās.²⁵ (Avots: izaicinājumi pēc iepriekšminēto pētījumu informācijas, attīstības iespējas pēc ministriju sniegtās informācijas)

Kā Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (turpmāk – NATO) tīmekļvietnē raksta bijušais Polijas diplomāts un NATO amatpersona Roberts Pzcel (Robert Pzsczel), “Krievijas neizprovocētais, nepamatotais un barbariskais iebrukums Ukrainā ir ne tikai milzīgu drošības briesmu izpausme, kas sagrāvusi mieru Eiropā. Tas ir salauzis visu kontinentā pacietīgi daudzu desmitgažu laikā uzbūvēto drošības arhitektūru, ieskaitot starptautiskās saistības, par kurām panākta vienošanās pēdējo 30 gadu laikā. Ar kodoldraudu dimensiju vai bez tās Krievijas kaimiņiem jau ir pamatoti iemesli baidīties no Krievijas. Viņi jūt, ka, ja to neapturēs Ukrainā un pie tās, tad Putins var vērst agresiju pret citām teritorijām. Uz šo draudu smagumu norāda gan Somijas, gan Zviedrijas vēsturiskais lēmums pieteikties dalībai NATO. Mazās valstis, piemēram, Moldova un Gruzija, bet arī Maskavas formālie sabiedrotie, piemēram, Kazahstāna, var baidīties kļūt par Putina nākamo mērķi. Kremlis nav mēģinājis šīs bailes kļēdēt, bet tā vietā pastiprinājis tās ar tiešu draudu, propagandas un iebiedēšanas sviru palīdzību. Krievija ir sākusi izbaudīt savu plēsēja lomu, un tā izmanto brutālu spēku savu imperiālistisko mērķu sasniegšanai. Pat novājināta Krievija joprojām spēj nodarīt smagus zaudējumus citiem. Apturēt to spēs tikai spēcīga atturēšana un uzticams spēks NATO pusē. Būtiski, ka sabiedrotie beidzot ir piedēvējuši atbildību tur, kur tā slēpjas, jaunajā NATO stratēģiskajā koncepcijā nosaucot Krieviju par “būtiskāko un tiešāko apdraudējumu sabiedroto drošībai”.”

Kā norādīts informatīvajā ziņojumā “Par atbalstu Eiropas Savienības Austrumu pierobežas konkurētspējas stiprināšanai” (izskatīts MK 2023. gada 28. novembrī, protokols Nr.59 56.§), ņemot vērā ģeopolitisko situāciju, infrastruktūras attīstībā būtu jāpiemēro jauna plānošanas pieeja, piedāvājot divējādas lietojamības risinājumus, nodrošinot objektu militāro un civilo pielietojumu,

○ 1520 mm un 1435 mm sliežu platuma infrastruktūras sinerģija līdz ar Rail Baltica izbūvi un attīstību.

²⁵ Attiecībā uz energoapgādi norādāms, ka Latvijā, pastāvot tehnoloģiskai neitralitātei, priekšroka netiek dota nevienai no atjaunīgās enerģijas tehnoloģijām. Kritiskās infrastruktūras klāstā norādāma arī ūdenssaimniecības nozare, jo ne iedzīvotāji, ne iestādes un uzņēmumi nevar ilgstoši iztikt bez ūdenssaimniecības (ūdensapgādes un kanalizācijas) pakalpojumiem. Tomēr jautājums risināms, veidojot valsts aizsardzības un valsts drošības politiku.

piemēram, mobilitātes un pretmobilitātes infrastruktūra, kas reizē var nodrošināt būtisku potenciālo ietekmi reģionālai attīstībai (saistībā ar reģionālo mobilitāti, ekonomisko aktivitāti un pakalpojumu pieejamību) un klimata pielāgošanās pasākumiem. Līdzīgi divējādo lietojamību var skatīt jebkurai pakalpojumu infrastruktūrai, kad, to izveidojot vai sakārtojot, var nodrošināt gan pakalpojumu pieejamību, gan reizē var rast risinājumu civilai aizsardzībai (piemēram, bumbu patvertnes u.tml.) (par divējādā lietojuma risinājumiem sk. plašāk 2.pielikumā).

Papildus nozīmīgs izaicinājums Austrumu pierobežā ir augstais ēnu ekonomikas īpatsvars (2023.gadā 22,7% saskaņā ar Rīgas Ekonomikas augstskolas veiktu pētījumu “Ēnu ekonomikas indekss Baltijas valstīs 2009.–2023. gadā”²⁶).

Vienlaikus, izpildot augstāk minētā informatīvā ziņojuma protokollēmuma 3. un 4. punktā noteiktos uzdevumus, plāna 2.pielikumā atspoguļoti vērtēšanas kritēriji, uz kā pamata tiks izvērtēti pašvaldību sākotnēji iesniegtie priekšlikumi par aktuālām infrastruktūras izveides un atjaunošanas vajadzībām mobilitātes un pakalpojumu jomās, kas apkopoti augstāk minētā informatīvā ziņojuma 1. un 2.pielikumā, nodrošinot divējādas lietojamības infrastruktūras attīstību Austrumu pierobežas reģionā. Balstoties uz izvērtējuma rezultātiem, tiks sagatavots divējādas lietojamības mobilitātes un pakalpojumu infrastruktūras kartējums un informācija par šo projektu ieviešanai nepieciešamā finansējuma apjomu.

Starptautiskā dimensija

Papildus starptautiskā mērogā ir uzsāktas vairākas iniciatīvas Eiropas Austrumu pierobežas stiprināšanai, kas var sniegt pienesumu plāna izstrādē un pasākumu īstenošanā:

- ESPON CHANEBO projekts “Izaicinājumi pie ES ziemeļaustrumu ārējām robežām” (*Challenges at EU's North-East External Borders*)²⁷

Šis analīzes mērķis ir iegūt pierādījumus par reģionu attīstības iespējām pie ES ziemeļaustrumu ārējās robežas, ņemot vērā to, ka ir apturētas pārrobežu sadarbības programmas, un palīdzēt pārorientēt cilvēkkapitālu un politikas instrumentus uz jauniem starptautiskās sadarbības ģeogrāfiskajiem virzieniem. Šis pētījums palīdzēs iesaistītajiem reģioniem stiprināt to noturību pret nākotnes izaicinājumiem saistībā ar kohēziju un drošību.

Kā norādīts ESPON CHANEBO projekta sākotnējā ziņojumā²⁸, Austrumu pierobežā drošība un stabilitāte ir ekonomikas attīstības atslēga, piesaistot ārvalstu tiešos ieguldījumus un saglabājot cilvēkkapitālu. Līdz ar ES valstu reģionu pārrobežu sadarbības programmu slēgšanu ar Krieviju un Baltkrieviju Krievijas agresijas pret Ukrainu dēļ, pēc ESPON aplēsēm tika pārvirzīti prom no pierobežas reģioniem kopā 257 miljoni *euro* finansējuma, nepiedāvājot neko citu vietā, kas ir bijis nozīmīgs zaudējums attiecīgajām teritorijām.

- EK projekts sadarbībā ar Pasaules Banku “Baltijas valstu attīstības izlīdzināšanās reģionu iniciatīva Igaunijā, Latvijā un Lietuvā: robežreģionu stiprināšana noturībai un izaugsmei” (*Baltic States Catching-up Regions Initiative Estonia, Latvia & Lithuania: Strengthening Border Regions for Resilience and Growth*)

²⁶ Pieejams: https://www.sseriga.edu/sites/default/files/2024-06/%C4%92nu%20ekonomikas%20indekss%20Baltijas%20valst%C4%ABs%202009.%E2%80%932023.%20gad%C4%81_0.pdf.

²⁷ 2024.gada 27.jūnijā notika pētījuma uzsākšanas sanāksme. 2024.gada oktobrī izstrādātāji nodevuši izskatīšanai pētījuma metodoloģisko ietvaru. Plānots, ka starpnodevumi būs pieejami, sākot no 2025.gada 10.februāra. Gala nodevumu, t.sk. rekomendācijas, plānots sagatavot uz 2025.gada maiju.

²⁸ ESPON. Challenges at EU's North-East External Borders (CHANEBO). Inception Report. July 2024.

EK Reģionālās un pilsētu politikas ģenerāldirektorāts (turpmāk – DG REGIO) ir parakstījis līgumu ar Pasaules Banku par šo iniciatīvu, kas veltīta Lietuvas, Latvijas un Igaunijas reģionu, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju, noturības stiprināšanai.

Iniciatīvas mērķis ir sadarbībā ar vietējām un reģionālajām ieinteresētajām pusēm un Pasaules Bankas ekspertiem sagatavot priekšlikumus ilgtspējīgām ieguldījumu iespējām, ko varētu izmantot, plānojot turpmāko valsts un ES Kohēzijas politikas fondu atbalstu.

2024. gada septembrī VARAM saņemts projekta ietvaros sagatavots Tvēruma ziņojuma projekts (*Draft scoping report*) izvērtēšanai. Tajā identificēti šādi izaicinājumi Latgales reģionā:

- kopš Latvijas iestāšanās ES 2004. gadā Latgale ir zaudējusi gandrīz 100 000 iedzīvotāju. Iedzīvotāju skaita samazināšanās joprojām ir kritiska problēma, un turpmākajās desmitgadēs tiek prognozēts, ka tā joprojām būs aktuāla;
 - Latgale saskaras ar izteiktu ekonomisko izolāciju, atrodoties vistālāk no valsts ekonomiskajiem centriem. Transporta infrastruktūra un sasniedzamība ir kritiski Latgales attīstības jautājumi. Piekļuve un attālums līdz galvenajiem transporta mezgliem rada papildu izmaksas Latgales uzņēmumiem, kas samazina to konkurētspēju. Latgalē ir autoceļu un dzelzceļu tīkls, kas to savieno ar lielākajiem pilsētu centriem, taču, lai atbalstītu ekonomisko izaugsmi, ir jāuzlabo šīs infrastruktūras kvalitāte un pārklājums;
 - tautsaimniecības attīstību kavē neatbilstoša rūpniecisko jaudu izmantošana un darbaspēka nepietiekamā profesionālā kvalifikācija, Latgales ekonomiskajā struktūrā dominē zemas pievienotās vērtības aktivitātes;
 - darba tirgum Latgalē raksturīgs augsts bezdarba līmenis un ierobežotas iespējas, starp reģionālajām izglītības iestādēm un darba tirgu ir nepietiekama sinerģija;
 - neskatoties uz potenciālu, reģions saskaras ar ierobežojumiem tūrisma infrastruktūrā un izmitināšanas kapacitātē, kas kavē šīs nozares izaugsmi;
 - Latgalē energoefektivitāte joprojām tiek risināta nepietiekami;
 - mājokļu trūkums kavē pozitīvas remigrācijas tendences Latgalē²⁹;
 - finansiālās grūtības pašvaldību līmenī Latgalē izpaužas īpaši spilgti;
 - ierobežota piekļuve sabiedriskajiem medijiem un ierobežota uzticēšanās tiem veicina sociālo plaisu Latgalē.
- Ekonomiskās Sadarbības un Attīstības organizācija (turpmāk – OECD) sadarbībā ar EK īsteno projektu “Apsverot reģionālo pievilcību zaļai un iekļaujošai globalizācijai” (*Rethinking regional attractiveness for green and inclusive globalisation*), kas cita starpā aptver Latgali kā Austrumu pierobežas reģionu.

Ar EK DG REGIO atbalstu OECD palīdzēs 11 reģioniem 6 Eiropas valstīs (Grieķijā, Itālijā, Latvijā, Polijā, Portugālē un Spānijā) pārskatīt savas pievilcības stratēģijas. OECD misijas (īstenota 2024. gada maijā) Latgalē mērķis bija mācīties no dažādu internacionalizācijas un pievilcības politikas veidošanā iesaistīto dalībnieku pieredzes. Tas ir jautājums par labāku izpratni par galvenajiem uzdevumiem, iespējām un labo praksi, tieši runājot ar praktizējošiem speciālistiem uz vietas. Rezultātā tiks apkopoti statistikas dati un tiks sniegti visaptveroši ieteikumi politiku pilnveidošanai ilgtspējīgai Latgales attīstībai. Rekomendācijas ir saņemtas 2024. gada IV ceturksnī.

- INTERREG Eiropas politikas mācīšanās platformas projekts, kas risina reģionālās attīstības problēmas Eiropas austrumu pierobežas reģionos, kurus visvairāk skāris Krievijas agresīvais karš

²⁹ Remigrāciju ierobežo nevis dzīvojamā fonda esamība, bet tā kvalitāte un pieejamība, nevis visā austrumu pierobežas teritorijā, bet teritorijās ar salīdzinoši augstu ekonomisko aktivitāti un nodarbinātības iespējām.

pret Ukrainu un tam sekojošā robežu slēgšana (*Regio-Silience: Targeted policy learning project addressing the regional development challenges for Europe's Eastern border regions most affected by Russia's aggressive war on Ukraine and the subsequent closure of borders*)³⁰

Projekta ietvaros, piedaloties ieinteresētajām pusēm no skartajām valstīm un to reģioniem, tiek diskutēts par kopīgajiem izaicinājumiem un tiek plānots nodrošināt politiku savstarpējas mācīšanās procesu.

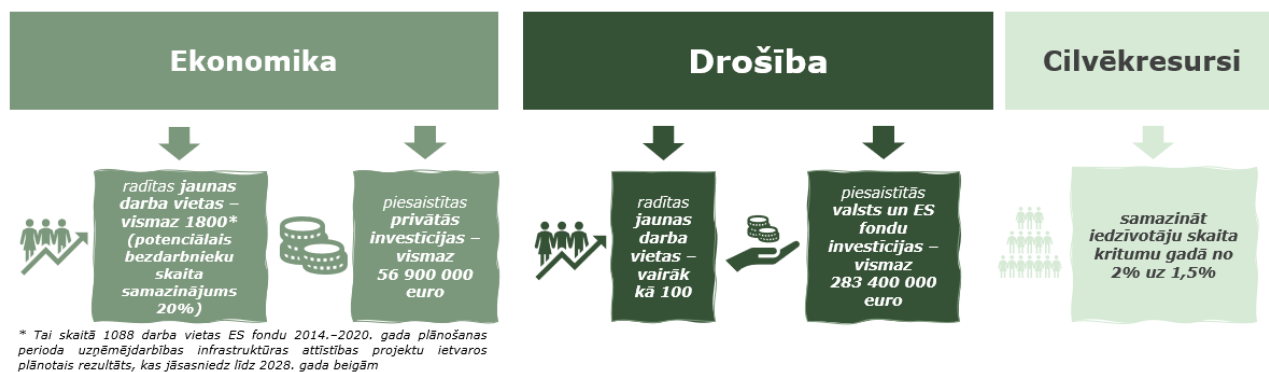
2. Plāna mērķis un rīcības virzieni

Atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027. gadam reģionālās politikas mērķis ir radīt priekšnosacījumus visu reģionu ekonomiskā potenciāla attīstībai un sociālekonomisko atšķirību mazināšanai, paaugstinot iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai, vidējā termiņā panākot reģionālā IKP starpības samazinājumu.

Šī plāna mērķis ir specifiski fokusēts uz Austrumu pierobežu, vienlaikus esot saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņu 2021.-2027. gadam ietvaru – Austrumu pierobežā veidot atbalsta programmas investīcijām, integrācijai, mobilitātei un dzīves kvalitātes uzlabošanai, kas tuvina reģionu ekonomisko konkurētspēju pārējiem Latvijas reģioniem, veicinot uzņēmējdarbību, stiprinot pierobežas drošību un iedzīvotāju noturību pret krīzēm³¹, panākot Latgales plānošanas reģiona IKP pieaugumu absolūtajos skaitļos un uz vienu iedzīvotāju, sniedzot ieguldījumu Reģionālās politikas pamatnostādņu rādītāja sasniegšanā.

Plāns paredz arī Austrumu pierobežas stiprināšanas jautājumu virzīt kā visas ES drošības jautājumu, daudzgadu budžeta ietvarā pēc 2027. gada panākot finansējuma piesaisti specifiski ES Austrumu pierobežas valstīm un reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un/vai Baltkrieviju.

Šī plāna rezultatīvie rādītāji 2027. gadam Latvijas Austrumu pierobežā:

6.attēls. Plāna galvenie rezultatīvie rādītāji.

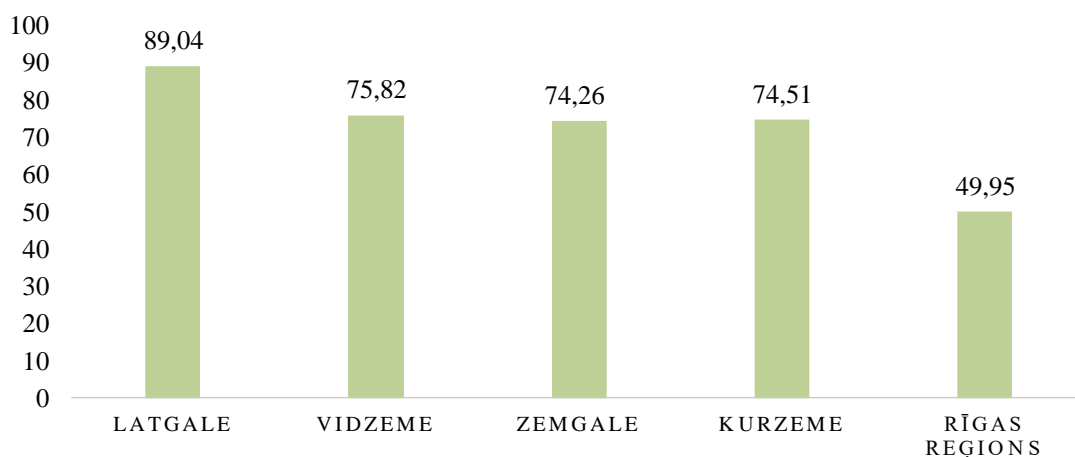
³⁰ 2024. gada 2. oktobrī notika projekta īstenotāju un ieinteresēto pušu pirmā sanāksme.

³¹ Deklarācija par Evikas Siliņas vadītā MK iecerēto darbību, 4.punkts.

Plāna trīs rīcības virzieni – drošības stiprināšana, ekonomiskā attīstība, cilvēkresursu attīstība^{32,33} – ietvaros īstenojamie pasākumi detalizēti apskatīti 3.nodaļā “Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai, darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji”.

Plāna 3.nodaļā ietverti 59 pasākumi, no kuriem 58 pasākumiem kopējais piešķirtais finansējums Austrumu pierobežā/Latgales plānošanas reģionā ir 644 598 937 *euro*, t.sk. valsts budžeta finansējums 269 635 946 *euro* un ES fondu un cits ārvalstu finansējums 374 962 991 *euro*.

Attiecībā uz ES fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda finansējumu norādāms, ka VARAM pārziņā īstenojamo pasākumu finansējums pa reģioniem ir sadalīts saskaņā ar teritoriālo pieeju³⁴, diferencējot atbalstu atbilstoši IKP līmenim, līdz ar to novirzot Latgales plānošanas reģionam lielāko finansējuma apjomu (sk. attēlu zemāk).

7.attēls. Plānošanas reģioniem noteiktais ES fondu finansējums saskaņā ar teritoriālo pieeju³⁵, (kopā 363,59 milj. *euro*), milj. *euro*. Avots: VARAM aprēķins.

³² Identitātes un latgaliešu rakstu valodas attīstība nav tikusi ietverta plāna tvērumā. Jau šobrīd izglītības iestādēs ir iespējams izglītojamiem mācīt latgaliešu rakstu valodu gan interešu izglītības, gan fakultatīvajās nodarbībās, kas netiek iekļautas mācību priekšmetu stundu sarakstā. No pašvaldībai piešķirtā valsts budžeta mērķdotācijas finansējuma interešu izglītības pedagogu darba samaksai ir iespējams īstenot latgaliešu rakstu valodas interešu izglītības programmu. Latgales pašvaldībās interešu izglītības programmu izvērtēšanas un mērķdotācijas sadales komisijas, ņemot vērā pieprasījumu, var nodrošināt šādas programmas īstenošanu. Stiprinot jaunajā paaudzē latgalisko identitāti un lokālpatriotismu, arī pati pašvaldība var no saviem finanšu līdzekļiem finansēt šādu interešu izglītības programmu. Fakultatīvās nodarbības ir pamatzglītības programmas papildu daļa skolēnu vispārējās attīstības veicināšanai, ko piedāvā konkrētā izglītības iestāde un kas tiek organizētas skolēnu grupai, ievērojot brīvprātības principu. To esamību skolā nosaka MK noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem. IZM 2023. gada septembrim – decembrim piešķīra papildu finansējumu 23 pašvaldību izglītības iestādēm 5 822 *euro* apmērā un 2024.gadam 43 pašvaldību izglītības iestādēm - 132 600 *euro* apmērā, lai nodrošinātu rakstu valodas stundu īstenošanu. Arī 2025. gadā ir plānots finansējums 132 600 *euro* apmērā. Jau šobrīd Valsts valodas centrs nodrošina konsultācijas latgaliešu rakstu valodas jautājumos. Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam īstenošanas plāna 2024.-2027.gadam projektā jau ir iekļauts 1.3.2.pasākums “Nodrošināt atbalstu latgaliešu rakstu valodas attīstībai un valodas konsultāciju pieejamībai”, kura īstenoātājs ir Tieslietu ministrijas Valsts valodas centrs.

³³ Īstenojot šos prioritāros pasākumus, būtiski ņemt vērā dabas resursu aizsardzības principu, kas veido pamatu gan ekonomiskajai, gan cilvēkresursu attīstībai, un īpaši dzīves vides uzlabošanai. Liela daļa no pašreizējā ES finansiālā atbalsta ir saistīta ar Zaļā kursa ieviešanu un klimatneitralitātes nodrošināšanu. Plānā esošie pasākumi t.sk. paredz atbalstu zaļo tehnoloģiju, atjaunojamās enerģijas un aprites ekonomikas attīstībai.

³⁴ Teritoriālā pieeja nozīmē, ka ieguldījumi tiek balstīti uz teritoriju prioritātēm un teritoriju plānošanas dokumentiem, konkrētas teritorijas attīstību aplūkojot kompleksi. Pielietojot teritoriālo pieeju, nozaru politikas tiek veidotas un īsteno tas savstarpēji koordinēti un saskaņoti ar teritoriju attīstības prioritātēm.

³⁵ Pamatojoties uz Informatīvo ziņojumu “Par Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu un to pasākumu ieguldījumiem reģionos atbilstoši teritoriālajai pieejai” (apstiprināts MK 2023. gada 17.

Plāna pasākumi 2025.gadā īstenojami atbildīgo un līdzatbildīgo institūciju budžeta resursu ietvaros, savukārt jautājumu par papildu finansējumu nepieciešams risināt ES fondu ietvaros vai papildu valsts budžeta finansējuma nepieciešamības gadījumā turpmākajos gados (no 2026.gada) skatīt MK likumprojekta par valsts budžetu kārtējam gadam un vidēja termiņa budžeta ietvara sagatavošanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu prioritāro pasākumu pieteikumiem, ievērojot valsts budžeta finansiālās iespējas, un, ja likumprojekta par valsts budžetu kārtējam gadam un vidēja termiņa budžeta ietvara sagatavošanas procesā papildu valsts budžeta finansējums rīcības plānā paredzēto pasākumu īstenošanai netiek piešķirts vai tiek piešķirts daļēji, tad atbildīgās institūcijas nodrošina, ka tiek īstenoti tie rīcības plānā paredzētie pasākumi, kurus var nodrošināt piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

Plānā paredzētie pasākumi, kas kvalificējas kā komercdarbības atbalsts, tiks ieviesti, piemērojot attiecīgo komercdarbības atbalsta regulējumu, kā arī ievērojot nosacījumus, kas izriet no attiecīgā regulējuma tiesiskā ietvara.

oktobra sēdē, protokola Nr.52/27.§). Grafikā ziņojumā konceptuāli iezīmētais finansējums koriģēts atbilstoši aktuālajai pieejamo ES fondu informācijai.

3. Pasākumi izvīrītā mērķa sasniegšanai, darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji^{36,37}

Plāna mērķis	Latvijas Austrumu pierobežā veidot atbalsta programmas investīcijām, integrācijai, mobilitātei un dzīves kvalitātes uzlabošanai, kas tuvina reģiona ekonomisko konkurētspēju pārējiem Latvijas reģioniem, veicinot uzņēmējdarbību, stiprinot pierobežas drošību un iedzīvotāju noturību pret krīzēm, panākot Latgales plānošanas reģiona IKP pieaugumu absolūtajos skaitļos un uz vienu iedzīvotāju, sniedzot ieguldījumu Reģionālās politikas pamatnostādņu rādītāja sasniegšanā.
Politikas rezultāts/-i un rezultatīvais rādītājs/-i	<p>Politikas rezultāts: uzlabota reģiona konkurētspēja un uzņēmējdarbības vide</p> <p>Reģionālās politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rādītājs: reģionālā IKP starpība – četru mazāk attīstīto plānošanas reģionu vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju līmenis pret augstāk attīstīto plānošanas reģionu, % (no 47% uz 55%) - šī plāna ieguldījums, rēķinot pēc plānotajām jaunizveidotajām darbavietām un piesaistītajām privātajām investīcijām - 2 procentpunkti no 8 procentpunktiem.</p> <p>Rezultatīvie rādītāji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drošībai piesaistīts valsts un ES fondu investīcijas Austrumu pierobežā 283,4 milj. <i>euro</i> apmērā - Drošības jomā radītas vairāk kā 100 darbavietas vietējiem iedzīvotājiem - Radītas vismaz 1 800³⁸ jaunas darba vietas uzņēmējdarbības atbalsta pasākumos, potenciāli samazina bezdarbnieku skaitu par 20% - Piesaistītas privātas investīcijas vismaz 56,9 milj. <i>euro</i> apmērā - Iedzīvotāju skaita krituma gadā samazināšana no 2% uz 1,5%³⁹

³⁶ Papildus visā Latvijā Labklājības ministrija īsteno pasākumus “Minimālā sociālo pakalpojumu groza ieviešana” un “Reģionālās mobilitātes veicināšana”.

Kultūras ministrija ārpus šī plāna ietvara Latgalē īsteno pasākumus “Profesionālā teātra atbalsts izrāžu veidošanai latgaliešu valodā” un “Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma – Latgales kultūras programma”.

Klimata un enerģētikas ministrija īsteno atbalsta pasākumus “Lauksaimniecības zaļināšana”, “Oglekļa piesaistes sistēma”, “Klimatnoturības veicināšana”, “Transporta sistēmas zaļināšana (biometāns)”, “Energoapgādes drošums”, “Energokopienveide un attīstība”, “Enerģijas pasāzotāju stiprināšana”, “Uzkrāšanas risinājumi”, “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām”, “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana mājāsaimniecībās – atbalsts atjaunojamo energoresursu izmantošanai”, “Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei”, “Sabiedrības izpratnes veicināšana par klimatneitralitātes un klimatnoturības nozīmi un iespējām”, “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un pašvaldību policijas institūciju ēkās”, “Energoefektivitātes paaugstināšana transporta sektorā – atbalsts elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras ieviešanai”, “Atbalsts notekūdeņu dūņu pārstrādei”.

³⁷ Tabulā ietverti rādītāju avots – CSP dati, ES fondu pasākumu uzraudzības rādītāji.

³⁸ T.sk. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM 5.6.2. un SAM 3.3.1. jaunradīto darba vietu rezultāts Latgalē - 1088 darba vietas, kas sasniedzamas līdz 2028. gada beigām.

³⁹ Šobrīd iedzīvotāju skaits pēc PLMP datiem gadā vidēji samazinās par 2%.

1. Rīcības virziens – drošības stiprināšana⁴⁰⁴¹

Ņemot vērā Krievijas pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu ietekmi uz ES valstīm, kas robežojas ar agresorvalstīm, plānojot Austrumu pierobežas attīstību, jāparedz pasākumi iekšējās un ārējās drošības stiprināšanai.

Papildus divējādas lietojamības risinājumu īstenošanai plānā paredzēta sešu militārās infrastruktūras bāzu/poligonu attīstība Latgalē; aizsardzības industrijas attīstība Latgalē, t.sk. attiecībā uz divējādā lietojuma precēm; ietverts Latvijas Austrumu robežas pretmobilitātes plāns, izveidojot pretmobilitātes materiālu parkus 25 vietās un nodrošinot vairāk kā 100 darba vietas vietējiem iedzīvotājiem; kā viena no rīcībām ietverta 550 jauniesaukto VAD karavīru izvietošana Latgalē.

Tāpat šī rīcības virziena ietvaros tiks uzlabota valsts ārējās sauszemes robežas infrastruktūra, t.sk. attīstīti viedās robežas risinājumi (tehnoloģiskās infrastruktūras izbūve uz valsts ārējās sauszemes robežas un transportlīdzekļu elektroniskās rindas vadības sistēmas (e-rinda) izstrāde Pāternieku, Terehovas un Grebņevas robežkontroles punkta šķērsošanai), kā arī tiks veikti trīs robežšķērsošanas vietu - "Terehova", "Grebņeva", "Pāternieki" - TEN-T infrastruktūras modernizācijas darbi.

Attiecībā uz iekšējās drošības stiprināšanu Austrumu pierobežā tiks izbūvēti 11 katastrofas pārvaldības centri (šobrīd finansējums ir pieejams 7 katastrofu pārvaldības centru būvniecībai, bet plāna īstenošanas periodā ir plānota 11 katastrofu pārvaldības centru būvniecība).

Papildus iecerēts apzināt un ierīkot ~ 200 patvertnes esošo ēku pagrabos un pazemes stāvos, atbilstoši vadlīniju vai normatīvo aktu prasībām.

Visbeidzot, drošības jomā plānā paredzētas rīcības, kas ir papildinošas ārējo un iekšējo drošību veicinošajām rīcībām. T.sk. ietverta informatīvās telpas stiprināšana Austrumu pierobežā, palielinot sabiedrisko mediju klātbūtni Latgalē. Latvijas mediju nozarei ir stratēģiska nozīme nacionālās drošības un Latvijas kultūrtelpas uzturēšanā un saglabāšanā, kvalitatīva un demokrātijas vērtībām atbilstoša mediju satura piedāvāšanā, ņemot vērā Latvijas sabiedrības intereses un spēcīnāt latviešu valodu Latvijas kultūras un sabiedriski politiskajā vidē. Par vislabāko ieroci pret dezinformāciju ir uzskatāmi neatkarīgi mediji, profesionāla žurnālistika un kritiski domājoša sabiedrība.

Plāns ietver arī pasākumu īstenošanu informatīvās telpas stiprināšanai, krīzes vadībai un nevalstisko organizāciju sektora spēcīnāšanai.

⁴⁰ Papildus Austrumu pierobežā uzsākts pasākums - Patvēruma meklētāju izmitināšanas centra "Liepna" Alūksnes novada Liepnā pielāgošana ilgtermiņa ekspluatācijai, veicot energoefektivitātes paaugstināšanas un ēku pārbūves pasākumus. Pasākumu īsteno Nodrošinājuma valsts aģentūra sadarbībā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021. – 2027.gada projekta Nr. NVA/PMIF/2024/1 "PMIC "Liepna" pielāgošana ilgtermiņa ekspluatācijai" ietvaros no 2024. gada 1. maija līdz 2027. gada 31. oktobrim ar kopējo finansējumu 4 266 667 euro. Lai nodrošinātu centra "Liepna" uzturēšanu, Nodrošinājuma valsts aģentūrai piešķirts finansējums 2026. gadā un turpmāk ik gadu 183 863 euro apmērā. Patvēruma meklētāju izmitināšanas centra "Liepna" ir otrais patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs Latvijā, turklāt tieši Austrumu pierobežā, nodrošinot gan patvēruma meklētāju izmitināšanu, gan ekonomisko aktivitāti un darbavietas pierobežā.

⁴¹ Papildus valsts ārējās sauszemes robežas apsardzībai nepieciešamās infrastruktūras izbūves uz Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas valsts ārējās sauszemes robežas 1. un 2. būvdarbu kārtā paredzēta infrastruktūras izbūves pabeigšana (tajā skaitā laipu izbūve purvainās zonās), defektu novēršana (tajā skaitā trešo valstu valstspiederīgo, kas nelikumīgi mēģina šķērsot valsts ārējo sauszemes robežu, radītie bojājumi, dzīvnieku un krītošo koku radītie bojājumi) un infrastruktūras nodošana pasūtītājam, 3. būvdarbu kārtā paredzēts pabeigt sakaru torņu un pievedceļu pie tiem būvniecību un patrulēšanas takas izbūvi posmā gar Daugavu, 4. būvdarbu kārtā paredzēts nodrošināt rokādes ceļu (tajā skaitā caurteku un laivu (kuteru) nolaišanas vietu) izbūvi pie Riču ezera, kuru paredzēts pabeigt 6,5 mēnešu laikā no brīža, kad ir nodrošināta atsavināšanas un atmežošanas darbu pabeigšana infrastruktūras izbūvei nepieciešamajā teritorijā. Vienlaikus turpināsies valsts ārējās sauszemes robežas apsardzībai nepieciešamās infrastruktūras izbūve uz Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts ārējās sauszemes robežas – 2025. gadā tiks turpināta žoga izbūve purvainajās teritorijās ar ~28,35 km kopgarumu un paredzēta jau iepriekš izbūvētās infrastruktūras nodošana ekspluatācijā un pasūtītājam. MK iepriekš ir atbalstījis minētos infrastruktūras izbūves pasākumus un to veikšanai nepieciešamais finansējums ir piešķirts (informatīvais ziņojums "Par pastāvīgās infrastruktūras uz valsts ārējās sauszemes robežas izbūves progresu", tiesību akta lietas ID 24-TA-2932).

Skatoties plašākā perspektīvā, paredzēts starptautiskos forumos iestāties par Austrumu pierobežas stiprināšanas jautājuma kā visas ES drošības jautājumu un papildus finansējuma piesaistīšanu specifiski ES Austrumu pierobežas valstīm un reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un/vai Baltkrieviju, ES daudzgadu budžeta ietvarā pēc 2027. gada. Kā liecina OECD, EK un Pasaules Bankas aktivitātes, kas aprakstītas iepriekš, jautājumu jau ir izdevies aktualizēt starptautiskā mērogā.

Nr. p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs ⁴²	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš	Finansējums
1.1.	<p>Informatīvā telpa Austrumu pierobežā:</p> <p>Lai sekmētu iedzīvotāju noturību pret manipulācijām informatīvajā telpā, kā arī veicinātu gan komerciālo mediju, gan sabiedrisko mediju sasniedzamību, nepieciešams:</p> <p>(1) palielināt sabiedrisko mediju klātbūtni Latgalē;</p> <p>(2) atbalsts un sadarbība ar Latgales medijiem un NVO⁴³;</p> <p>(3) veidot ciešāku sadarbību ar pierobežas pašvaldībām un pilsonisko sabiedrību: izveidots regulārs, formāls tikšanās formāts ar pierobežas pašvaldībām, pilsētām (Rēzeknes novads, Rēzeknes valstspilsēta, Alūksnes novads, Augšdaugavas novads, Līvānu novads, Balvu novads, Daugavpils valstspilsēta, Krāslavas novads, Ludzas novads, Preiļu novads) un pilsonisko sabiedrību</p>	<p>(1) Palielināts veidotā satura apjoms par notikumiem Latgalē</p> <p>(2) stiprināta Latgales un Austrumu pierobežas informatīvā telpa</p> <p>Veicināta Latgales reģionā dzīvojošo viedokļu līderu un iedzīvotāju izpratne un informētība par aizsardzības nozares aktualitātēm</p> <p>(3) Sadarbības, diskusiju un dialoga veicināšana ar pierobežas pašvaldībām un pilsonisko sabiedrību, lai efektīvi koordinētu kopīgus Austrumu pierobežas drošības un ekonomiskās izaugsmes pasākumus, veicinātu pilsonisko dialogu un nodrošinātu mērķtiecīgu reģiona attīstību</p>	<p>(1) Palielināts Latvijas Sabiedriskā medija multimediāla satura apjoms Latgalē un par Latgali*</p> <p>(2) Katru gadu īstenotas aktivitātes (publiski pasākumi, semināri u.c.), kas uzlabo sabiedrības informētību un izglītību*</p> <p>Regulāri sadarbojoties ar medijiem un NVO, stiprināta informatīvā telpa*</p> <p>Visaptverošas valsts aizsardzības (turpmāk – VVA) reģionālo semināru cikli – 3-4 pasākumi gadā Latvijas reģionos*</p> <p>(3) Regulārs (vairākas reizes gadā) tikšanās formāts ar pierobežas pašvaldībām, lai nodrošinātu sadarbību un informācijas apmaiņu*</p>	KM, AiM	VK, IZM	31.12.2027.	<p>1. punkts tiks īstenots VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” esošā budžeta ietvaros – 2025. gadā 350 000 euro, 2026. gadā un turpmāk – 315 000 euro gadā. Kopējais plāna perioda finansējums: 980 000 euro</p> <p>2. un 3. punkts tiks īstenots AiM esošā budžeta ietvaros⁴⁴ (valsts budžets)</p>

⁴² Iznākuma rādītājs apzīmēts ar *, rezultāta rādītājs ar **.

⁴³ T.sk.: 1) konkurss Latgales medijiem un NVO, kura mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu, lai stiprinātu Latgales un austrumu pierobežas informatīvo telpu, veicinot reģionā dzīvojošo iedzīvotāju izpratni un informētību par aizsardzības nozari un visaptverošu valsts aizsardzību, kā arī iesaistot reģiona iedzīvotājus NVO organizētos dažādos ar aizsardzības nozari saistītu aktivitāšu un projektu norisē; 2) ikgadējie VVA reģionālo semināru cikli, lai reģionu viedokļu līderus informētu par aktualitātēm, tostarp tiek aicināti arī NVO un mediji.

⁴⁴ Saskaņā ar Aizsardzības ministrijas (turpmāk – AiM) sniegto informāciju precīzu finansējuma apjomu šim pasākumam norādīt plāna izstrādes laikā nav iespējams.

		(4) katrā Austrumu pierobežas pašvaldībā vai plānošanas reģiona mērogā paredzēts vismaz viens darbinieks, kas strādā ar pilsoniskās sabiedrības un līdzdalības jautājumiem, pārzina vietējās biedrības un nodibinājumus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus un spēj mobilizēt vajadzīgā brīdī	(1) Izveidota Latvijas Sabiedriskā medija multimedāla studija Daugavpilī** (2)-(3): 50% sabiedrības uzticas sabiedriskajiem medijiem** 35% pārbauda, ar ko dalās sociālajos medijos / pārliecinās par informācijas avotu uzticamību** 50% sabiedrības uzticas komerciālajiem medijiem**				
1.2.	Komunikācijas aktivitātes – krīzes vadība: (1) Komunikācija ar Austrumu pierobežas pašvaldībām ⁴⁵ . (2) Regulāra sabiedrības informēšana par aktualitātēm Austrumu robežā: regulāra sadaļas “Robežas stiprināšana” papildināšana AiM mājas lapā, informatīvie materiāli un video par Austrumu robežas stiprināšanu, Sargs.lv portāls un AiM sociālie tīkli, diskusiju tēmas AiM organizētos pasākumos, piemēram, Lampa festivāls. (3) Sabiedrības informēšana par rīcību krīzes situācijās un gatavības kultūras veicināšana. (4) Ikgadēji nodrošināts lekciju cikls skolām 7.-9 klasēm “Kā mēs sargājam Latviju?, kur lekcijas tiek sniegtas arī Latgales reģionā.	Veicināta pašvaldību vadītāju, viedokļu līderu, mediju, skolēnu un sabiedrības kopumā izpratne un informētība par aizsardzības nozares aktualitātēm Veicināta sabiedrības gatavības kultūra un informētība, kā rīkoties krīzes gadījumos	Rezultāti Latvijā kā daļa no nacionālā mēroga aktivitātēm (Austrumu pierobežā atsevišķi nav izdalāmi): Semināri “Rupors” – 4 semināri Latvijas reģionos un mācības “Pilskalns” atbilstoši NBS plānam* VVA reģionālo semināru cikli – pasākumi 3-4 gadā Latvijas reģionos* Lekciju cikls “Kā mēs sargājam Latviju?” – tiek izsūtīts mācību gada sākumā visam skolu sarakstam, lekcijas pēc pieprasījuma (100 – 200 gadā provizoriski)*	AiM		31.12.2027.	Finansējums Latvijā (pasākums tiek īstenots kā daļa no nacionālā mēroga aktivitātēm, Austrumu pierobežā atsevišķi nav izdalāms): AiM esošā budžeta ietvaros ⁴⁷ (valsts budžets)

⁴⁵ T.sk.: 1) aizsardzības nozare ikgadēji organizē seminārus “Rupors” un mācības “Pilskalns”; 2) ikgadējie VVA reģionālo semināru cikli, lai reģiona viedokļu līderus informētu par aktualitātēm; 3) NBS un AiM pārstāvju tikšanās ar pašvaldību vadītājiem un reģionālajiem medijiem, lai apspriestu aktuālos ja utājumus, tostarp, Austrumu pierobežas jautājumus.

⁴⁷ Precīzu finansējuma apjomu nav iespējams norādīt, jo tas ietverts AiM darbinieku atalgojumā.

	(5) Regulāras tikšanās ar pierobežas medijiem.		Regulāri nodrošināta informācija medijiem preses reļižu un klātienes tikšanos formātā* Stiprināta informatīvā telpa un veicināta gatavības kultūra**46 Informēta un izglītota sabiedrība**				
1.3.	Sniegt atbalstu reģionālajiem un vietējiem Latgales medijiem, kas nodrošina reģiona iedzīvotājiem sabiedriski nozīmīgu saturu	Latgales iedzīvotājiem pieejams kvalitatīvs sabiedriski nozīmīgs saturs	Mediju atbalsta fonda ietvaros ik gadu Latvijā 70 projekti, t.sk. Latgalē apstiprināti vismaz 7 projekti**	KM	SIF	31.12.2027.	Finansējums Latvijā: 4 599 558 euro Latgalē: 200 000 euro ik gadu, plāna periodā kopā 600 000 euro <i>(valsts budžets)</i>
1.4.	Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas ⁴⁸	Nevalstiskajām organizācijām un kopienas pārstāvjiem stiprinātas spējas veicināt sabiedrības noturību	Katrā pašvaldībā tiek īstenotas vismaz 5 praktiskas pilsoniskās sabiedrības iniciatīvas vietējo kopienu noturības prasmju veidošanai un pašorganizācijas, sadarbības un līdzdarbības prasmju attīstībai*	KM	CFLA	2025. gada IV cet. – 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 3 663 679 euro pieciem reģionālajiem NVO atbalsta centriem kopā (tai skaitā Latgalē) Latgalē: nav iesniegts projekta iesniegums, līdz

⁴⁶ Šim un nākamajam rādītājam pasākumi un rezultāti katru gadu tiek uzskaitīti AiM gada publiskajā pārskatā ir skaitliski izmērā mi.

⁴⁸ Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.3.4. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām" 4.3.4.9. pasākums "Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas".

							ar to nevar pateikt precīzu finansējumu Latgalei, indikatīvi mazāk par 1/5 daļu no kopējā finansējuma. <i>(ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)</i>
1.5.	<p>Militārā infrastruktūras (bāzes/poligonu) attīstība Latgales reģionā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Daugavpils militārā bāze: Militārās bāzes labiekārtošana un infrastruktūras pielāgošana ZS bataljona vajadzībām; ○ Rēzeknes militārā bāze: Militārās bāzes labiekārtošana un infrastruktūras pielāgošana ZS bataljona vajadzībām; ○ Lūznavas militārā bāze: Militārās bāzes labiekārtošana un infrastruktūras pielāgošana ZS bataljona vajadzībām; ○ Preiļu militārā bāze: Militārās bāzes labiekārtošana un infrastruktūras pielāgošana ZS bataljona vajadzībām; ○ Poligons/Militārā bāze “Meža Mackeviči”: Poligona un bāzes attīstība 	<p>Plānotā infrastruktūra līdz 2027. gada beigām:</p> <p>VAD vajadzībām plānots izbūvēt 2 kazarmas, pielāgot esošo izmitināšanas infrastruktūru, atjaunot un izbūvēt labklājības infrastruktūru, izbūvēt jaunu ēdnīcu un pielāgot esošo ēdnīcu infrastruktūru.</p> <p>Uzlabotas karavīru kaujas spējas</p> <p>Pielāgota infrastruktūra militārās tehnikas, ekipējuma uzglabāšanai</p>	<p>Tiks palielināta VAD iesaucamo karavīru uzņemšanas kapacitāte līdz 550 karavīriem*</p> <p>Militārajos poligonos plānota šautuvju izbūve, nesprāgušās municijas zonas, mācību lauku, kā arī granātas mešanas laukuma atjaunošana*</p> <p>Militārajās bāzēs plānota 3 individuālā ekipējuma noliktavu un bruņojuma noliktavas izbūve, kā arī vairāku transportlīdzekļu novietņu izbūve militārajai teknikai un jaunajam spējām*</p> <p>Izbūvēta izmitināmā infrastruktūra, kas ļaus palielināt karavīru skaitu Latgales reģionā**</p> <p>Uzlabota infrastruktūra, kas ļaus palielināt</p>	AiM		31.12.2027.	<p>57 600 000 euro (valsts budžets)</p> <p>NATO Drošības investīciju programma 2 983 916 euro (cits ārvalstu finansējums)</p>

	<p>NBS apmācību nodrošināšanai;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Alūksnes bāzes attīstība: Lāčusils poligona infrastruktūras attīstība; ○ Lūznavas un Daugavpils militāro bāzu infrastruktūras pielāgošana Latgalē izvietoto VAD karavīru vajadzībām (sk. arī 1.8.pasākumu). 		<p>materiāltechnisko līdzekļu (turpmāk – MTL) un kaujas tehnikas izvietojanas kapacitātes**</p> <p>Tiks stiprināta kaujas spēja, uzlabojot un izbūvējot infrastruktūru militārajos poligonos**</p>				
1.6.	<p>Aizsardzības industrija Latgalē / divējāda lietojuma preces:</p> <p>(1) Uzņēmumu kartēšana ar divējāda un militāra lietojuma produktu ražošanas potenciālu: AiM plāno reģionālos seminārus sadarbībā ar vietējām pašvaldībām Rēzeknē, Daugavpilī un Jēkabpilī 2024./2025. gadā.⁴⁹</p> <p>(2) Lai celtu divējādās pielietojamības preču ražošanas kapacitāti, EM sadarbībā ar FM virzīt priekšlikumus Eiropas Savienības līmenī par Regulas Nr. 651/2014 ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu un Regulas (ES) 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu <i>de minimis</i> atbalstam, valsts atbalsta intensitātes palielinājumu divējādās pielietojamības preču ražošanai.</p>	<p>Kartēšanas rezultātā tiks izveidots katalogs ar uzņēmumu spējām, kam ir divējāda un militāra lietojuma produktu ražošanas potenciāls</p>	<p>Sagatavots katalogs ar uzņēmumu spējām, kam ir divējāda un militāra lietojuma produktu ražošanas potenciāls*</p> <p>Sagatavots katalogs par vietējās industrijas spējām ir pieejams ārvalstu uzņēmumiem lielo spēju iepirkumos**</p>	AiM	EM	31.12.2027.	<p>AiM esošā budžeta ietvaros⁵⁰</p> <p>(valsts budžets)</p>

⁴⁹ Uzņēmumu kartēšanas mērķis ir izveidot katalogu ar divējāda un militāra lietojuma produktu ražošanas uzņēmumiem, ko izmantot piegādes drošības prasības izpildei aizsardzības nozares lielo spēju iepirkumos. AiM ir izvirzījusi prasību lielo spēju iepirkumos ārvalstu uzņēmumiem nodrošināt vietējās industrijas iesaisti.

⁵⁰ Precīzu finansējuma apjomu nav iespējams norādīt, jo tas ietverts AiM darbinieku atalgojumā.

1.7.	<p>Latvijas Austrumu robežas pretmobilitātes plāns (apstiprināts MK 2024. gada 5. martā), kas ir daļa no Baltijas Aizsardzības līnijas izveides⁵¹</p> <p>Plāns ietver sekojošus pasākumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ lai nepieļautu pretinieka pārvietošanos, tiks īstenoti pretmobilitātes pasākumi, piemēram, esošo ceļu pārrakšana, izveidojot prettanku grāvjus, dažāda tipa šķēršļu izvietošana; ○ pierobežas joslā tiks noteiktas un ierīkotas drošas sprāgstvielu un mīnu, kā arī inženiertehnisko materiālu glabātuves ātrai aizsardzības pozīciju pastiprināšanai; ○ tiks izstrādāti plāni svarīgāko transporta artēriju – ceļu, dzelzceļu, tiltu – sagatavošanai ātrai un efektīvai pārraušanai, lai aizkavētu iespējamo pretinieka virzību. <p>Plāna ieviešanas gaitā plānots sekmēt vietējās industrijas un darbaspēka iesaisti robežas stiprināšanas darbu īstenošanā, līdz ar to daļu no plānotā finansējuma būs iespējams apgūt Latgales uzņēmumiem.</p>	<p>Meliorācijas grāvju pilnveidošana un pielāgošana par prettanku grāvjiem, turpmāka uzturēšana / sakopšana, iesaistot vietējos iedzīvotājus / uzņēmējus</p> <p>No jauna izbūvējamajos ceļos, tiltos iestrādāti pretmobilitātes pasākumi (piemēram, nišas ātrai bloķēšanai)</p>	<p>Pretmobilitātes pasākumu ieviešanā ir nodrošinātas vairāk kā 100 darba vietas vietējiem iedzīvotājiem*</p> <p>No pretmobilitātes materiāliem ir izveidotas šķēršļu grupas A-pierobežā, kas ierobežo mobilitāti / strauju iekļūšanu Latvijas teritorijā ar militāro tehniku**</p> <p>Tiks iegādātas un izvietotas 30 km zonā no austrumu robežas munīcijas un bruņojuma noliktavas*</p> <p>Ir izveidoti pretmobilitātes materiālu parki, kopā 25 vietās**</p>	AiM, ZM, SM	EM	31.12.2027.	21 500 000 euro ⁵² (valsts budžets)
------	--	---	---	-------------	----	-------------	---

⁵¹ Plāna mērķis: stiprināt valsts drošību, savlaicīgi īstenojot laika un resursu ziņā ietilpīgus pretmobilitātes pasākumus uz LR austrumu robežas un tai pieguļošajās teritorijās, lai sekmētu NBS spēju ierobežot pretinieka sauszemes spēku formējumiem viegli šķērsot valsts robežu un strauji virzīties LR iekšienē.

⁵² 2024. gada 5. martā MK apstiprināts Austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plāns laika periodam no 2024.-2028. gadam, paredzot līdzekļus 303 000 000 euro apmērā, kas paredz pasākumus valsts drošības stiprināšanai, īstenojot pretmobilitātes pasākumus un attīstot NBS spējas. Resursi, kas attiecināmi tieši uz Latgales reģionu laika posmā no 2025.-2027. gadam ir 21 500 000 euro.

1.8.	Programma "NVO fonds" ⁵³	<p>Sekmēta iedzīvotāju sadarbība, solidaritāte un savstarpēja uzticēšanās</p> <p>Nodrošināts atbalsts aktivitātēm, kas ietver pilsoniskās līdzdalības, pilsoniskās izglītības, interešu aizstāvības un sabiedrības izpratnes par demokrātiskiem procesiem valstī, brīvprātīgā darba, filantropijas un citu svarīgu demokrātisku un sociālu kopienu veicināšanas pasākumus</p> <p>Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja</p>	<p>Katru gadu NVO fonda ietvaros sniegts pielāgots atbalsts (atbalsts, kas pieejams dažādām mērķa grupām un dažāda profila organizācijām) vismaz 75 nevalstisko organizāciju projektiem Latvijā, tostarp projektu īstenošanai Austrumu pierobežas teritorijā*</p> <p>Īstenota mērķtiecīga pilsoniskās sabiedrības attīstības politika, pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai**</p>	KM		31.12.2026.	<p>2 500 000 euro/gadā jeb 7 500 000 euro plāna īstenošanas periodam⁵⁴</p> <p>Austrumu pierobežai noteikts finansējuma apjoms nav iezīmēts, jo finansējums tiks piešķirts konkursa kārtībā</p> <p>(valsts budžets)</p>
1.9.	Jauniesaukto Valsts aizsardzības dienesta karavīru izvietošana Latgalē un VAD augstas gatavības rezerves bataljona izveide pēc 2028. gada	<p>Plānots, ka 2025. gada jūlijā Zemessardzes 36. kaujas atbalsta bataljonā Lūznavā 11 mēnešu ilgu dienestu uzsāks 150 VAD karavīri. No 2027. gada plānots, ka VAD apmācības tiks īstenotas arī militārajā bāzē "Daugavpils"</p>	<p>550 karavīri, kas būs izvietoti Latgalē, pēc VAD pabeigšanas tiks ieskaitīti NBS augstas gatavības rezervē*</p> <p>Izveidots un nokomplektēts augstas gatavības rezerves bataljons**</p>	AiM		31.12.2027.	<p>AiM esošā budžeta ietvaros⁵⁵</p> <p>(valsts budžets)</p>

⁵³ Atbalsts nevalstiskajām organizācijām tiks nodrošināts atbilstoši konceptuālajā ziņojumā „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” ietvertajiem NVO darbības virzieniem. Konceptuālais ziņojums „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” apstiprināts ar MK 2015. gada 16. decembra rīkojumu Nr.792 „Par konceptuālo ziņojumu „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi””. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278602-par-konceptualo-zi-nojumu-par-valsts-finanseta-nevalstisko-organizaciju-fonda-izveidi>.

⁵⁴ Valsts budžeta programmā "NVO fonds".

⁵⁵ Saskaņā ar AiM sniegto informāciju precīzu finansējuma apjomu šim pasākumam norādīt plāna izstrādes laikā nav iespējams.

1.10.	Atbalsts ES Austrumu pierobežas drošības ⁵⁶ un konkurētspējas stiprināšanai, nodrošinot iespēju piesaisīt finansējumu infrastruktūras attīstībai, kas sekmē pieejamību sabiedrībai būtiskiem ikdienas pakalpojumiem (izglītība, veselība, kultūra u.c.) un vienlaikus sekmē civilo un militāro aizsardzību – sagatavošanās darbi programmas izveidei	1. Sagatavots kartējums ar divējādas lietojamības mobilitātes un pakalpojumu infrastruktūras objektu attīstību Latvijā ES Austrumu pierobežas drošības un konkurētspējas stiprināšanai, iekļaujot tajā šo projektu ieviešanai nepieciešamo finansējuma apjomu 2. ES daudzgadu budžetā pēc 2027.gada ir nodrošināts atbalsts ES Austrumu pierobežas valstīm un reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju ar īpašu uzsvāri uz ES Austrumu pierobežas sociālekonomiskās situācijas uzlabošanu gan pierobežā, gan Latvijā kopumā, t.sk. divējādas lietojamības infrastruktūras izveidei	ES daudzgadu budžetā pēc 2027.gada sniegts atbalsts ES Austrumu pierobežas attīstībai, t.sk. divējādas lietojamības infrastruktūras izveidei* Piesaistītas privātās investīcijas Latvijas Austrumu pierobežā, pārsniedzot 2022., 2023. un 2024. gadā piesaistītās investīcijas gada griezumā**	VARAM	AM, EM, IEM, SM, ZM, IZM, LM, VM, KM, LPR, VPR, pašvaldības, VRG	1.darbības rezultāts: 31.12.2025. 2.darbības rezultāts: 31.12.2027.	VARAM esošā budžeta ietvaros ⁵⁷ (valsts budžets)
1.11.	Infrastruktūras attīstības projektu īstenošana un dienestu reaģēšanas spēju	7 jauni katastrofu pārvaldības centri Austrumu pierobežā	Rezultāti Latvijā (vienots modelis Latvijā):	IeM	NVA, VUGD, VP, PMLP,	Individuāli katram centram	Finansējums Latvijā 2025.gadā ⁶⁰ :

⁵⁶ Ģeopolitiskā situācija pasaulē rada nepieciešamību pēc papildu atbalsta ES Austrumu ārējās robežas valstīm. Atbalsta nodrošināšana ES Austrumu pierobežas attīstībai nākotnes Kohēzijas politikas kontekstā (sadarbībā ar Somiju, Lietuvu, Igauniju, Poliju). Jauns koncepts attiecībā uz ieguldījumiem infrastruktūras attīstībai, īstenojot divējādas lietojamības risinājumus. EK prezidentes Ursulas fon der Leienas misijas vēstulē komisāram Fitto cita starpā uzdots turpināt darbu pie atbalsta sniegšanas austrumu pierobežas reģioniem, kurus visvairāk ir ietekmējusi Krievijas agresija, risinot to specifiskos izaicinājumus un atbalstot tos, lai pārorientētu to vietējās ekonomikas.

⁵⁷ Precīzu finansējuma apjomu nav iespējams norādīt, jo uzdevuma izpilde tiks nodrošināta ar esošajiem cilvēkresursiem.

⁶⁰ Rezervēts no budžeta resora “74. gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” programmas 18.00.00 “Finansējums valsts drošības stiprināšanas pasākumiem” pasākumam “Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta depo – katastrofu pārvaldības centri”.

	<p>stiprināšana: izbūvēti katastrofu pārvaldības centri⁵⁸, tajā skaitā reģionā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - augstas gatavības projektu īstenošanas ietvaros (Dagda, Ilūkste); - Atvēršanas un noturības mehānisma (ANM) plāna ietvaros (Daugavpils, Līvāni, Viļāni, Alūksne); - drošības stiprināšanas pasākumu ietvaros (Preiļi) <p>Papildus nepieciešams finansējums 4 katastrofu pārvaldības centriem (Balvi, Krāslava, Ludza, Rēzekne) 43 062 840 euro apmērā.⁵⁹</p>	(pavisam Austrumu pierobežā plānoti 11, Latvijā – 34)	<p>Palielinās glābšanas darbos izmantojamās tehnikas apjoms (glābšanas laivas, kvadricikli, ūdensvedēju cisternas)*</p> <p>Samazinās VUGD un NMPD ierašanās laiks notikuma vietā**</p>		IeM IC, VSC, VRS, NMPD	atkarībā no projekta gatavības pakāpes	<p>63 547 374 euro</p> <p>T.sk. Austrumu pierobežai 2025.gadam: 32 478 696 euro t.sk. valsts budžets 13 527 972 euro, ANM: 18 950 724 euro</p> <p>(ES fondi: ANM, valsts budžets: augstas gatavības projekti un drošības stiprināšanas pasākumi)</p>
1.12.	<p>Valsts un pašvaldības iestāžu infrastruktūras noturība iedzīvotāju aizsardzībai:</p> <p>Valsts un pašvaldību iestādes ir apzinājušas, aprīkojušas un nodrošinājušas to rīcībā esošo infrastruktūru, kurā iespējams iedzīvotājiem patverties apdraudējuma situācijās.</p>	<p>Austrumu pierobežas pašvaldībās esošās valsts un pašvaldību iestādes un to kapitālsabiedrības, kuras nodrošina kritisko pakalpojumu sniegšanu ir apzinājuši nepieciešamos kritiskos resursus,</p>	<p>Apzinātas un ierīkotas ~200 patvertnes esošo ēku pagrabos un pazemes stāvos, atbilstoši vadlīniju vai normatīvo aktu prasībām. Pie minētajām ēkām ir izvietotas zīmes "Patvertnes". Esošā</p>	<p>Visas ministrijas un pašvaldības</p>		01.01.2026-31.12.2027 (līdz 2028. gadam)	<p>Finansējuma apmērs, t.sk. A pierobežai, un avots tiks precizēts atbalsta pasākuma izstrādes ietvaros⁶¹</p>

⁵⁸ Visus centrus paredzēts izbūvēt, izmantojot tipveida projektu (skici), taču šo objektu būvniecības nodrošināšanai no sākuma būtu jāveic būvprojekta minimālā sastāva izstrāde, ko ir racionāli veikt, ja ir noteikts plānotais resursu avots šo objektu būvniecības nodrošināšanai. Tajos paredzēts sniegt dažādu institūciju pakalpojumus, t.sk. četrus Latgalē papildus paredzētajos centros plānots nodrošināt arī NMPD darbību.

⁵⁹ Ņemot vērā, ka katastrofu pārvaldības centru izbūve ir iekšējās drošības jautājums un nodrošina katastrofu pārvaldības centru reģionālo pārklājumu, noteikt, ka vēl papildu 4 katastrofu pārvaldības centru (Balvos, Krāslavā, Ludzā, Rēzeknē) izbūvei nepieciešamais finansējums tiek nodrošināts pilnā apmērā, neradot finanšu saistības, kam nav finansējuma. Līdz ar to tuvākajā ES fondu un Kohēzijas fonda Uzraudzības komitejā nepieciešams konkrēti vienoties par finansējuma pārdali trūkstošā finansējuma apmērā 29,1 milj. eiro apmērā no Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027.gadam vidusposma pārskatīšanas ietvaros pieejamā finansējuma.

⁶¹ Par finansējuma piesaisti pasākuma īstenošanai ir atbildīga nozares ministrija, pieprasot finansējumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Iespējamie finanšu avoti: pašvaldību aizņēmumi, EEZ/NFI programma.

		Valsts un pašvaldības iestādes atbilstoši normatīvajiem aktiem un pēc iespējas pašvaldību izvirzītajām prioritātēm nodrošina savas infrastruktūras izveidošanu, lai izveidota patvertnēm pielāgotas telpas.	informācija ir pieejama sabiedrībai.*				
1.13.	Valsts ārējās robežas infrastruktūras attīstība						
1.13.1.	Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas un Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas valsts ārējās sauszemes robežas infrastruktūras (tajā skaitā tehnoloģiskās infrastruktūras) izbūve atbilstoši MK pieņemtajiem lēmumiem	Valsts ārējās sauszemes robežas apsardzībai nepieciešamās infrastruktūras izbūves uz Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas valsts ārējās sauszemes robežas 1. un 2. būvdarbu kārtā paredzēta infrastruktūras izbūves pabeigšana (tajā skaitā laipu izbūve purvainās zonās), defektu novēršana (tajā skaitā trešo valstu valstspiederīgo, kas nelikumīgi mēģina šķērsot valsts ārējo sauszemes robežu, radītie bojājumi, dzīvnieku un krītošo koku radītie bojājumi) un infrastruktūras nodošana pasūtītājam, 3. būvdarbu kārtā paredzēts pabeigt sakaru torņu un pievedceļu pie tiem būvniecību un patrulēšanas takas izbūvi posmā gar Daugavu, 4.	Nodrošināta ārējās sauszemes robežas neaizskaramība un maksimāli ierobežoti robežas nelikumīgas šķērsošanas riski* Nodrošināta nepārtraukta Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas un Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas ārējās sauszemes robežas apsardzība, minimizējot hibrīdās karadarbības apdraudējumu, kā arī nodrošinot spēju reālā laikā reaģēt uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu*	IeM	FM (VNĪ), SM (LVRTC)	31.12.2026.	Kopā: 124 158 919 <i>euro</i> 78 476 313 <i>euro</i> valsts budžeta finansējums 45 682 606 <i>euro</i> ES fondu finansējums (<i>valsts budžets, ES fondi: IeM atbildībā esošā Finansiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai 2021.–2027. gada plānošanas perioda nacionālās programmas līdzekļi</i>)

		<p>būvdarbu kārtā paredzēts nodrošināt rokādes ceļu (tajā skaitā caurteku un laivu (kuteru) nolaišanas vietu) izbūvi pie Riču ezera, kuru paredzēts pabeigt 6,5 mēnešu laikā no brīža, kad ir nodrošināta atsavināšanas un atmežošanas darbu pabeigšana infrastruktūras izbūvei nepieciešamajā teritorijā. Vienlaikus turpināsies valsts ārējās sauszemes robežas apsardzībai nepieciešamās infrastruktūras izbūve uz Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts ārējās sauszemes robežas – 2025. gadā tiks turpināta žoga izbūve purvainajās teritorijās ar ~28,35 km kopgarumu un paredzēta jau iepriekš izbūvētās infrastruktūras nodošana ekspluatācijā un pasūtītajam. Saskaņā ar aktuālo laika grafiku tehnoloģiskās infrastruktūras izbūvi uz Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas valsts ārējās sauszemes robežas un uz Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts ārējās sauszemes robežas plānots pabeigt līdz 2026. gada beigām.</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

1.13.2.	Viedās robežas risinājumi: Visaptverošas robežas aizsardzības nodrošināšanai paredzēts ieviest viedās robežas risinājumus, proti, tehnoloģiskās infrastruktūras izbūve uz valsts ārējās sauszemes robežas un transportlīdzekļu elektroniskās rindas vadības sistēmas (e-rinda) izstrāde Pāternieku, Terehovas un Grebņevas robežkontroles punkta šķērsošanai. ⁶²	Efektīvizēts kompetento iestāžu darbs un ieviesta transportlīdzekļu elektroniska reģistrēšanās rindā robežšķērsošanai, tādējādi mazinot drošības apdraudējuma riskus uz valsts robežas un radot pēc iespējas labvēlīgākus apstākļus robežšķersotājiem	Transportlīdzekļiem nodrošināta ātra robežšķērsošanas procedūru uzsākšana, izvairoties no ilgstošas stāvēšanas pirms robežas* T/I plūsmas jaudas saglabāšana RŠV LV pusē pie samazinātiem personālrեսursiem robežas šķērsošanas kontroles procesā* Rezultatīva muitas kontrole* Robežu šķērsojušo transportlīdzekļu skaits dienaktī** Muitas fizisko kontroļu rezultativitāte**	SM, FM (VID), LVRTC	VARAM, IeM	31.12.2026.	7 118 530 euro: 2 125 000 euro pirmajam posmam un 4 993 530 euro otrajam posmam (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam, ir piešķirts)
1.14.	Trīs robežšķērsošanas vietu - "Terehova", "Grebņeva", "Pāternieki" - TEN-T infrastruktūras modernizācijas darbi	Veikta trīs robežšķērsošanas vietu modernizācija	Trīs objekti, kuros Kohēzijas fonda ieguldījumu rezultātā ir nodrošināta vides un informācijas pieejamība* Robežšķērsošanas vietās ("Terehova", "Grebņeva",	FM (VID), VNĪ	IeM	31.12.2027.	35 727 489 euro (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)

⁶² 2024. gada 23. jūlija MK sēdē (prot. Nr. 30, 57.§) pieņemtajā informatīvajā ziņojumā "Par Latvijas Republikas ārējās robežas stiprināšanas risinājuma izvērtējumu un turpmāko rīcību" izklāstīts risinājums visaptverošai ārējās sauszemes robežšķērsošanas vietu (RŠV) pārvaldībai, nodrošinot transportlīdzekļu automatizētu kustības organizāciju un ieviešot elektronisko rindu sistēmu. Finansējums: ES kohēzijas politikas programmas 2021. - 2027. gadam finansējuma pārdalījuma ietvaros risinājuma abiem posmiem paredzēts pārdalīt finansējumu 8 374 741 euro, t.sk. ES fondu daļa - 7 118 530 euro apmērā. Pirmā posma finansējums – saskaņā ar Ministru komitejas par ES fondu jautājumiem 2023. gada 19. oktobra sēdē pieņemto lēmumu par finansējuma pārdali Viedās robežas vajadzībām, noteikts 2 500 000 euro apmērā (ES fondu daļa – 2 125 000 euro). Otrā posma finansējums - ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 1.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotājiem, uzņēmumiem, pētniecības organizācijām un publiskajām iestādēm" 1.3.1.1. pasākuma "IKT risinājumu un pakalpojumu attīstība un iespēju radīšana privātajam sektoram" ietvaros noteikts 5 874 741 euro apmērā (ERAF finansējums – 4 993 530 euro).

			"Pāternieki") uz Eiropas Savienības ārējās sauszemes robežas veikti infrastruktūras modernizācijas darbi**				
1.15.	Stratēģiskās komunikācijas aktivitātes informatīvās telpas drošības stiprināšanai:						
1.15.1.	Austrumu pierobežas reģiona pašvaldību komunikācijas un sabiedrisko attiecību speciālistu profesionālo spēju celšana un iesaistīšana vienotā valsts stratēģiskās komunikācijas īstenošanā, nodotot stratēģiskās komunikācijas vēstījumus auditorijām reģionos.	Stiprināta pašvaldību komunikatoru kapacitāte stratēģiskās komunikācijas jomā	Dalība valsts pārvaldes stratēģiskās komunikācijas spēju attīstības pasākumos (konferencēs, vebināros, meistarklasēs, krīžu simulāciju izspēlēs u.c.). Konferences apmeklējums 350 cilvēki (no visas Latvijas)* Stiprināta pašvaldību komunikatoru (vismaz 40) kapacitāte stratēģiskās komunikācijas jomā**	VK		31.12. 2027.	217 800 <i>euro</i> (<i>valsts budžets</i>)
1.15.2.	Stratēģiskās komunikācijas naratīvu un tiem pakārtotu vēstījumu sistēmas Latgales auditorijām (un par Latgali) izstrāde un to izmantošanas veicināšana valsts pārvaldes un pašvaldību komunikācijā un iedzīvināšanā plašākā sabiedrībā.	Radīti jauni komunikācijas naratīvi par Latgali, tās iedzīvotājiem, veicinot Latgales iedzīvotāju piederības sajūtu Latvijas valstij, kā arī uzlabojot Latgales tēlu Latvijas sabiedrībā.	Naratīvi iekļaujas un ir savietojami ar ilgtermiņa valsts stratēģiskās komunikācijas naratīviem, kas noformulēti rokasgrāmatā "Latvijas valsts stāsts: stratēģiskās komunikācijas naratīvi un vēstījumi" (Valsts kanceleja, 2023).* Naratīvi tiek izmantoti valsts pārvaldes un pašvaldību komunikācijā** Tiek veicināta Latgales iedzīvotāju piederības sajūta Latvijas valstij	VK	Visas ministrijas	31.12.2027.	12 100 <i>euro</i> (<i>valsts budžets</i>)

			(regulāri mērījumi ar aptauju rezultātiem pret 2024. gadu)**				
--	--	--	--	--	--	--	--

2. Rīcības virziens – ekonomiskā attīstība

Austrumu pierobežas straujākas izaugsmes veicināšanai un iedzīvotāju labklājības celšanai būtiski ir uz reģiona ekonomikas attīstību vērsti atbalsta pasākumi. Nepieciešams radīt jaunas darbavietas, reģionā izveidojoties vai ienākot jauniem uzņēmumiem vai paplašinoties/attīstoties esošajiem, kā arī privāto investīciju piesaiste⁶³.

Šajā rīcības virzienā iekļauti vairāki pasākumi uzņēmumu atbalstam, t.sk. turpinot un paplašinot Latgales un Rēzeknes speciālo ekonomisko zonu (turpmāk – SEZ) atbalstu un robežas, paaugstinot uzņēmumu konkurētspēju, eksportu un produktivitāti⁶⁴, sniedzot atbalstu jaunu darba vietu radīšanai eksportējošos uzņēmumos, paredzot atbalstu 34 mazajiem un vidējiem uzņēmumiem pētniecībai un internacionalizācijai. Tiks īstenoti pasākumi, kas vērsti uz investīcijām uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos un citas infrastruktūras uzņēmējdarbības atbalstam finansēšanai, t.sk. Austrumu pierobežā.⁶⁵ Atbalsta pasākumos tiks sniegti aizdevumi ar kapitāla atlaidi eksportējošiem komersantiem un aizdevumi produktivitātes kāpināšanai, kā arī starta un izaugsmes aizdevumi. Tāpat tiks sniegts atbalsts energoefektivitātes paaugstināšanai uzņēmējdarbībā.

Papildus svarīgs aspekts ir teritoriju sasniedzamība, lai nodrošinātu iedzīvotāju iespējas nokļūt darba vietās un pakalpojumu sniegšanas vietās un uzņēmumu iespējas transportēt izejvielas un/vai saražotās preces vai sniegt pakalpojumus. Līdz ar to ekonomikas rīcības virziena ietvaros tiek iekļauti arī vairāki pasākumi Austrumu pierobežas teritorijas sasniedzamības uzlabošanai, t.sk. valsts vietējo un reģionālo autoceļu atjaunošana vai pārbūvēšana Latgales plānošanas reģionā, Daugavpils Vienības tilta rekonstrukcija. Atbalsta pasākumos tiks iegādāti 18 bezemisiju transportlīdzekļi Austrumu pierobežas pašvaldību vajadzībām. Notiks darbs pie gaisa satiksmes infrastruktūras izpētes pasākumiem⁶⁶.

Tiks veikta publiskās – privātās partnerības (turpmāk – PPP) modeļa ieviešana pieejamu mājokļu būvniecībai ar īres subsīdijas mehānismu.

Papildus tiks sniegts atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanai lauksaimnieciskās darbības un nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī veikts ieguldījums ilgtspēju sekmējošam ienākumu pamatatbalstam novados ar īpašiem apstākļiem tās īstenojamo pasākumu ietvaros, sniedzot atbalstu vairāk kā 10 000 saimniecībām.

Tiks veikti ieguldījumi publiskās ārtelpas attīstībā, izveidojot jaunas vai atjaunotas atvērtais zonas (publiskās teritorijas) pilsētvidē 245 392 m² platībā, un viedo pašvaldību attīstībā.

Tiks īstenots atbalsts pašvaldību ēku un infrastruktūras energoefektivitātes uzlabošanai un atbalsts daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai un pārejai uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu.

Austrumu pierobežas pašvaldībās plānots atjaunot indikatīvi 143 sociālos mājokļus atbalsta programmas pirmās kārtas ietvaros⁶⁷.

Tiks īstenots platjoslas infrastruktūras attīstības (pēdējā jūdze) pasākums - māsaimniecību, uzņēmumu, izglītības iestāžu, ārstniecības iestāžu un citu sabiedrisko ēku skaits, kurām ir piekļuve platjoslas savienojumiem ar ļoti augstas veiktspējas tīklu – 1657.

⁶³ LIAA ir paredzēts uzdevums investīciju portfeļa izveidei, iekļaujot arī Latgales reģiona portfeli, lai sekmētu jaunu investīciju ieplūšanu Latvijā.

⁶⁴ Latgales SEZ un Rēzeknes SEZ statuss un atbalsts ir spēkā līdz 2035. gada 31. decembrim.

⁶⁵ Jautājums par konkrētiem instrumentiem, rīcībām, lai atvieglotu Latgales reģiona un Austrumu pierobežā pieejamo pasākumu īstenošanas nosacījumus un pasākumu īstenošanas noteikumus paredzēto rezultātīvo rādītāju sasniegšanu tiks izvērtēts, plānojot atbalsta pasākumus periodam pēc 2027. gada, ņemot vērā, ka pašreizējā plānošanas perioda pasākumi jau ir īstenošanas procesā un ir saskaņoti ar EK.

⁶⁶ Daugavpils lidostas iecere tiek virzīta kā atbalstāma saskaņā ar konceptuālo ziņojumu "Latvijas aviācijas nozares ilgtermiņa stratēģiskās prioritātes līdz 2050. gadam" (projekta ID TAP portālā 24-TA-199).

⁶⁷ ES kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.3.1.3. pasākuma "Sociālo mājokļu būvniecība vai atjaunošana" ietvaros".

Nr. p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs ⁶⁸	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš	Finansējums ⁶⁹
2.1.	Sniegt atbalstu jaunu darba vietu radīšanai eksportējošos uzņēmumos: 1.2.3.7. pasākuma “Atbalsts jaunu darba vietu radīšanai” ⁷⁰ izveide jaunu ražošanas ēku izbūvei, iekārtu iegādei un nepieciešamās loģistikas infrastruktūras izveidei. Tiku piešķirti aizdevumi ar kapitāla atlaidi līdz 5 000 000 <i>euro</i> uz eksportu orientētiem komersantiem ⁷¹	Atbalstīta uzņēmumu tehnoloģiskās kapacitātes pilnveidošana, attīstība un produktivitāte, kā arī sekmēta uzņēmumu vadības prakses un darbavietu pilnveidošana	Ar finanšu instrumentiem atbalstīti uzņēmumi – 10 Latvijā, t.sk. 3 Austrumu pierobežā ^{72*} Jaunradītas darba vietas – vismaz 50 Latvijā, vismaz t.sk. 25 Austrumu pierobežā** Piesaistītas privātās investīcijas – Latvijā 10 milj. <i>euro</i> , t.sk. Austrumu pierobežā 5 milj. <i>euro</i> **	EM		Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 25 619 201 <i>euro</i> T.sk. potenciāli 5 000 000 <i>euro</i> Austrumu pierobežai ⁷³ <i>(ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)</i>
2.2.	Sniegt atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (turpmāk – MVU) – pētniecība un internacionalizācija: Lai sekmētu reģionu nevienlīdzības mazināšanu un vienlīdzīgu izaugsmi, EM ir izstrādājusi jaunu atbalsta pasākumu 1.2.1.1. “Inovāciju klasteri” (2. un 3.kārta), kur komersantiem plānots sniegt atbalstu internacionalizācijai un sadarbības veicināšanai starp privāto, publisko un pētniecības sektoru Pasākuma 3.kārtā paredzēts piemērot labvēlīgākus atlases	2.kārta – atbalstītas aktivitātes sadarbības veicināšanai starp privāto, publisko un pētniecības sektoru, tādējādi vecinot internacionalizāciju un eksporta apjoma pieaugumu 3.kārta – atbalstīt komersantu pētniecības aktivitātes, atbalstot jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādi, nepieciešamības gadījumā radot jaunas, konkurētspējīgas darbavietas, tādējādi stiprinot P&A	Ar grantiem atbalstītie uzņēmumi – 40 Latvijā, t.sk. 10 Austrumu pierobežā (3.kārta)* Nefinansiālu atbalstu saņēmušie uzņēmumi – 137 Latvijā, t.sk. 34 Austrumu pierobežā (2.kārta)* Piesaistītas privātās investīcijas - 15,1 milj. <i>euro</i> Latvijā, t.sk. 4 milj. Austrumu pierobežā (abās kārtās kopā)**	EM, AiM		Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 1.2.1.1. pasākuma otrā kārtā – 9 869 476 <i>euro</i> 1.2.1.1. pasākuma trešajai kārtai – 27 626 486 <i>euro</i> T.sk. potenciāli 3 000 000 <i>euro</i> Austrumu pierobežai <i>(ES fondi: ES kohēzijas politikas</i>

⁶⁸ ES fondu pasākumiem rezultātu sasniegšanā un īstenošanas termiņa norādīšanā tiek piemērots princips N+2. ELFLA finansējumu izmanto ievērojot N+2 nosacījumu, attiecīgi finansējums atbalsta saņēmējiem var tikt izmaksāts līdz 2029.gada beigām.

⁶⁹ ES fondu atbalsta pasākumiem norādīta ES fondu finansējuma daļa.

⁷⁰ Šeit un turpmāk izmantoti ES fondu līdzfinansēto pasākumu īsie nosaukumi, pieejami: <https://www.esfondi.lv/profesionali/planosana/planotas-atlases-2>.

⁷¹ Iepriekš plānotais ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 1.2.3.7. pasākums tiks apvienots ar 1.2.1.2. pasākumu “Produktivitātes aizdevumi uzņēmumu inovācijām”.

⁷² Šeit un turpmāk EM pasākumos norādīti indikatīvi sasniedzamie rezultāti un Austrumu pierobežai netiek paredzētas kvotas attiecībā uz sasniedzamajiem rādītājiem.

⁷³ Jāņem vērā, ka finanšu instrumentos netiek noteikta kvota, bet prioritāra atlase noteiktam reģionam. Ja nav pieprasījums, finansējums tiek novirzīts projektiem visā Latvijā.

	nosacījumus, priekšroku dotot komersantiem no Latvijas statistiskā reģiona ar zemāku IKP.						<i>programma 2021.–2027. gadam)</i>
2.3.	<p>Īstenot PPP modeli pieejamu mājokļu būvniecībai ar īres subsīdijas mehānismu⁷⁴</p> <p>Papildus nepieciešamais finansējums tiks precizēts pēc finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanas.</p>	<p>Īstenota pieejamu cenu īres dzīvokļu attīstības programma, kura tai skaitā ir vērsta uz dzīvokļu izbūvi Latvijas Austrumu pierobežas teritorijā un veicina tās ekonomisko izaugsmi</p>	<p>Rezultāti Latvijā:</p> <p>Tiek īstenots PPP modelis kvalitatīvu, izmaksu ziņā pieejamu īres mājokļu būvniecībai ar īres subsīdiju atbilstoši teritorijas īres tirgus cenai*</p> <p>Projekta īstenošanas rezultātā tiks nodrošināta pieejama īres maksa un ilgtspējīgu investīciju nodrošināšanai tiks piesaistīts privātais kapitāls**</p>	FM (CFLA, VNĪ)	EM, VNĪ	30.10.2026.	2025.gadam: 402 500 euro ⁷⁵ (<i>valsts budžets</i>)
2.4.	<p>5.1.1.3. pasākums “Publiskās ārtelpas attīstība”</p> <p>Pasākumā paredzēts piemērot labvēlīgu koeficientu Latgales plānošanas reģionam - finansējums katram plānošanas reģionam tiek noteikts pēc IKP uz vienu iedzīvotāju apgrieztās proporcijas, lielāku finansējumu paredzot reģioniem, kuros uz vienu iedzīvotāju ir zemāks IKP.</p>	<p>Projektā atbalstāmās darbības ietver investīcijas publiskās ārtelpas attīstībai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teritorijas labiekārtošana un ar to saistītie pasākumi; • elektroenerģijas, ūdenssaimniecības un siltumapgādes pieslēgumu ierīkošana un to saistītās jaudas palielināšana; • dziļurbuma ierīkošana dzeramā ūdens padeves nodrošināšanai, ja pieslēgšanās centralizētajai ūdensapgādes sistēmai nav iespējama. 	<p>Publiskās ārtelpas attīstībai piesaistītais finansējums: 26 736 305 euro Latvijā, t.sk. 6 647 433 euro Austrumu pierobežā*</p> <p>Jaunizveidotas vai atjaunotas atvērtās zonas (publiskās teritorijas) pilsētvidē – 132 944 m² Latvijā, t.sk. 245 392 m² Austrumu pierobežā (pēc fakta, nevis plānotais)**</p>	VARAM	CFLA, pašvaldības	31.12.2026.	<p>Finansējums Latvijā:</p> <p>26 736 305 euro</p> <p>T.sk. Austrumu pierobežas pašvaldībām:</p> <p>6 647 433 euro</p> <p>(<i>ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam</i>)</p>

⁷⁴ FM šobrīd notiek darbs pie PPP modeļa izstrādes pieejamu mājokļu būvniecībā ar īres maksas subsīdijas mehānismu, kas visvairāk atbilstu plāna priekšlikuma saturam, jo EM izstrādātais Mājokļu pieejamības fonds nesubsidē īres maksu, bet gan nodrošina attīstītājiem kapitāla atlaidi un garu aizdevuma termiņu dzīvojamās mājas būvniecībai, kas nodrošina zemu īres maksu.

⁷⁵ Jautājums par nepieciešamo finansējumu turpmākiem gadiem tiks skatīts likumprojekta “Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvarus 2026., 2027. un 2028. gadam” sagatavošanas procesā. Pašlaik norādīt finansējumu 2026., 2027. gadam nav iespējams, to varēs prognozēt pēc programmas finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanas.

2.5.	3.1.1.3.i. investīcija “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” ⁷⁶	<ul style="list-style-type: none"> Jaunas industriālās teritorijas izveidošana vai esošās industriālās teritorijas attīstīšana; industriālo pieslēgumu ierīkošana (tai skaitā siltumapgāde, dzeramā ūdens apgāde un kanalizācija, elektroenerģija) un to saistītās jaudas palielināšana; pievedceļu atjaunošana vai ierīkošana pie industriālajām teritorijām; komercdarbības mērķiem paredzēto ražošanas ēku un ar tām saistītās infrastruktūras attīstīšana, tai skaitā inženiertehniskās sistēmas un iekārtas, kas ražo enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem. 	<p>Pabeigta nacionālas nozīmes industriālo parku un teritoriju būvniecība reģionos - vismaz četri Latvijā, t.sk. vismaz viens Latgalē*</p> <p>Latvijā parakstīti vismaz četri nodomu protokoli vai līgumi ar starptautiski atzītiem industriālo parku operatoriem vai potenciālajiem investoriem, radot nefinanšu investīcijas vismaz 85 741 349 <i>euro</i> apmērā, t.sk. Latgalē - vismaz viens nodomu protokols vai līgums, radot nefinanšu investīcijas vismaz 18 360 000 <i>euro</i> apmērā**</p> <p>Radītas Latvijā vismaz 328 darba vietas industriālajos parkos viedās specializācijas jomās ar algu, kas pārsniedz attiecīgā plānošanas reģiona vidējo darba samaksu attiecīgajā tautsaimniecības nozarē, t.sk. Latgalē - 82**</p>	VARAM	Pašvaldības	31.12.2026.	<p>Finansējums Latvijā: 80 000 000 <i>euro</i></p> <p>T.sk. Latgales plānošanas reģionā: 20 000 000 <i>euro</i> (<i>ES fondi: ANM</i>)</p>
2.6.	Atbalsts Latgales SEZ kapacitātei, Alūksnes novada iekļaušana Latgales SEZ, kā arī izvērtēt iespējas paplašināt SEZ ietvaros atbalstāmās nozares	Stiprināta Latgales SEZ kapacitāte, t.sk. kvalitatīvu investīciju piedāvājumu sagatavošanai un tālākai	Noslēgti līgumi ar Latgales SEZ kapitālsabiedrībām (skaits), gadā – 16*	VARAM	LPR	31.12.2027.	400 000 <i>euro</i> gadā jeb plāna īstenošanas periodā 1 200 000 <i>euro</i>

⁷⁶ Daugavpils valstspilsētas pašvaldība 2024.gada sākumā sāka īstenot nacionālas nozīmes industriālā parka izveides projektu “Austrumlatvijas viedo tehnoloģiju un pētniecības centra (ALTOP) Industriālā parka izveide” Daugavpils lidostā, kā ietvaros plānots uzbūvēt ražošanas ēku, tās darbībai nepieciešamo publisko infrastruktūru un satiksmes infrastruktūru. Projekta īstenošanai ir piesaistīti 17,13 miljoni *euro* no VARAM pārziņā esošā Atvēršanas un noturības mehānisma plāna finansējuma. Uzņēmējdarbības veicināšanas jomā nozīmīgs atbalsts ir sniegts Augšdaugavas novada pašvaldībai, 2023.gada 29.novembrī ar likumu “Par valsts nekustamā īpašuma nodošanu Augšdaugavas novada pašvaldībai industriālā parka izveidei”, piešķirot pašvaldībai 256,65 hektārus valsts zemes industriālā parka izveidei. Rēzeknē, Ziemeļu rajonā ir plānota industriālās zonas attīstība līdz 25 ha platībā. Pašlaik šī teritorija ir degradēta un netiek izmantota. Industriālās zonas attīstībai ir nepieciešams izbūvēt aptuveni 1,5 kilometru garu ielu ar ietvi, kā arī ielu gar esošo Eksporta ielu aptuveni 730 metru garumā. Tāpat plānota arī komunikāciju ierīkošana, dzelzceļa atzaru, loģistikas infrastruktūras atjaunošana un elektroapgādes tīklu izbūve. Projekta kopējās izmaksas aprēķinātas 5 932 352 *euro* apmērā (t.sk. ERAF 5 miljoni *euro*).

		ārvalstu investīciju projektu apkalpošanai, izmantojot visas Latgales SEZ kā instrumenta piedāvātās priekšrocības Paplašināta Latgales SEZ teritorija, iekļaujot Alūksnes novada pašvaldību Izvērtētas iespējas paplašināt SEZ ietvaros atbalstāmās nozares	Jaunizveidotās darba vietas (skaits), gadā – 70**				(valsts budžets)	
2.7.	5.1.1.4. pasākums pašvaldības”	“Viedās	Nacionālais iznākuma rādītājs – attīstīti vismaz pieci viedi (t.sk. Latgales plānošanas reģionā - 1) risinājumi pašvaldību autonomo funkciju īstenošanā un pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanā	<p>Rezultāti Latvijā:</p> <p>Attīstīti vismaz pieci viedi risinājumi pašvaldību autonomo funkciju īstenošanā un pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanā*</p> <p>Vismaz piecās pašvaldībās par vismaz 10 procentiem samazinātas pakalpojuma izmaksas uz vienu klientu (euro) vai enerģijas patēriņš (megavatstundās), vai laika patēriņš (stundās)**</p> <p>Rezultāti Austrumu pierobežā/Latgales plānošanas reģionā:</p> <p>Attīstīts vismaz viens vieds risinājums pašvaldību autonomo funkciju īstenošanā un pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanā*</p> <p>1 radīta vieda ēkas siltumapgādes un siltumenerģijas patēriņa vadības sistēma**</p> <p>ietaupīti vismaz 10% enerģijas patēriņa pašvaldību ēkās**</p>	VARAM	CFLA, pašvaldības	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	<p>Finansējums Latvijā: 15 529 500 euro</p> <p>T.sk. Latgales plānošanas reģionā: 3 105 900 euro</p> <p>(ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)</p>

			Ieviesta vienota drošības pārvaldības sistēma 2 pašvaldības vidusskolās** par vismaz 10% samazināts pašvaldības policijas sniegto pakalpojumu sniegšanai nepieciešamais laiks**				
2.8.	3.1.1.6.i. investīcija “Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo bezemisiju transportlīdzekļu iegāde” ⁷⁷	Sniegts atbalsts jaunu M2 vai M3 kategorijas mehānisko transportlīdzekļu iegādei, kuri darbojas ar elektroenerģiju (bezemisiju transportlīdzeklis), kā arī nepieciešamās uzlādes punkta infrastruktūras izveidei	Noslēgti civiltiesiskie līgumi vai vienošanās par projektu īstenošanas tiesību piešķiršanu bezemisiju transportlīdzekļu iegādei vietējo pašvaldību funkciju veikšanai un pārvaldes uzdevumu izpildei par kopējo vērtību Latvijā 8 799 261 <i>euro</i> , t.sk. Austrumu pierobežā 2 747 068 <i>euro</i> * Iegādāts Latvijā 21 elektriskais bezemisiju transportlīdzeklis, t.sk. Austrumu pierobežā - 7**	VARAM	CFLA, pašvaldības	31.12.2025.	Finansējums Latvijā: 8 799 261 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 2 747 068 <i>euro</i> (ES fondi: ANM)
2.9.	6.1.1.6.pasākums “Bezemisiju transportlīdzekļu izmantošanas veicināšana pašvaldībās” Pasākumā paredzēts piemērot labvēlīgu koeficientu Latgales plānošanas reģionam – Latgales plānošanas reģionam noteikts lielākais finansējuma apjoms starp reģioniem	Sniegts atbalsts jaunu M1 (specializēto), M2 vai M3 kategorijas bezemisiju transportlīdzekļu iegādei, bezemisiju transportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidei, komunikācijas un vizuālās identitātes prasību nodrošināšanas pasākumiem par projekta īstenošanu, kā arī projekta vadības nodrošināšanai Pirmajā atlases kārtā (uz 2024. gada–maiju) Austrumu pierobežā pieteikti četri projekti, kas paredz 11 bezemisiju transportlīdzekļu	Iegādāti bezemisiju transportlīdzekļi pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu nodrošināšanai – Latvijā vismaz 38, t.sk. Austrumu pierobežā vismaz 11* Jaunā vai modernizētā publiskā transporta lietotāji gadā – Latvijā vismaz 323 000 lietotāji gadā, t.sk. Austrumu pierobežā - vismaz 69 720 lietotāji gadā **	VARAM	CFLA, pašvaldības	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 21 179 311 <i>euro</i> T.sk. Latgales plānošanas reģionā: 6 074 995 <i>euro</i> (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)

⁷⁷ Elektrisko skolu autobusu skaits saskaņā ar piešķirtajām līgumu slēgšanas tiesībām par elektroautobusu iegādi pašvaldību auto nomo funkciju un no tām izrietošu pārvaldes uzdevumu izpildei.

		iegādi par kopējo TPF finansējumu 3,3 milj. <i>euro</i>					
2.10.	3.1.1.1.i. investīcija “Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana”	Atjaunoti vai pārbūvēti valsts reģionālie un vietējie autoceļi novadu administratīvo centru un tajos sniegto pakalpojumu un darbavietu drošai sasniedzamībai un jauno pašvaldību pilnvērtīgai funkcionēšanai	Valsts reģionālo un vietējo autoceļu atjaunošanai vai pārbūvei piesaisītais finansējums: Latvijā 92 300 000 <i>euro</i> , t.sk. Austrumu pierobežā – 6 754 908 <i>euro</i> * Atjaunoti vai pārbūvēti valsts vietējie un reģionālie autoceļi, km – Latvijā 225,73, t.sk. Latgalē 67,44**78	VARAM	SM, VSIA “Latvijas Valsts ceļi”	31.12.2025.	Finansējums Latvijā: 92 300 000 <i>euro</i> T.sk. Latgales plānošanas reģionā: 6 754 908 <i>euro</i> (ES fondi: ANM)
2.11.	1.2.1.3.i. investīcija “Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti”	Sniegts atbalsts ēkas energoserti fikātā paredzētām darbībām: <ul style="list-style-type: none"> • esošu ēku pārbūvei vai atjaunošanai, kas nodrošina ēkas energoefektivitātes paaugstināšanu; • ēkai nepieciešamās siltumapgādes infrastruktūras pārbūvei vai atjaunošanai; • apgaismojuma, dzesēšanas un ventilācijas sistēmu izveidei, pārbūvei vai atjaunošanai; • atjaunojamus energoresursus izmantojošu enerģiju ražojošu, tai skaitā bezizmešu, iekārtu iegādei un uzstādīšanai; 	Piešķirtas līgumu slēgšanas tiesības Latvijā vismaz 27 838 800 <i>euro</i> apmērā, t.sk. Austrumu pierobežā vismaz 4 481 638 <i>euro</i> apmērā* Primārās enerģijas patēriņš pašvaldību ēkās un infrastruktūrā samazināts Latvijā vismaz par 4 544 563 kWh/gadā, t.sk. Austrumu pierobežā vismaz par 1 218 856 kWh/gadā **	VARAM	Pašvaldības	31.12.2026	Finansējums Latvijā: 29 304 000 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežas pašvaldībās: 4 481 638 <i>euro</i> (ES fondi: ANM)

⁷⁸ Papildus Valsts reģionālo autoceļu tīkla būvniecības plāns līdz 2027. gadam paredz, ka būvdarbi veicami uz valsts reģionālajiem autoceļiem apmēram 1360 kopgarumā, tajā skaitā paredzot 183 km grants autoceļu posmu asfaltēšanu, bet prognozētais valsts budžeta finansējums reģionālajiem ceļiem: 2025.gadam 39 milj. *euro*, 2026.gadam 41 milj. *euro*, 2027.gadam 40 milj. *euro*. Šis ir prognozētais valsts budžeta finansējums reģionālajiem ceļiem, šobrīd precīzāku sadalījumu Austrumu pierobežai nevar izdalīt. Saskaņā ar VSIA *Latvijas Valsts ceļi* informāciju 2025.gadā plānoti būvdarbi uz šādiem valsts reģionālajiem un vietējiem autoceļiem Austrumu pierobežā: P39 Alūksne – Ape, P70 Svete - Lietuvas robeža (Subate), V569 Malta - Lazareva – Priežmale, V687 Vecpils – Bīķernieki – Bramanišķi, V783 Jēkabpils-Dignāja-Ilūkste (informācija uz 08.01.2025. tīmekļa vietnē <https://lvceļi.lv/ceļu-tīkls/buvniecība-un-uzturesana/aktualo-buvobjektu-saraksts/>).

		<ul style="list-style-type: none"> pieslēgšanos centralizētajai siltumapgādes sistēmai. 					
2.12.	<p>6.1.1.3. pasākums “Uzņēmējdarbības publiskās infrastruktūras attīstība pārejā uz klimatneitralitāti”</p> <p>Pasākumā paredzēts piemērot labvēlīgu koeficientu Latgales plānošanas reģionam – Latgales plānošanas reģionam noteikts lielākais finansējuma apjoms starp reģioniem. Finansējums katram plānošanas reģionam tiek noteikts pēc IKP uz vienu iedzīvotāju apgriezās proporcijas, lielāku finansējumu paredzot reģioniem, kuros uz vienu iedzīvotāju ir zemāks IKP.</p>	<p>Atbalstāmās darbības uzņēmējdarbības teritorijās infrastruktūras attīstībai un pieklūstamībai, kas veicina pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku, tai skaitā atbalstāmi pasākumi, kas samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas vai veicina oglekļa dioksīda piesaisti, saskaņā ar pašvaldības attīstības programmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> industriālo pieslēgumu ierīkošana un to saistītās jaudas palielināšana (tai skaitā siltumapgāde, dzeramā ūdens apgāde un kanalizācija, elektroenerģija); ceļu satiksmi paredzētās infrastruktūras attīstīšana un ar to saistītie pasākumi; uzņēmējdarbības mērķiem paredzēto ēku un to saistītās infrastruktūras attīstīšana, izņemot ēkas, kurās paredzēta izmitināšana (NACE I sadaļa 55. nodaļa), fiziskās labsajūtas uzlabošana (NACE S sadaļa 96.04. klase), sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība (NACE R sadaļa 93. nodaļa) un izglītības pakalpojumi (NACE P sadaļa); teritorijas labiekārtošana un ar to saistītie pasākumi; inženiertehniskās sistēmas un iekārtas, kas uzkrāj vai ražo 	<p>Komersanti, kas gūst labumu no attīstītās publiskās infrastruktūras – Latvijā 25, t.sk. Latgalē⁷⁹ – vismaz 8*</p> <p>To komersantu izveidotas darbavietas, kuri guvuši labumu no attīstītās publiskās infrastruktūras –Latvijā 422, t.sk. Latgalē 121**</p> <p>Privātās nefinanšu investīcijas nemateriālajos ieguldījumos un pamatlīdzekļos – Latvijā 32 853 186 <i>euro</i>, t.sk. Latgalē - 9 423 486 <i>euro</i> **</p>	VARAM	Pašvaldības	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	<p>Finansējums Latvijā: 46 043 092 <i>euro</i></p> <p>T.sk. Latgalē: 14 135 229 <i>euro</i></p> <p><i>(ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)</i></p>

⁷⁹ Rezultāti Latgales statistikas reģionā 6.1.1.3.p. 1.kārtā.

		<p>enerģiju no atjaunojamajiem energoresursiem, tai skaitā šādu sistēmu un iekārtu funkcionalitātei</p> <p>nepieciešamās inženierbūves, kas ir iepriekš minēto sistēmu un iekārtu sastāvdaļa;</p> <ul style="list-style-type: none"> videi nodarītā kaitējuma remediācija vai degradētu ekosistēmu sanācija, lai atjaunotu un uzlabotu vides kvalitāti piesārņotajās vietās un ap tām, novērstu apdraudējumu iedzīvotāju veselībai un videi un radītu vietu uzņēmējdarbības attīstībai. 					
2.13.	<p>5.1.1.1. pasākums “Atbalsts uzņēmējdarbības infrastruktūrai”</p> <p>Pasākumā paredzēts piemērot labvēlīgu koeficientu Latgales plānošanas reģionam – Latgales plānošanas reģionam noteikts lielākais finansējuma apjoms starp reģioniem. Finansējums katram plānošanas reģionam tiek noteikts pēc IKP uz vienu iedzīvotāju apgrieztās proporcijas, lielāku finansējumu paredzot reģioniem, kuros uz vienu iedzīvotāju ir zemāks IKP.</p>	<p>Atbalstāmas darbības komercdarbības publiskās infrastruktūras attīstībai un pieejamībai pilsētu funkcionālajās teritorijās saskaņā ar pašvaldības attīstības programmā noteikto:</p> <ul style="list-style-type: none"> līdz 2024. gada 31. decembrim uzņēmējdarbības mērķiem paredzēto ēku un ar tām saistītās infrastruktūras attīstīšana, izņemot ēkas, kurās paredzēta izmitināšana (NACE 2.red. I sadaļas 55. nodaļa), fiziskās labsajūtas uzlabošana (NACE 2.red. S sadaļas 96.04. klase), sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība (NACE 2.red. R sadaļas 93. nodaļa) un izglītības pakalpojumi (NACE 2.red. P sadaļa). No 	<p>Komersanti, kas gūst labumu no attīstītās publiskās infrastruktūras – Latvijā vismaz 44, t.sk. Latgalē⁸⁰ – vismaz 10*</p> <p>Darba algu fonda pieaugums privātajos komersantos – Latvijā vismaz 65 018 848 <i>euro</i>, t.sk. Latgalē vismaz 14 516 645 <i>euro</i>**</p> <p>Privātās nefinanšu investīcijas nemateriālajos ieguldījumos un pamatlīdzekļos – Latvijā vismaz 86 691 797 <i>euro</i>, t.sk. Latgalē vismaz 19 355 527 <i>euro</i>**</p>	VARAM	Pašvaldības	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	<p>Finansējums Latvijā:</p> <p>130 037 695 <i>euro</i></p> <p>T.sk. Latgalē:</p> <p>29 033 290 <i>euro</i></p> <p>(ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)</p>

⁸⁰ Rezultāti Latgales plānošanas reģionā 5.1.1.1.p. 1.kārtā un 2.kārtā.

		<p>2025. gada 1. janvāra uzņēmējdarbības mērķiem paredzēto ēku un ar tām saistītās infrastruktūras attīstīšana, izņemot ēkas, kurās paredzēta izmitināšana (NACE 2.1. red. I sadaļas 55. nodaļa), dienas SPA, saunu un tvaika pirts darbība (NACE 2.1. red. T sadaļas 96.23 klase), sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība (NACE 2.1. red. S sadaļas 93. nodaļa) un izglītības pakalpojumi (NACE 2.1. red. Q sadaļa);</p> <ul style="list-style-type: none"> • teritorijas labiekārtošana un ar to saistītie pasākumi; • ceļu satiksmi paredzētās infrastruktūras attīstīšana un ar to saistītie pasākumi; • industriālo pieslēgumu ierīkošana un to saistītās jaudas palielināšana; • inženiertehniskās sistēmas un iekārtas, kas uzkrāj vai ražo enerģiju no atjaunojamajiem energoresursiem, tai skaitā šādu sistēmu un iekārtu funkcionalitātei nepieciešamās inženierbūves, kas ir iepriekš minēto sistēmu un iekārtu sastāvdaļa; • videi nodarītā kaitējuma remediācija vai degradētu ekosistēmu sanācija, lai atjaunotu un uzlabotu vides kvalitāti piesārņotajās vietās un ap tām, novērstu apdraudējumu iedzīvotāju 					
--	--	--	--	--	--	--	--

		veselībai un videi un radītu vietu uzņēmējdarbības attīstībai.					
2.14.	3.1.1.2.i investīcija “Pašvaldību kapacitātes stiprināšana to darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai”	Celta pašvaldību kapacitāte to darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai administratīvi teritoriālās reformas kontekstā, lai tās spētu nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā, kā arī spētu sniegt iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām atbilstoši aktuālajām demogrāfiskajām tendencēm	Īstenoti kapacitāti stiprinoši pasākumi (semināri, darba grupa, pieredzes apmaiņas vizītes u.tml.* Īstenoti divi novērtējumi Latvijā - viens par izaicinājumiem publisko pakalpojumu sniegšanā, sniedzot priekšlikumus par pakalpojumiem, kuru efektivitāte būtu uzlabojama, kā arī par nepieciešamajām zināšanām un prasmēm plānošanas reģionu un pašvaldību speciālistiem; otrs par īstenotā atbalsta ietekmi uz plānošanas reģionu un pašvaldību speciālistu kapacitātes paaugstināšanos, kā arī publisko pakalpojumu efektivitātes celšanu* Apmācīto vietējās pašvaldības darbinieku skaits projekta īstenošanas laikā – Latvijā 1 300, t.sk. Austrumu pierobežā 260**	VARAM	Plānošanas reģioni	31.08.2026.	Finansējums Latvijā: 3 025 000 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 443 734 <i>euro</i> <i>(ES fondi: ANM)</i>
2.15.	6.1.1.8. pasākums "Pašvaldību un reģionu speciālistu prasmju paaugstināšana klimatneitrālas ekonomikas un sociālekonomisko seku saistībā ar klimata pārmaiņām mazināšanas jautājumos" ⁸¹	Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu zināšanu un prasmju novērtēšana, paaugstināšana un izmantošana praksē, lai nodrošinātu virzību uz klimatneitrālu ekonomiku un mazinātu riskus saistībā ar klimata	Īstenotas reģionāla mēroga mācību programmas pašvaldību un reģionu speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanai vai pārkvalifikācijai – Latvija četras, t.sk. Austrumu	VARAM	Plānošanas reģioni	31.05.2027.	Finansējums Latvijā: 1 432 238 <i>euro</i>

⁸¹ TPF projekts Nr. 6.1.1.8/1/24/I/001 “Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu prasmju paaugstināšana klimatneitrālas ekonomikas un sociālekonomisko seku saistībā ar klimata pārmaiņām mazināšanas jautājumos”.

		<p>pārmaiņām visvairāk skartajos reģionos, ievērojot pašvaldību un plānošanas reģionu identificētās vajadzības</p> <p>Atbalsts reģionālās attīstības pasākumiem virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, to plānošanai, īstenošanas koordinācijai un novērtēšanai</p>	<p>pierobežā divas par sekojošām tēmām:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Latgales plānošanas reģionā: par atjaunojamo energoresursu pielietojumu komunālo pakalpojumu nodrošināšanā; - Vidzemes plānošanas reģionā (Alūksnes novadā): par infrastruktūras un būvniecības risinājumiem klimata mērķu sasniegšanā. <p>Pašvaldību un reģionu speciālisti ar pilnveidotām zināšanām un prasmēm klimatneitrālas ekonomikas un ar klimata pārmaiņām saistīto sociālekonomisko seku mazināšanas jautājumos - Latvijā vismaz 190⁸², t.sk. Austrumu pierobežā vismaz 48</p>				<p>T.sk. Latgales plānošanas reģiona pašvaldībām:</p> <p>229 158 <i>euro</i></p> <p>(ES fondi: TPF)</p>
2.16.	Aizdevumi ar kapitāla atlaidi eksportējošiem komersantiem lielo investīciju projektu atbalstam	<p>Sniegts atbalsts lieliem investīciju projektiem aizdevumu ar kapitāla atlaidi formā</p> <p>Aizdevumu programmas pirmās un slēgtās atlases kārtā Austrumu pierobežā noslēgti līgumi par atbalsta piešķiršanu 2 investīciju projektiem, kur pieteiktā kapitāla atlaide ir 19,19 milj. <i>euro</i> un 2 investīciju projekti apstiprināti (LIAA) trešajā atlases kārtā (vēl</p>	<p>Aizdevumiem piesaistītais finansējums: Latvijā 282 565 000 <i>euro</i>, t.sk. Austrumu pierobežā 34 500 000 <i>euro</i> *</p> <p>Radītas jaunas labi apmaksātas darba vieta Latvijā vismaz 1584, t.sk. Austrumu pierobežā 280 **</p> <p>Nodrošināts eksporta apjoms - Latvijā 497,52 milj. <i>euro</i></p>	EM	ALTUM	31.12.2026.	<p>Finansējums Latvijā:</p> <p>282 565 000 <i>euro</i></p> <p>T.sk. Austrumu pierobežā:</p> <p>34 500 000 <i>euro</i></p> <p>(valsts budžets⁸³)</p>

⁸² Tai skaitā vismaz 12 speciālisti no atbalstāmajiem reģioniem vai to pašvaldībām, saņemot elastības finansējumu.

⁸³ Finansējums ir piešķirts jau izsludinātajām atlases kārtām, t.sk. finansējuma daļa 2025.gadam.

		<p> tiek vērtēti pie ALTUM), kur pieteiktā kapitāla atlaide ir 15,31 milj. <i>euro</i></p>	<p> apmērā, t.sk. Austrumu pierobežā 96,63 milj. <i>euro</i> **</p> <p> Veikti ieguldījumi P&A - Latvijā 23,64 milj. <i>euro</i> apmērā, t.sk. Austrumu pierobežā 2,76 milj. <i>euro</i>**</p>				
2.17.	4.3.1.3. pasākums "Sociālo mājokļu būvniecība vai atjaunošana"	<p> Atbalsts sociālo mājokļu būvniecībai vai atjaunošanai pašvaldībām</p> <p> Atbalsta pasākuma 1.kārtas ietvaros uz 01.10.2024. ir apstiprināti/noslēgtas vienošanās par 29 projektu īstenošanu. No tiem 7 projekti apstiprināti un vienošanās noslēgtas par ēku un dzīvokļu atjaunošanu Austrumu pierobežas pašvaldībās, pieprasot ERAF finansējumu 2.76 milj. <i>euro</i> apmērā (kopējais plānotais publiskais finansējums 3.97 milj. <i>euro</i> apmērā) un izveidojot 143 sociālos mājokļus</p>	<p> Jaunu vai modernizētu sociālo mājokļu kapacitāte – Latvijā 1 865 personas, t.sk. Austrumu pierobežā 143 personas*</p> <p> Ikgadējais jaunu vai modernizētu sociālo mājokļu lietotāju skaits –Latvijā vismaz 1 865 personas, t.sk. Austrumu pierobežā vismaz 143 personas**</p>	EM	CFLA	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	<p> Finansējums Latvijā:</p> <p> 60 900 001 <i>euro</i></p> <p> T.sk. Austrumu pierobežā 1. kārtas ietvaros:</p> <p> 2 760 000 <i>euro</i></p> <p> (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)</p>
2.18.	Atbalsta programma "Aizdevumi produktivitātes kāpināšanai (investīcijas un apgrozāmie līdzekļi)	<p> Sniegt atbalstu aizdevumiem investīcijām un apgrozāmajiem līdzekļiem</p>	<p> Atbalstīti uzņēmumi: Latvijā 50, t.sk. Austrumu pierobežā 8*</p> <p> Publisko atbalstu papildinošās privātās investīcijas: Latvijā 5 000 000 <i>euro</i>, t.sk. Austrumu pierobežā 800 000 <i>euro</i>**</p>	EM	ALTUM	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	<p> Finansējums Latvijā:</p> <p> 28 062 858,00 <i>euro</i></p> <p> T.sk. Austrumu pierobežā:</p> <p> 1 300 000 <i>euro</i></p> <p> (ES fondi)</p>
2.19.	1.2.1.2.i. investīcija "Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un pētniecības un attīstības aktivitātes (t. sk.	<p> Sniegts atbalsts energoefektivitātes paaugstināšanai uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē)</p>	<p> Piešķirtā kapitāla atlaide: Latvijā 4 221 182 <i>euro</i>, t.sk. Austrumu pierobežā 1 452 060 <i>euro</i>*</p>	EM	ALTUM	30.06.2026.	<p> Finansējums Latvijā:</p> <p> 80 586 000 <i>euro</i></p> <p> Austrumu pierobežas</p>

	bioekonomikā))" 1.2.1.2.i.1. pasākums "Ergoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē)"	Uz 2024. gada III ceturksni kopumā saņemti 322 projekta pieteikumi, no kuriem 12 projekti īstenoti Austrumu pierobežā, tiem piešķirot kapitāla atlaidi 1 420 928,99 <i>euro</i> apmērā	Latvijā 71 projekts atbalstīts, t.sk. Austrumu pierobežā 14 projekti atbalstīti* Aprēķinātais plānotais siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījums: Latvijā 7 581,98 CO ₂ ekvivalenta tonnas gadā, t.sk. Austrumu pierobežā 674,25 CO ₂ ekvivalenta tonnas gadā **				finansējums nav izdalīts atsevišķi (ES fondi: ANM)
2.20.	1.2.1.1.i. investīcija "Daudzdzīvokļu māju ergoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu" ⁸⁴	Sniegts atbalsts ergoefektivitātes pasākumu īstenošanai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās Uz 2024. gada III ceturksni saņemti 148 projekta pieteikumi, no kuriem 6 projekti atrodas Austrumu pierobežā – 3 no šiem projektiem rezervēta kapitāla atlaide 927 524,14 <i>euro</i> apmērā un 3 projekti atrodas izskatīšanā	Latvijā atbalstīti 0 projekti (plānoti 166)* Rezervētā kapitāla atlaide (uz 10.10.2024.), <i>euro</i> : Latvijā 42 223 055, t.sk. Austrumu pierobežā 1 904 747* Aprēķinātais plānotais siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījums: Latvijā 1358 t CO ₂ ekv. gadā, t.sk. Austrumu pierobežā 157,24 CO ₂ ekvivalenta t gadā** Primārās enerģijas patēriņa samazinājums daudzdzīvokļu mājās ar uzlabotu ergoefektivitāti: Latvijā 14 423 MWh gadā, t.sk. Austrumu pierobežā 1 390,65 MWh gadā **	EM	ALTUM	30.06.2026.	Finansējums Latvijā: 57 282 000 <i>euro</i> Austrumu pierobežas finansējums nav izdalīts atsevišķi (ES fondi: ANM)
2.21.	1.2.3.3. pasākums "Starta, izaugsmes aizdevumi"	Sniegt atbalstu aizdevumiem investīcijām un apgrozāmajiem līdzekļiem	Sniegts atbalsts aizdevumiem: Latvijā 15 662 858 <i>euro</i> , t.sk. Austrumu pierobežā 669 000 <i>euro</i> *	EM	ALTUM	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 15 662 858 <i>euro</i>

⁸⁴ 2.1.1.1. pasākuma "Ergoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās" ietvaros Latgalei ir noteikts pievilcīgāks kritērijs "kopējās primārās enerģijas ietaupījumu no mājas kopējās primārās enerģijas patēriņa" - vismaz 10% (pārējā Latvijā - vismaz 30%), tam paredzot arī atsevišķu finansējumu - līdz 10 milj. *euro*.

			Atbalstīti Latvijā 247 uzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 20 uzņēmumi** Atbalstīti Latvijā 90 jaunuzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 7 jaunuzņēmumi**				T.sk. Austrumu pierobežā: 669 000 euro (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)
2.22.	1.2.3.1.pasākums "Atbalsts MVU"	Kopumā nodrošinātas LIAA 22 pārstāvniecības, t.sk., Rēzeknē, Daugavpilī, Alūksnē. Visās pārstāvniecībās līdz šim uzņemti 96 komersanti, kas saņems biznesa inkubācijas pakalpojumus Eksporta veicināšanas aktivitātē atbalstīti 200 komersanti, no tiem 181 ar grantiem	Ar grantiem atbalstītie uzņēmumi – Latvijā 353 uzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 185 uzņēmumi* Nefinansiālu atbalstu saņēmušie uzņēmumi –Latvijā 591 uzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 167 uzņēmumi* Atbalstītie jaunie uzņēmumi – Latvijā 209 uzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 50* Radītā inkubācijas kapacitāte – Latvijā 488, t.sk. Austrumu pierobežā 70 (pirmsinkubācijā un inkubācijā atbalstīto uzņēmumu skaits)* Jaunradīto darba vietu skaits atbalstītajos uzņēmumos – Latvijā 1000 pilnslodzes ekvivalenti, t.sk. Austrumu pierobežā 100 pilnslodzes ekvivalenti ** Jauni uzņēmumi, kas joprojām darbojas tirgū, –Latvijā 209 uzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 50 uzņēmumi**	EM	LIAA	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 87 249 026 euro T.sk. Austrumu pierobežā: 7 447 290 euro (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)
2.23.	Atbalsts par apsaimniekotajiem hektāriem jeb platībmaksājums: ilgtspēju	Sniegts ilgtspēju sekmējošs ienākumu pamatatbalsts novados ar īpašiem apstākļiem	Atbalstītā platība – Latvijā 599 tūkst. ha, t.sk. Austrumu pierobežā 337 tūkst. ha *	ZM	LAD	31.12.2027.	Indikatīvais finansējums Latvijā 2025.-2027. gadā:

	sekmējošam ienākumu pamatatbalstam novados ar īpašiem apstākļiem		Atbalstīto saimniecību skaits - Latvijā vairāk kā 30 tūkst., t.sk. Austrumu pierobežā vairāk kā 10 tūkst.**				189 000 000 <i>euro</i> (100% ES finansējums) T.sk. indikatīvais finansējums Austrumu pierobežā 2025.-2027.gadā: 101 500 000 <i>euro</i> (ES fondi: ELGF)
2.24.	Atbalsts lauksaimnieciskās darbības attīstībai, atbalstot ieguldījumus lauku saimniecībās konkurētspējas veicināšanai, mazo saimniecību attīstībai, gados jaunu lauksaimniecību dibināšanai Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam intervencēs (LA4.1.1.; LA5; LA6), nodrošinot finansējumu pieejamību reģionālā sadalījumā, tostarp Austrumu pierobežai	Sniegts ieguldījumu atbalsts lauksaimnieciskās darbības attīstībai	Atbalstīto projektu skaits – Latvijā 3300, t.sk. Austrumu pierobežā 650* Atbalstīto saimniecību skaits – Latvijā 2200, t.sk. Austrumu pierobežā - 570**	ZM	LAD	31.12.2029..	Finansējums Latvijā: 145 194 260 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 22 300 000 <i>euro</i> (ES fondi: ELFLA)
2.25.	Atbalsts nelauksaimniecības uzņēmējdarbības attīstībai, tostarp jaunu darba vietu radīšanai, atbilstoši vietējo rīcības grupu izstrādātajām stratēģijām, Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam intervencē LA19 Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju	Sniegts ieguldījumu atbalsts nelauksaimnieciskās darbības attīstībai	Atbalstīti Latvijā 550 uzņēmumi, t.sk. Austrumu pierobežā 130 uzņēmumi* Radītas darba vietas –Latvijā 100, t.sk. Austrumu pierobežā 24**	ZM	LAD un Austrumu pierobežas VRG	31.12.2029..	Kopējais finansējums Latvijā: 24 900 000 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 7 600 000 <i>euro</i> (ES fondi: ELFLA)
2.26.	2.4.1.2.i. investīcija "Platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu "pēdējās jūdzes" infrastruktūras attīstība" ⁸⁵	Tehnoloģiski neitrālu pieslēgumu ierīkošana, kas atbalsta ilgtspējīgu nākamās paaudzes fiksēto un	Platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu "pēdējās jūdzes" infrastruktūras	SM	CFLA	30.06.2026.	Finansējums Latvijā: 16 500 000 <i>euro</i>

⁸⁵ Papildus, lai atbalstītu ļoti augstas veiktspējas tīklu, tostarp 5G attīstību, ar 2024.gada 4.jūnija MK sēdes protokollēmumu (prot. Nr.23 66.§) izskatīts Satiksmes ministrijas (turpmāk – SM) izstrādātais Administratīvā sloga mazināšanas informatīvais ziņojums, ar kuru noteikti konkrēti pasākumi administratīvā sloga mazināšanai, par kuru ieviešanu vienojās iesaistītās institūcijas un nozares asociācijas. Administratīvā sloga mazināšanas informatīvajā ziņojumā paredzējusi vairākus darbības virzienus:

		fiksēto bezvadu tīklu sakaru savienojamību elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai mājāsaimniecībām, uzņēmumiem, izglītības iestādēm, ārstniecības iestādēm un citām sabiedriskām ēkām ar lejupielādes ātrumu vismaz 300 Mbit/s maksimumstundas apstākļos	attīstībai piesaistītais finansējums: Latvijā 16 500 000 <i>euro</i> , t.sk. Latgalē 3 300 000 <i>euro</i> * Mājāsaimniecību, uzņēmumu, izglītības iestāžu, ārstniecības iestāžu un citu sabiedrisko ēku skaits, kurām ir piekļuve platjoslas savienojumiem ar ļoti augstas veiktspējas tīklu – Latvijā 6200, t.sk. Latgalē 1240**				T.sk. Latgales plānošanas reģionā: 3 300 000 <i>euro</i> ⁸⁶ (ES fondi: ANM)
2.27.	1.4.1.1. pasākums “Platjoslas infrastruktūras attīstība (pēdējā jūdze)”	Tehnoloģiski neitrālu pieslēgumu ierīkošana, kas atbalsta ilgtspējīgu nākamās paaudzes fiksēto un fiksēto bezvadu tīklu sakaru savienojamību elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai mājāsaimniecībām,	Papildu mājokļi ar piekļuvi ļoti augstas veiktspējas platjoslas tīklam (mājāsaimniecību skaits) –Latvijā 1565, t.sk. Latgalē 313*	SM	CFLA	Līdz 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 8 700 000 <i>euro</i> T.sk. Latgales plānošanas reģionā: 1 245 724 <i>euro</i> ⁸⁷

1. Atteikšanās no nomas tiesību institūta piemērošanas attiecībā uz bezvadu elektronisko sakaru infrastruktūras izvietojumu publiskajām personām piederošajos īpašumos ārtelpās (piemēram, uz ēku jumtiem), tā vietā nosakot samērīgu un vienreizēju atlīdzību par nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu.

2. Tiek paredzēti atvieglojumi būvniecības jomā elektronisko sakaru tīklu attīstībai nepieciešamās infrastruktūras izbūvei, tostarp 5G tīkla izvēršanai, kā piemēram, nosakot gadījumus, kad projekta saskaņošanas procedūra aizstājama ar nekustamā īpašuma īpašnieka informēšanu, izbūvējot vai ierīkojot platjoslas elektronisko sakaru infrastruktūru publiskas personas īpašumā.

3. Ir paredzētas prasības fiksēto un mobilo platjoslas elektronisko sakaru pakalpojumu pārklājuma nodrošināšanai jaunbūvējamās, pārbūvējamās un atjaunojamās ēkās, kā arī atvieglojumi elektronisko sakaru komersantu piekļuvei publiskajam un privātajam nekustamajam īpašumam elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai.

4. Vienveidīgas un koordinētas politikas realizēšanu valsts un pašvaldību līmenī attiecībā uz platjoslas infrastruktūras, tostarp 5G tīkla izvēršanu, paredzot atbilstošas prasības teritoriju plānošanai.

SM kā par politikas izstrādi elektronisko sakaru nozarē apzinās norādītās problēmas, īpaši atšķirības ārpus lielākajām pilsētām, ko pierāda arī dati. Piemēram, līdz 2023. gada 31. decembrim kopējais fiksētais platjoslas pārklājums Latvijā sasniedzis 81,1% un 31,6% lauku teritorijās, abi rādītāji ir zem ES vidējā līmeņa – 97,7% un 92,2 %. Savukārt, 5G pārklājums Latvijā sasniedzis 53,1% un 0% lauku teritorijās, abi rādītāji ir zem ES vidējā līmeņa – 89,3% un 73,7%.

⁸⁶ Kopā pieejami 16 500 000 *euro*, tai skaitā Latgales plānošanas reģionā – 3 300 000 *euro*, Vidzemes plānošanas reģionā – 3 300 000 *euro*, Rīgas plānošanas reģionā – 3 300 000 *euro*, Zemgales plānošanas reģionā – 3 300 000 *euro*, Kurzemes plānošanas reģionā – 3 300 000 *euro*.

⁸⁷ Pasākuma ietvaros plānotais kopējais attiecināmais finansējums ir 8 700 000 *euro* (tai skaitā elastības finansējuma apjoms 1 372 211 *euro*), tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 7 395 000 *euro* (tai skaitā elastības finansējuma apjoms 1 166 379 *euro*) un privātais finansējums – ne mazāks par 1 305 000 *euro* (tai skaitā elastības finansējuma apjoms 205 832 *euro*). Katram plānošanas reģionam atbilstošajam projektam (Latgales, Vidzemes, Rīgas, Zemgales un Kurzemes) ir pieejams kopējais finansējums ne mazāks kā 1

		uzņēmumiem, izglītības iestādēm, ārstniecības iestādēm un citām sabiedriskām ēkām ar lejupielādes ātrumu vismaz 300 Mbit/s maksimumstundas apstākļos	<p>Papildu uzņēmumi ar piekļuvi ļoti augstas veiktspējas platjoslas tīklam (uzņēmumu skaits) – Latvijā 521, t.sk. Latgalē 104</p> <p>Mājokļi, kas abonē platjoslas pieslēgumu ļoti augstas veiktspējas tīklam (mājsaimniecību skaits) – Latvijā 782, t.sk. Latgalē 156**</p> <p>Uzņēmumi, kas abonē platjoslas pieslēgumu ļoti augstas veiktspējas tīklam (uzņēmumu skaits) – Latvijā 260, t.sk. Austrumu pierobežā 52**</p>				(ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)
2.28.	Daugavpils Vienības tilta rekonstrukcija	Uzlabota sasniedzamība Daugavpils valstspilsētā un Austrumu pierobežā	<p>Īstenota Daugavpils Vienības tilta rekonstrukcija*</p> <p>Uzlabota iedzīvotāju mobilitāte Daugavpils valstspilsētā un Austrumu pierobežā**</p>	SM		31.12.2027	Ar MK 19.09.2024. sēdes protokollēmumu (prot. Nr. 38 2. § 4.punkts) ir iezīmēts, ka Daugavpils Vienības tilta rekonstrukcijai ir novirzāms ES fondu finansējums ⁸⁸

465 557,8 euro, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 1 245 724,2 euro un privātais līdzfinansējums – ne mazāks kā 219 833,6 euro. Pēc 2026. gada 1. janvāra atbilstoši EK lēmumam par vidusposma pārskatu atbildīgā iestāde var ierosināt sadarbības iestādei palielināt pasākumam pieejamo Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumu līdz minētajam plānotajam kopējam finansējuma apmēram. Ja pasākumam pieejamais Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums tiek palielināts, sadarbības iestāde izsludina projektu atlases otro kārtu par pieejamo finansējumu, tostarp (ja attiecināms) par neizmantoto pirmās atlases kārtas finansējumu. Projektu atlases otrajā kārtā apstiprina vienu projektu par visu Latvijas teritoriju.

⁸⁸ Plāna izstrādes laikā konkrēts lēmums par finansējuma pārdali (t.sk. finansējuma avotu un precīzu finansējuma apmēru) vēl nav pieņemts. Par finansējuma pārdali konkrētajam mērķim plānots diskutēt un lemt ES fondu vidusposma izvērtējuma procesa gaitā (gala lēmuma termiņš - 2025. g. I cet., kad plānots izstrādāt un iesniegt EK Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam grozījumus).

2.29.	Atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas attīstība Austrumu pierobežā	Uzstādīta jauna atjaunīgās elektroenerģijas jauda	Vismaz 2 projekti* Vismaz 10 MW**	KEM	AiM	31.12.2027. ⁸⁹	1 000 000 euro/1 MW uzstādītās jaudas Privātais finansējums ⁹⁰
2.30.	Tehniskā palīdzība, lai izpētītu un izplatītu Prasmju pakta ⁹¹ izvēles un iespējas, iespējams, kopīgi izstrādājot rīcības plānus, kas saistīti ar uzņēmumiem un izglītības iestādēm (EK projekts sadarbībā ar Pasaules Banku “Baltijas valstu attīstības izlīdzināšanās reģionu iniciatīva Igaunijā, Latvijā un Lietuvā: robežreģionu stiprināšana noturībai un izaugsmei”)	Pirmais solis būtu pakta dalībnieku identificēšana galvenajos reģionos un pēc tam iespēju noteikšana, lai paātrinātu iesaistīšanos un rīcību vietējā līmenī. Tas varētu izpausties kā vietēji saskaņoti rīcības plāni, kuros iekļautas uzņēmējdarbības un izglītības iestādes.	Prasmju pakta virzība* Risināts jautājums par darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma saskaņošanu**	LPR ⁹²	VARAM	31.12.2027.	Projekta finansējuma ietvaros ⁹³

3. Rīcības virziens - Cilvēkresursu attīstība

Cilvēkresursi ir jebkuras teritorijas galvenais kapitāls un vienlaicīgi attīstības veicināšanas pasākumu galvenais mērķis. Lai samazinātu depopulāciju Austrumu pierobežā, nepieciešams nodrošināt labi apmaksātas darbavietas iedzīvotājiem un potenciālajiem remigrantiem un kvalificēta darbaspēka pieejamību esošajiem un jauniem uzņēmumiem Austrumu pierobežas teritorijā. Tāpat būtiski ir nodrošināt dažādu pakalpojumu, piemēram, izglītības un veselības jomā, pieejamību. Teritorijas apdzīvotība Austrumu pierobežā ir nozīmīgs aspekts arī drošības kontekstā.

Iepriekšminētais tiks veicināts, izglītības jomā stiprinot vispārējās izglītības pieejamību Austrumu pierobežā, t.sk. sniedzot atbalstu skolu saglabāšanai Austrumu pierobežā, piemērojot zemākus kritērijus minimālajam skolēnu skaitam - nodrošinot vismaz 4 pieejamības jeb izņēmuma skolas; nodrošināt, ka reģionam un lauksaimniecības nozarei nozīmīgā Malnavas koledža turpina darbību koledžas statusā, īstenojot īsā cikla augstākās izglītības programmas; izveidojot Kadetu vidusskolu; panākot uzņēmēju vajadzību un augstākās izglītības un zinātnes piedāvājuma sinerģiju Latgalē.

⁸⁹ Individuāli, atkarībā no projektu attīstītāju laika grafika.

⁹⁰ Saskaņā ar KEM sniegto informāciju, ir pieteikta interese par šo pasākumu no privātā sektora pārstāvju puses.

⁹¹ Prasmju pakts ir viens no Eiropas prasmju programmas pamatpasākumiem. Tā mērķis ir atbalstīt valsts un privātās organizācijas ar prasmju uzlabošanu un pārkvalifikāciju. Pakta dalībniekiem ir pieejamas zināšanas par prasmju pilnveides un pārkvalificēšanas vajadzībām, padomi par atbilstošiem finansēšanas instrumentiem, lai uzlabotu pieaugušo prasmes savos reģionos un valstīs, kā arī partnerības iespējas tās augošajā sabiedrībā. Izmantojot šo darba plūsmu, var veikt mērķtiecīgus prasmju pakta lokalizācijas centienus, t.i., aktīvi strādāt, lai izveidotu vietējos tīklus un atvieglotu piekļuvi resursiem. Šobrīd tīmekļa vietnē ir norādīts šāds biedru skaits pa valstīm: 135 organizācijas/partnerības Lietuvā, 129 Igaunijā un 133 Latvijā (dati uz 08.01.2025., tīmekļa vietne: https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/pact-skills-members_en).

⁹² No Latvijas galvenā projektā iesaistītā puse būs Latgales plānošanas reģions. Par visu projekta īstenošanu atbildīga Eiropas Komisija un Pasaules Banka.

⁹³ Precīzi plāna izstrādes laikā nav identificējams.

Tāpat tiek veikta Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas integrācija Rīgas Tehniskās universitātes ekosistēmā. Vienlaikus tiks turpināta Daugavpils Universitātes darbība, nodrošinot konkurētspējīgu augstākās izglītības piedāvājumu reģionā, stiprinot zinātnes kapacitāti ar ietekmi uz ekonomisko transformāciju, piesaistot un noturot akadēmisko personālu.

Tiks mazināti šķēršļi vispārējās izglītības satura apguvei, nodrošinot portatīvās datortehnikas pieejamību izglītojamiem no sociāli neaizsargātām grupām un nodrošinot datu pārraides pieejamību digitālo tehnoloģiju izmantošanai mācību procesā.

Tiks stiprināts slimnīcu neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas nodaļas darbs, papildus izveidojot 34 aprūpes atbalsta personu darba vietas Austrumu pierobežā.

Tiks nodrošināta VM līdzdalība SIA “Daugavpils reģionālā slimnīca”, kas veicinās vienlīdz pieejamus un kvalitatīvus veselības aprūpes pakalpojumus Latgales reģiona iedzīvotājiem.

Plānā iekļautas rīcības, kas ietver pierobežas jauniešu Valsts aizsardzības prasmju attīstīšanu, apmācot vismaz 200 jauniešus Militārā pamatkursa pirmajā līmenī.

Tiks īstenoti pasākumi remigrācijas veicināšanai (95 atgriezušās personas gadā), kas ir būtiska Austrumu pierobežas depopulācijas samazināšanai.

2025.gadā paredzēta jaunu vienoto pakalpojumu pieteikšanas kontaktpunktu izveide, izvēršot esošo VPKAC tīklu – Balvu novadā (3), Līvānu novadā (2), Preiļu novadā (3), Augšdaugavas novadā (5), Ludzas novadā (18).

Nr. p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs ⁹⁴	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš	Finansējums ⁹⁵
3.1.	Pilnveidot augstākās izglītības un zinātnes piedāvājuma atbilstību reģiona uzņēmēju vajadzībām augstas pievienotās vērtības nozarēs, balstoties reģiona uzņēmēju vajadzību apsekošanā un zinātnisko institūciju starptautiskā izvērtējuma rezultātos un rekomendācijās ⁹⁶	Izvērtēta Latgales augstākās izglītības un zinātnes institūciju piedāvājuma atbilstība reģiona uzņēmēju vajadzībām augstas pievienotās vērtības nozarēs	Rezultāti Latvijā: Viens dokuments par starptautiskā novērtējuma rezultātiem Latvijā un katras zinātniskās institūcijas ziņojums, kas iekļauj rekomendācijas: Izstrādāts katras zinātniskās institūcijas, kas piedalījusies 2025.gada zinātnisko institūciju starptautiskajā novērtējumā konsolidētais ziņojums par to zinātnisko darbību un rekomendācijām to attīstībai.	IZM ⁹⁷ , EM	LDDK, LPR, LTRK	31.12.2026. (indikāтиви)	Finansējums Latvijā: IZM esošā budžeta ietvaros – finansējuma apjoms tiks precizēts pēc iepirkuma (valsts budžets)

⁹⁴ ES fondu pasākumiem rezultātu sasniegšanā un īstenošanas termiņa norādīšanā tiek piemērots princips N+2. ELFLA finansējumu izmanto ievērojot N+2 nosacījumu, attiecīgi finansējums atbalsta saņēmējiem var tikt izmaksāts līdz 2029.gada beigām.

⁹⁵ ES fondu atbalsta pasākumiem norādīta ES fondu finansējuma daļa.

⁹⁶ Zinātnisko institūciju starptautiskā novērtējuma mērķis ir izvērtēt zinātnisko institūciju zinātnisko darbību (saistība ar augstāko izglītību galvenokārt caur doktorantūru un zinātnē nodarbināto ataudzi, ņemot vērā, ka starptautiskais novērtējums nenokļāj tos jautājumus, kas ir iekļauti akreditācijas procesos) pēdējo sešu gadu periodā. Iespējams, ekspertu sniegtās rekomendācijas iekļaus aspektus par sadarbības veicināšanu ar uzņēmējiem, taču tas ir atkarīgs no katras konkrētās zinātniskās institūcijas/augstskolas.

⁹⁷ IZM sniegs informāciju par tām augstskolām (neiekļaujot koledžas) un zinātniskajām institūcijām, kas piedalīsies zinātnisko institūciju starptautiskajā novērtējumā 2025.gadā (rezultāti būs pieejami 2026.gada pirmajā ceturksnī)

			<p>Rezultāti izmantojami gan zinātnisko institūciju stratēģiskai attīstības plānošanai, gan valstī veidojot augstākās izglītības un zinātnes politiku*</p> <p>Izstrādāts 1 ziņojums par reģiona augstākās izglītības un zinātnes piedāvājuma atbilstību uzņēmēju vajadzībām*</p> <p>Ir apzināta reģiona augstākās izglītības un zinātnes atbilstība reģiona vajadzībām un ņemta vērā, veidojot augstākās izglītības un zinātnes politiku**</p>				
3.2.	Stiprinātas slimnīcu neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas nodaļas, lai pacients vēršoties jebkurā slimnīcā atbilstoši slimnīcas līmenim varētu saņemt neatliekamo palīdzību visu diennakti Austrumu pierobežā ⁹⁸	Iedzīvotājiem Austrumu pierobežā nodrošināta iespēja saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību visu diennakti jebkurā slimnīcā atbilstoši līmenim	<p>Latvijā slimnīcu neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas nodaļās ir papildu 211 pacientu aprūpes atbalsta personas, t.sk. Austrumu pierobežā 34^{99*}</p> <p>Nodrošināts papildu aprūpes medicīnas personāls neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas nodaļās**</p>	VM		31.12.2027.	<p>Latvijā slimnīcām piešķirts papildus finansējums no 2025. gada ik gadu 22 665 085 <i>euro</i> apmērā</p> <p>T.sk. Austrumu pierobežā: 2 630 090 gadā jeb kopā 10 520 360 <i>euro</i></p> <p>Latvijā pacientu observācijai 2025.</p>

⁹⁸ Uzņemšanas nodaļu darbs tiks stiprināts, neatkarīgi no plānotās Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (turpmāk – NMPD) reformas. Saskaņā ar NMPD sniegto informāciju Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas Sabiedrības veselības apakškomisijas 2024.gada 12.novembra sēdē NMPD reformas ietvaros Latgalē plānotas izmaiņas NMPD brigāžu darba organizācijā – Daugavpilī, Ludzā, Līvānos, Preiļos un Ludzā turpmāk 24 stundu vietā piecas brigādes dežurēs 14 stundas diennakti. Krāslavā brigāžu skaits tiks samazināts no 3 uz 2. Saskaņā ar NMPD sniegto informāciju, NMPD nodrošinājums pēc reformas Latgalē uz 1 iedzīvotāju Latvijas mērogā joprojām saglabāsies viens no augstākajiem starp reģioniem. Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.1.2. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot vienlīdzīgu un savlaicīgu piekļuvi kvalitatīviem, ilgtspējīgiem un izmaksu ziņā pieejamiem veselības aprūpes, veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, uzlabojot veselības aprūpes sistēmu efektivitāti un izturētspēju" 4.1.2.5. pasākuma "Piesaistīt un noturēt ārstniecības personas darbam valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sektorā, īpaši stacionāros" ietvaros tiks sniegts atbalsts ārstniecības personām par profesionālās darbības uzsākšanu vai atsākšanu valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā, kā arī par paaudžu nomaiņu ģimenes ārstu praksēs.

⁹⁹ Atbilstoši MK 2018. gada 28. augusta noteikumu Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 6.pielikuma 1.2. punktam, pacientu aprūpes atbalsta personas ir citas ārstniecībā vai veselības aprūpes procesā iesaistītas personas t.i. māsas palīgi, ārstniecības iestādes klientu un pacientu reģistratori, laboratorijas speciālisti.

							gadā un turpmāk ik gadu 4 779 569 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 657 592 gadā jeb kopā 2 630 368 <i>euro</i> (<i>valsts budžets</i>)
3.3.	VM līdzdalības nodrošināšana SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca", lai veicinātu vienlīdz pieejamus un kvalitatīvus veselības aprūpes pakalpojumus Latgales reģiona iedzīvotājiem ¹⁰⁰	VM līdzdalības iegūšanas SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" izvērtējums, iespējams, parādīs ieguvumus vienlīdzīgas veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai Latgales reģionā, kas veicinās tā sekmīgu norisi	VM līdzdalība SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca"* Ar valsts līdzdalību SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" tiks nodrošināta veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktība, turpinot sniegt neatliekamos un plānveida pakalpojumus Latgales reģiona iedzīvotājiem un nodrošinot veselības aprūpes sistēmas noturību krīžu un katastrofu gadījumos**	VM	Daugavpils valstspilsētas pašvaldība	31.12.2027.	4 619 668 <i>euro</i> (<i>valsts budžets</i>)
3.4.	Veicināt izglītības iestāžu attīstību un visa līmeņa programmu pieejamību Austrumu pierobežā ¹⁰¹ (Malnavas koledža)	Reģionam un lauksaimniecības nozarei nozīmīgā Malnavas koledža turpina darbību koledžas statusā, īstenojot īsā cikla augstākās izglītības programmas	Veikti grozījumi Profesionālās izglītības likuma 16 ¹ .panta (5) daļas 4) apakšpunktā, izslēdzot	IZM, ZM		31.12.2025.	Esošā valsts budžeta finansējuma ietvaros (<i>valsts budžets</i>)

¹⁰⁰ MK 2024.gada 26.novembra sēdē tika pieņemts MK rīkojums "Par valsts līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Daugavpils reģionālā slimnīca"" (24-TA-2619). Ar minētā MK rīkojuma 5.punktu atbalstīta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Daugavpils reģionālā slimnīca" pamatkapitāla palielināšanu, ieguldot tajā finanšu līdzekļus 4 619 668 *euro* apmērā (4 619 668 kapitāla daļas) finanšu situācijas stabilizēšanai.

2024.gada 18.decembrī notikusi SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" ārkārtas dalībnieku sapulce, kurā, saskaņā ar Ministru kabineta 2024.gada 3.decembra rīkojumu Nr. 1018 par valsts kapitāla daļu turētāju sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Daugavpils reģionālā slimnīca" iecelta Veselības ministrija (vienotais reģistrācijas numurs 90001474921).

Vienlaikus, pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 62. un 63. pantam, pamatojoties uz Likuma par budžetu un finanšu vadību 9.panta deviņpadsmito daļu, Ministru kabineta 2024.gada 3.decembra rīkojumu Nr.1018 un Finanšu ministrijas 2024. gada 9. decembra rīkojumu Nr.477 "Par apropriācijas palielināšanu", palielināts SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" pamatkapitāls, veicot naudas ieguldījumu 4 619 668 euro (četri miljoni seši simti deviņpadsmit tūkstoši seši simti sešdesmit astoņi eiro) apmērā.

¹⁰¹ ZM rosina paredzēt Profesionālās izglītības likumā izņēmumu gadījumus attiecībā uz likuma 16.¹ panta. Profesionālās izglītības iestāžu statuss un nosaukums (5) 4) apakšpunkta piemērošanu, ar mērķi neierobežot dažāda līmeņa un statusa izglītības iestāžu un programmu pieejamību Austrumu pierobežā. Likuma konkrētais pants paredz izglītības iestādes statusa

			izglītības programmu attiecību nosacījumu Malnavas koledža turpina savu darbību reģionam unikālā koledžas statusā				
3.5.	Attīstīt pierobežas jauniešu Valsts aizsardzības prasmes: Organizēt Valsts aizsardzības mācības (turpmāk – VAM) vasaras nometnes austrumu pierobežā, ik gadu iesaistot ~218 VAM izglītojamos katrā nometnes vietā pēc 11. klases vai 2. vai 3. kursa. Potenciālās norises vietas: Alūksne (Lāčusila poligons), Lūznava, Daugavpils (Meža Mackeviči)	200 jaunieši (VAM izglītojamie) apmācīti Militārā pamatkursa (turpmāk – MPK) pirmā līmenī	Latgales jauniešu sasnieguši MPK 1 līmeni* 200 Latgales jauniešu sasnieguši MPK 1 līmeni**	JC		31.12.2027.	AiM esošā budžeta ietvaros JC bāzes budžets ¹⁰² (valsts budžets)
3.6.	Finansēšanas modeļa “PROGRAMMA SKOLA” ieviešanas gaitā noteikti samazināti kvantitatīvie kritēriji skolām Austrumu pierobežā: Pierobežas pašvaldībās atrodošajām izglītības iestādēm, kam netiek noteikts optimālās klases kritērijs 1.-9.klašu posmā, tiks noteikts minimālais izglītojamo skaits klasē: 5 izglītojamie	Sniegts atbalsts ES ārējās robežas pašvaldībām izglītības jomā	Austrumu pierobežā izglītības iestādēm tiek noteikti samazināti kvantitatīvie kritēriji šādās klašu grupās: 1.-3.klašu grupa - 15 skolēni, 4.-6.klašu grupa - 15 skolēni, 7.-9.klašu grupa - 15 skolēni, 10.-12.klašu grupa - 45 skolēni* Nodrošināta izglītības pieejamība mazākapdzīvotās teritorijās**	IZM	VARAM	No 01.09.2025.	Kopējās izmaksas gadam ir 103 404 659 <i>euro</i> , t.sk. Austrumu pierobežā 14 312 698 <i>euro</i> Plāna periodam Austrumu pierobežā 42 938 094 <i>euro</i> Šobrīd modelim daļa finansējuma 2025. gadam ir rezervēta budžeta resorā "74. gadskārtējā valsts budžeta izpildes

noteikšanu. Ņemot vērā, ka Malnavas koledža atrodas pašā Austrumu pierobežā, ir izaicinoši piesaistīt izglītojamus un īstenot plašu dažāda līmeņa izglītības programmu loku, turklāt, nodrošinot vismaz 50 % pirmā līmeņa augstākās izglītības programmu īpatsvaru. ZM uzskata, ka šādam ierobežojumam šobrīd nevajadzētu attiekties uz reģiona izglītības iestādēm, īpaši, ja šādā statusā ir ierobežots skaits izglītības iestāžu.

¹⁰² Saskaņā ar AiM sniegto informāciju precīzu finansējuma apjomu šim pasākumam norādīt plāna izstrādes laikā nav iespējams.

	Nodrošināt vismaz 4 pieejamības jeb izņēmuma skolas ¹⁰³						procesā pārdalāmais finansējums" (valsts budžets)
3.7.	5.2.1.1.i. investīcija "Pētniecības, attīstības un konsolidācijas granti" otrās kārtā "Konsolidācijas un pārvaldības izmaiņu ieviešanas granti" ¹⁰⁴	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas integrācija Rīgas Tehniskās universitātes ekosistēmā; STEM un pedagogu sagatavošanas programmu kvalitātes uzlabošana, izmantojot ANM granta atbalstu un koplietojot resursus RTU ietvaros	4 jaunas studiju programmas - vides un klimata jautājumos, digitālās pedagoģijas didaktikas, mehānikas inženieris un biotehnoloģiju jomās* Doktorantūras granti RTU/RTA - 14/7, postdoktorantūras granti RTU/RTA - 6/3, zinātnieku granti RTU/RTA - 8/4, iekšējie pētniecības granti RTU/RTA - 8/4**	IZM	CFLA	05.2026.	7 186 042 euro (ES fondi: ANM)
3.8.	2.3.2.3.i. investīcija "Digitālās plaissas mazināšana sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs"	Investīcijas mērķis ir mazināt šķēršļus vispārējās izglītības satura apguvei: 1. nodrošinot portatīvās datortehnikas pieejamību izglītojamiem no sociāli neaizsargātām grupām; 2. nodrošinot datu pārraides pieejamību kvalitatīvai, jēgpilnai un plānveidīgai digitālo tehnoloģiju izmantošanai mācību procesā	Piesaistīts finansējums digitālās plaissas mazināšanai sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs – Latvijā 18 090 300 euro* Nodrošinātas Latvijā vismaz 26 620 IKT aprīkojuma vienības mērķa grupai (izglītojamiem)**	IZM	Pašvaldības un profesionālās izglītības iestādes	31.12.2026.	Finansējums Latvijā: 18 090 300 euro Austrumu pierobežai noteikts finansējuma apjoms nav iezīmēts ¹⁰⁵ (ES fondi: ANM)

¹⁰³ Par pieejamības skolām plānots noteikt skolas, kas neatbilst IZM kritērijiem, bet kuru darbība ir nepieciešama, lai skolēniem nebūtu jāmēro pārlietu tāls ceļš. Šādu statusu skolām varēs noteikt IZM kopā ar pašvaldību.

¹⁰⁴ Ir būtiski turpināt "Mašīnbūves" programmas studiju norises vietas Līvānos darbību ar iespējām paplašināt studiju piedāvājumu arī citos studiju virzienos. "Mašīnbūves" studiju programma Līvānos ir izveidota, sadarbojoties Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijai, Līvānu novada pašvaldībai un novada šķiedras optikas nozares uzņēmumiem, lai nodrošinātu kvalificētu darbaspēku Latgalei svarīgās tautsaimniecības jomās. Uzņēmēji uzsver augstskolas būtisko lomu darbaspēka sagatavošanā (studijas RTA Līvānu studentiem notiek paralēli darbam – vakaros un brīvdienās). Līvānos darbojas divi nozīmīgi šķiedras optikas uzņēmumi SIA "Light Guide Optics International" un SIA "Ceram Optec", kas veido ievērojamu pienesumu reģiona eksporta veicināšanā, kopā nodarbinot vairāk kā 600 darbinieku. Līdztekus novadā attīstās arī kokapstrādes, metālapstrādes, pārtikas, mēbeļu, kūdras ražošanas u.c. ražošanas jomas. Ģeogrāfiskai izdevīgais izvietojums ļauj Līvāniem piesaistīt studējošos no reģiona - Madonas, Jēkabpils, Preiļiem. Līvānu novada pašvaldība ir pārstāvēta Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas konventa sastāvā, un šis jautājums par studiju virziena "Mašīnbūve" turpmāko darbību Līvānos RTA un RTU kontekstā pārrunāts arī Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas konventa sanāksmē 2024. gada 29. oktobrī.

¹⁰⁵ Portatīvās datortehnikas vienību skaits tiek noteikts proporcionāli izglītojamo no sociāli neaizsargātām grupām skaitam tās pārziņā esošajās izglītības iestādēs. Attiecīgi A pierobežas pašvaldībām nav noteiktas priekšrocības attiecībā pret citām pašvaldībām. Tāda pati situācija ir ar projekta otro komponenti - interneta datu pārraides jaudas priekšizpēti, kas tiek veikta skolās Latvijā.

			Veikts datu apkopojums un analīze par interneta datu pārraides jaudas problēmām un vajadzībām izglītības iestādēs un sagatavoti priekšlikumi datu pārraides iespēju pilnveidošanai, tostarp izglītības iestāžu iekštīkla funkcionēšanas uzlabojumiem (priekšizpēte)** Rezultāti Austrumu pierobežā nav atsevišķi izdalāmi (sk. zemspējas piezīmi kolonnā "Finansējums")				
3.9.	3.1.1.5.i investīcija "Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprīkošana"	Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi, nodrošinot efektīvu resursu koncentrāciju un izmantošanu un stiprinot visaptveroša pašvaldību izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas rezultātā izveidotās pamatskolas, tādējādi veicinot kvalitatīvas izglītības iegūvi ārpus novadu pašvaldību administratīvajiem centriem	Piesaistīts finansējums izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveidei un aprīkošanai – Latvijā 31 890 739 <i>euro</i> , t.sk. Austrumu pierobežā 0* Pilnveidota un aprīkota infrastruktūra 21 pašvaldību dibinātā vispārējās izglītības iestādē, t.sk. Austrumu pierobežā 0 (pēc fakta, nevis plānotais) ^{106**}	IZM	Pašvaldības	31.12.2026.	Finansējums Latvijā: 31 890 739 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 0 (pēc fakta, nevis plānotais) (sk. zemspējas piezīmi) (ES fondi: ANM)
3.10.	Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī ¹⁰⁷	Atbalstīta jaunatnes politikas attīstība vietējā līmenī, veicinot kvalitatīvas un ilgtspējīgas darba ar	Atbalstīti pašvaldību īstenotie projekti jaunatnes politikas attīstībai vietējā līmenī – Latvijā 16 projekti 2025. g. un 16	IZM, Jaunatnes starptautisko programmu		31.12.2026.	Finansējums Latvijā:

¹⁰⁶ Saskaņā ar IZM sniegto informāciju piedalīties 3.1.1.5.i investīcijas projektu iesniedzēju priekšatlāsē tika aicinātās novadu pašvaldības neatkarīgi no to atrašanās vietas. Divu šādu priekšatlašu kārtu ietvaros dalību nepieteica neviena no Austrumu pierobežā esošajām novadu pašvaldībām. Vienlaikus plānota trešās projektu iesniedzēju priekšatlases kārtas īstenošana, kuras ietvaros atbalsts var tikt paredzēts ne vairāk kā 2 ārpus novada pašvaldības administratīvā centra reorgani zētām vidusskolām. Starp plānotās priekšatlases dalībniekiem var piedalīties arī novadu pašvaldības, kas veido Austrumu pierobežu.

¹⁰⁷ Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra Jaunatnes politikas valsts programmas 2024.-2026. gadam ietvaros 24.01.2024. izsludinājusi atklāto projektu konkursu "Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī". Viena no mērķa grupām ir jaunieši, kuriem ir ģeogrāfiskie šķēršļi (jaunieši no ļoti attāliem lauku reģioniem, lauku jaunieši, jaunieši, kuriem ir ierobežotas pakalpojumu iespējas, u.c.).

		jaunatni sistēmas izveidi/pilnveidi pašvaldībās	projekti 2026. g., kopā 32 projekti ¹⁰⁸ , t.sk. Austrumu pierobežā vismaz 4 projekti gadā, kopā 8 projekti ¹⁰⁹	aģentūra (JSPA)			160 000 <i>euro</i> /gadā, kopā 320 000 <i>euro</i> ¹¹⁰ T.sk. Austrumu pierobežā: atbilstoši pašvaldību interesei, aptuveni 40 000 <i>euro</i> /gadā, kopā 80 000 <i>euro</i> ¹¹¹ <i>(valsts budžets)</i>
3.11.	4.2.1.6. pasākums "Profesionālās izglītības iestāžu un koledžu mācību vide nozarēm aktuālo prasmju apguvei"	Profesionālās izglītības iestāžu, tai skaitā tehnikumu, mākslu izglītības kompetences centru un profesionālo vidusskolu, un IeM koledžu (turpmāk – profesionālās izglītības iestādes) mācību vides modernizēšana nozarēm aktuālo prasmju apguvei	Jaunu vai modernizētu izglītības iestāžu klašu telpu ietilpība (izglītojamie) – Latvijā: 1.kārta: Latvijā 3611, t.sk. Austrumu pierobežā 408 2.kārta: Latvijā 550, t.sk. Austrumu pierobežā 230 3.kārta: Latvijā 878 4.kārta: Latvijā 775 Jauno vai modernizēto izglītības iestāžu lietotāju skaits gadā (izglītojamie) - 1.kārta: Latvijā 8374, t.sk. Austrumu pierobežā 259 2.kārta: Latvijā 1350, t.sk. Austrumu pierobežā 670 3.kārta: Latvijā 1392 4.kārta: Latvijā 775	IZM, IeM, KM		31.12.2029.	Finansējums Latvijā: 47 033 261 <i>euro</i> 1.kārta: 21 409 176 <i>euro</i> , 2.kārta: 7 163 621 <i>euro</i> , 3.kārta: 8 995 895 <i>euro</i> , 4.kārta: 9 619 280 <i>euro</i> T.sk. Austrumu pierobežā: 5 689 607 <i>euro</i> - 1.kārta: 1 620 000 <i>euro</i> , 2.kārta: 3 000 000 <i>euro</i> , 3.kārta: 1 069 607 <i>euro</i> , 4.kārta: n/a
3.12.	Kadetu vidusskolas izveide ¹¹²	Tiks stiprināta patriotiska jaunā paaudze un tās gatavošana profesionālajam militārajam	Skola ikgadēji uzņemtu 30-50 skolēnus, nodrošinot	AiM		2026./2027. mācību gads	Veicot izvērtējumu par skolas izveidi, tiks identificēts arī

¹⁰⁸ 2024. gadā – 13 projekti.

¹⁰⁹ 2024. gadā – 3 projekti.

¹¹⁰ 2024. gadā – 102 000 *euro*.

¹¹¹ 2024. gadā - 25 304 *euro*.

¹¹² AiM 2021. gadā dibināja Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālo vidusskolu ar mērķi stiprināt valsts aizsardzību, attīstīt Nacionālos bruņotos spēkus un radīt ilgtspējīgu izglītības sistēmu militārajā jomā, kuras mērķis ir sagatavot Latvijas jauniešus profesionālajam militārajam dienestam. Profesionālā vidusskola ar militāru ievirzi Latgalē turpinātu iesāktās

		dienestam; stiprināts bruņoto spēku tēls un klātbūtne reģiona aktivitātēs; izglītoti jaunieši inženierzinātnēs, līdervadībā un militārajās prasmēs	profesionālo vidējo izglītību ar militāru ievirzi* Skolas izveides rezultātā radītas 50 – 60 jaunas darba vietas**				nepieciešamais finansējums ¹¹³
3.13.	Remigrācijas veicināšana	Sagatavoti personalizēti informācijas piedāvājumi potenciālajiem remigrantiem un remigrantiem; ar koordinatoru atbalstu Latvijā ir atgriezušas personas pēc ilgstošas prombūtnes ārvalstīs Atbalsts jaunu produktu un/vai pakalpojumu attīstībai reģionālā mērogā, nodrošinot remigrācijas priekšnoteikumus	Sagatavoti personalizēti piedāvājumi gadā – Latvijā 1 500, t.sk. Austrumu pierobežā 300* Atbalstīti remigrantu jaunie uzņēmumi vai radītas jaunas darba vietas remigrācijas atbalstam, gadā – Latvijā 50, t.sk. Austrumu pierobežā 10** Latvijā ar koordinatoru atbalstu ir atgriezušas personas gadā – Latvijā 1 750, t.sk. Austrumu pierobežā 95**	VARAM	Plānošanas reģioni	31.12.2027.	Finansējums Latvijā: 905 932 euro T.sk. Austrumu pierobežā (Latgales plānošanas reģionam, orientējoši): 233 271 euro (valsts budžets, līdz 2026. gadam) ¹¹⁴
3.14.	Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība ¹¹⁵	Saglabāt, aizsargāt un attīstīt valsts nozīmes kultūras pieminekļus, veicinot objektu piekļūstamību un paplašinot objekta kā ilgtspējīga resursa inovatīvu izmantošanu cilvēka dzīves kvalitātes uzlabošanā un vietējo iedzīvotāju kopienas stiprināšanā	Latvijā atbalstīti 4, t.sk. Latgales plānošanas reģionā atbalstīts vismaz viens valsts nozīmes kultūras piemineklis, kur pilnveidoti esošie pakalpojumi vai izveidoti jauni, iesaistot vietējās iedzīvotāju kopienas un uzlabojot sabiedrības līdzdalību kultūras procesos	KM	CFLA	2025. gada IV cet. – 31.12.2029. – projektu īstenošanas pabeigšana	Finansējums Latvijā: 7 395 000 euro Latgalē: Latgales plānošanas reģionam Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 1 848 750 euro (ES fondi: ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam)

tradīcijas, tiktu izmantots jau esošās skolas modelis, kā arī, tā kā Latgale ir viens no aktīvākajiem reģioniem Jaunsardzē, paredzams, ka izglītojamo piesaiste jaunajai skolai būtu sekmīga.

¹¹³ Precizējot nepieciešamo izmaksu apjomu, finansējums varētu tikt rasts AiM piešķirto resursu ietvaros, ņemot vērā faktiskos iepirkuma rezultātus.

¹¹⁴ Par finansējumu 2027. gadam tiks lemts, izstrādājot kārtējo plānu darbam ar diasporu.

¹¹⁵ Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās" 5.1.1.6. pasākums "Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība".

Vienlaikus ir jāņem vērā ģeopolitiskās situācijas ietekmes ilgtermiņa raksturs. Investoru aptaujās ģeopolitiskā situācija ir galvenais interesi mazinošais faktors, kas divkārt pārsniedz citus norādītos aspektus. Papildus nepieciešama arī ekonomikas struktūras maiņa, lai pilnībā pārorientētos no tirdzniecības ar Krieviju un Baltkrieviju ar citiem partneriem. Budžeta 2025.-2028. gada periodā kā vienīgā prioritāte, kas paredz papildus līdzekļus jomām, kas saistīta ar aizsardzības un valsts drošības stiprināšanu. Papildu ir jāņem vērā demogrāfijas izaicinājumi – Latvijā, īpaši pierobežā, dramatiski saruks iedzīvotāju skaits darbaspēka vecumā, kas radīs būtisku ietekmi uz reģiona tautsaimniecību, pakalpojumu pieejamību, infrastruktūras uzturēšanu un konverģenci kopumā.

Līdz ar to attiecībā uz investīciju prioritātēm Austrumu pierobežā pēc 2027. gada, indikatīvi norādāmas:

- atbalsts ekonomiskās attīstības veicināšanai, pakalpojumu pieejamībai un drošības situācijas uzlabošanai¹¹⁶, stiprinot noturību un veicinot iedzīvotāju noturēšanu un piesaisti;
- atbalsts divējādā lietojuma infrastruktūrai, krīzes vadības pasākumiem;
- ES pārrobežu sadarbības programmu paplašināšana, dodot iespēju slēgto sadarbības virzienu vietā sadarboties, piemēram, ar Polijas vai Somijas reģioniem¹¹⁷;
- rīcības reģionālo un vietējo institūciju kapacitātes stiprināšanai.

Lai panāktu, ka ES daudzgadu budžetā pēc 2027. gada tiek paredzēts atbalsts ES Austrumu pierobežas valstīm un reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju, ar īpašu uzsvāru uz ES Austrumu robežas sociālekonomiskās situācijas uzlabošanu gan pierobežā, gan Latvijā kopumā, tādējādi stiprinot ES kopējo drošību, ir turpināmas diskusijas par atbalsta teritoriālo tvērumu, atbalsta sniegšanas mehānismu un turpināt koordināciju ar citām reģiona valstīm.

13.01.2025. 13:32

13 985

I.Jureviča, 26349514

Ilze.Jurevica@varam.gov.lv

¹¹⁶ T.sk. VAD augstas gatavības rezerves bataljona izveide pēc 2028. gada.

¹¹⁷ Pēc ārējo pārrobežu sadarbības programmu pārtraukšanas tika veiktas mērķtiecīgas darbības, lai pārvarētu ārējo pārrobežu sadarbības programmu trūkuma radīto sadarbības plaisu ārējo robežu reģioniem un pārvirzītu tām ieplanoto finansējumu uz iekšējām pārrobežu sadarbības programmām, stiprinot ārējo robežu reģionu sadarbību ar partneriem no Lietuvas, Igaunijas un Somijas. Līdz ar to 2023.gadā Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmai un Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmai tika novirzīts 12 860 134 *euro* liels finansējums. Latgales plānošanas reģiona iekļaušanas Centrālā Baltijas jūras reģiona programmā ļāva reģionam līdzvērtīgi ar citiem Somijas un Igaunijas ārējās robežas reģioniem piedalīties projektu konkursā ārējās robežas reģioniem. Tas palielināja programmas ģeogrāfisko pārklājumu, radīja jaunas sadarbības iespējas, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz reģionu ekonomiku un nodrošinātu, ka pārrobežu sadarbības investīcijas rada lielāku pievienoto vērtību. Tas ir ļoti svarīgi reģionu ekonomiskajai labklājībai un būtisks valsts drošības aspekts.